

Atmospheric Districts. Gdynia

issue 4

Klimatyczne dzielnice. Gdynia

numer 4

4T talent tolerance technology time

The AFA's Art and Research Album

Academy of Fine Arts in Gdańsk

Atmospheric Districts. Gdynia

issue 4

4T talent tolerance technology time

Katalog Artystyczno-Badawczy ASP

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku

Klimatyczne dzielnice. Gdynia

numer 4



Spis treści
Table of Contents

O projekcie
About the Project

2 Klimatyczne dzielnice
Atmospheric Districts
Iwona Dzierżko-Bukal

20 Klimatyczna Gdynia
Atmospheric Gdynia
Katarzyna Gruszecka-Spychała

Klimatyczne Leszczynki
Atmospheric Leszczynki

34 Gdynia Leszczynki.
Analiza wizualna dzielnicy na wybranym tle
Gdynia Leszczynki. Visual Analysis of the
District Against a Selected Background
Bogumiła Jóźwicka
Marek Jóźwicki

54 Prywatne w publicznym – wzornictwo dla Gdyni
Private in Public – Design for Gdynia
Bogumiła Jóźwicka

92 Zapis kopalny
Fossil Record
Robert Florczak

102 Klimatyczne dzielnice. Gdynia Leszczynki
Sieć przestrzeni publicznych
Atmospheric Districts:Gdynia Leszczynki
Network of Public Spaces
Iwona Dzierżko-Bukal

134 Rzeźba na Leszczynkach
Sculpture in Leszczynki
Robert Kaja
Przemysław Trześniak

Integracja w Wielkim Kacku
Wielki Kack Integration

146 Piknik nad wodą z nadbrzeżnymi rozrywkami
Picnic by the water with coastal entertainment
Iwona Dzierżko-Bukal
Marek Zygmunt

170 Rzeźba w Wielkim Kacku
Sculpture in Wielki Kack
Robert Kaja
Przemysław Trześniak

178 Koncepcja siedzisk plenerowych
The Concept of Outdoor Seats
Arkadiusz Staniszewski

188 Gdynia dnia
Gdynia of the Day
Mikołaj Harmoza

194 Ceramiczna struktura
Ceramic Structure
Marta Branicka



O projekcie
About the Project

Klimatyczne dzielnice
Atmospheric Districts

prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal, Architekt IARP
prof. at the AFA dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal, Architect at the IARP

„Współczesna epoka jest na tyle zróżnicowana, że dopuszcza również bardziej refleksyjne, dogłębne i zniuansowane spojrzenie na przestrzeń publiczną pozwalające odkrywać jej mniej oczywiste znaczenia”[1].

K. Bierwiaczonek

Czwarty tom Katalogu Artystyczno-Badawczego ASP „4T”, zatytułowany Klimatyczne dzielnice. Gdynia to kontynuacja tematyki związanej z przestrzeniami publicznymi dużego miasta podjętej w tomie drugim i trzecim. Tym razem obszarem zainteresowań badawczych stała się Gdynia, a „laboratorium badawcze” stanowiły jej dwie dzielnice – Gdynia Leszczynki oraz Gdynia Wielki Kack.

Katalog jest wynikiem współpracy pomiędzy Akademią Sztuk Pięknych w Gdańsku a samorządem Gdyni. Pierwszym jej efektem jest realizacja w roku akademickim 2020–2021 projektu pod nazwą „Klimatyczne dzielnice”. Jego celem jest wykorzystanie możliwości stwarzanych przez sztukę do kreatywnego kształtowania planów rozwoju przestrzeni publicznych w wybranych dzielnicach.

W przedsięwzięcie był bezpośrednio zaangażowany międzywydziałowy zespół ASP i Biuro Planowania Przestrzennego Miasta Gdyni. W projekcie wzięli również udział jego bezpośredni „beneficjenci”, czyli Rada Dzielnicy Gdynia Leszczynki oraz Rada Dzielnicy Gdynia Wielki Kack, uczestnicząc w konsultacjach i przeglądach.

1. K. Bierwiaczonek, *Miejskie przestrzenie publiczne i ich społeczne znaczenia – próba systematyzacji*, „Przegląd Socjologiczny” 2018, nr 1, s. 44.

“The contemporary era is so diverse that it also allows for a more reflective, in-depth and nuanced look at public space, which makes it possible to discover its less obvious meanings”[1].

K. Bierwiaczonek

The fourth issue of the AFA’s Art and Research Album “4T”, entitled *Atmospheric Districts: Gdynia*, is a continuation of the subject related to the public spaces of a large city discussed in the second and third volumes. This time, it is the city of Gdynia that became the area of our research interest, and the “research laboratory” comprised its two districts – Gdynia Leszczynki and Gdynia Wielki Kack.

The album is the result of cooperation between the Academy of Fine Arts in Gdańsk and the local government of Gdynia. Its first effect is the implementation of a project called “Atmospheric Districts” in the academic year 2020–2021. Its aim is to use the possibilities created by art to creatively shape plans for the development of public spaces in selected districts.

The inter-faculty team of the Academy of Fine Arts and the Office of Spatial Planning of the City of Gdynia were directly involved in the project. The project was also attended by its direct “beneficiaries”, i.e. the Gdynia Leszczynki District Council and the Gdynia Wielki Kack District Council, who participated in consultations and reviews.

1. K. Bierwiaczonek, *Miejskie przestrzenie publiczne i ich społeczne znaczenia – próba systematyzacji*, “Przegląd Socjologiczny” 2018, no. 1, p. 44.

Na tej kanwie, z wykorzystaniem materiałów udostępnionych przez Partnera projektu, powstała niniejsza monografia, a obszary wytypowane do działań projektowo-artystycznych stały się podstawą wyodrębnienia dwóch części katalogu, Klimatyczne Leszczynki oraz Integracja w Wielkim Kacku.

Partner projektu przedstawił w swoim tekście Klimatyczna Gdynia (aut. Katarzyna Gruszecka-Spychała) programy i działania stanowiące genezę realizowanego projektu, wskazując, że „działania realizowane w projekcie «Klimatyczne dzielnice» wpisują się w wizję Gdyni jako miasta zielonego, bezpiecznego, pełnego życia i dostępnego dla wszystkich”. Nasza współpraca odnosi się do realizowanego przez miasto od 2019 roku projektu „KLIMATyczne Centrum”, w ramach którego „następuje zwiększanie powierzchni terenów zielonych w mieście, powstaje infrastruktura sprzyjająca zmianie nawyków transportowych, a także poprawie estetyki wybranych przestrzeni publicznych. […] W Gdyni jest mnóstwo przestrzeni publicznych, które mogą dodatkowo zostać uatrakcyjnione i służyć integracji przedstawicieli różnych środowisk i grup wiekowych”. W tekście przedstawiono rys historyczny obu dzielnic miasta (dawniej wsi sąsiadujących z miastem) i współczesne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego określające perspektywy i możliwe drogi rozwoju Leszczynek oraz Wielkiego Kacka.

Działania międzywydziałowego zespołu ASP koncentrowały się na lokalności dzielnicy – części miasta wyodrębnionej administracyjnie, czyli oficjalnie, w sposób w zasadzie umowny.

Dzielnice mogą wyróżniać się pod jakimś względem – na

This served as the foundation for creating this monograph with the use of materials provided by the Project Partner, and the areas selected for design and artistic activities became the basis for distinguishing two parts of the album, *Atmospheric Leszczynki* and *Integration in Wielki Kack*.

The project partner presented in the text *Atmospheric Gdynia* (author: Katarzyna Gruszecka-Spychała) programs and activities constituting the genesis of the project, indicating that “activities carried out within the project ‘Atmospheric Districts’ fit into the vision of Gdynia as a green city, safe, full of life and accessible to all”. Our cooperation relates to the “KLIMATyczne Centrum” project implemented by the city since 2019, under which “the share of green areas in the city is increasing, infrastructure is created favouring the change of transport habits, as well as improving the aesthetics of selected public spaces. […] There are plenty of public spaces in Gdynia which can be additionally made more attractive and facilitate the integration of representatives of various circles and age groups”. The text presents a historical outline of both districts (former villages adjacent to the city) and contemporary local spatial development plans defining the prospects and possible paths of development of Leszczynki and Wielki Kack.

The activities of the AFA’s inter-faculty team focused on the local nature of the district – a part of the city established administratively, i.e. officially, in a manner basically contractual.

Districts may stand out in some respects – for example in their functions, buildings and urban layout or the specificity of a social group inhabiting them – or the basis for

przykład pełnionych funkcji, zabudowy i układu urbanistycznego lub specyfiki zamieszkującej je określonej grupy społecznej – albo podstawą ich wydzielenia mogą być uwarunkowania historyczne czy administracyjne. Tak było w przypadku obu dzielnic, które stały się przedmiotem badań i eksperymentów artystycznych – pierwotne wsie znajdujące się w okolicy miasta zostały przez nie wchłonięte i stały się dzielnicami. Będąc częściami miasta, dzielnice posiadają odrębne kompetencje w zakresie władz administracyjnych i samorządu terytorialnego, dlatego traktujemy dzielnicę jako „miasto w mieście”[2]. Obecnie dzielnice różnią się standardem życia, funkcjami miejskimi, które są w nich ulokowane (centra administracji, usług, kultury itp.), oraz lokalną społecznością, którą coś wyróżnia na tle innych społeczności zamieszkujących inne miasta i dzielnice. Mogą się też różnić ukształtowaniem przestrzeni publicznych służących ich mieszkańcom, przewidzianych do użytkowania w znacznie większej skali (przez mieszkańców przylegających dzielnic czy całego miasta) bądź nastawionych i przygotowanych do zaspokojenia potrzeb ruchu turystycznego.

Skala funkcjonowania obu wybranych dzielnic odnosi się przede wszystkim do ich mieszkańców, choć posiadają one

2. S. Lisiecki, J. Kubera, *O zasadności badań nad tożsamością dzielnic miast. Poszukiwanie nowych-starych tożsamości,* „Acta Universitatis Lodzienzis Folia Sociologica” 2015, nr 54, s. 131 „Dzielnicę traktujemy tutaj jako «miasto w mieście», stąd wcześniej w socjologii stawiane konstatacje na temat tożsamości miasta proponujemy odnosić do tożsamości dzielnic. O tożsamości tej zatem możemy mówić tylko wówczas, gdy jest ona obiektem ludzkich postaw […]. Określają ją najbardziej istotne cechy miasta (tamże), obejmujące zarówno subsystem społeczny, jak i subsystem urbanistyczny […]. Przy czym tożsamość dzielnicy to nie tyle suma tożsamości owych dwóch subsystemów, co wynik ich wzajemnego oddziaływania, relacji między ludźmi (podmiot) a przestrzenią (przedmiot, który w relacji zyskuje cechy podmiotu)”.

their establishment may be historical or administrative in nature. This was the case of both districts which became the subject of research and artistic experiments – originally villages in the vicinity of the city, they were absorbed by it and became its districts. Being parts of the city, the districts have separate competences when it comes to administrative authorities and local government and are therefore treated as a “city within a city”[2]. Currently, the districts differ in the standard of living, the urban functions that are located in them (centres of administration, services, culture, etc.), and the local community that has something to distinguish it from other communities living in other cities and districts. They may also differ in the shape of public spaces serving their residents, intended for use on a much larger scale (by residents of adjacent districts or the entire city) or oriented and prepared to meet the needs of tourist traffic.

The scale of the functioning of both districts relates primarily to their inhabitants, although they are also attractive for outsiders. Leszczynki is an undiscovered landscape and recreational area with extensive forests and views “from the top to the horizon”. In Wielki Kack there is a protected rural complex, a historic church and a pilgrimage site – St. Mary’s Spring.

2. S. Lisiecki, J. Kubera, *O zasadności badań nad tożsamością dzielnic miast. Poszukiwanie nowych-starych tożsamości,* “Acta Universitatis Lodzienzis Folia Sociologica” 2015, no. 54, p. 131. “A district is treated here as a ‘city within a city’, hence we propose to refer the previously made conclusions about the identity of the city in sociology to the identity of districts. We can therefore speak of this identity only when it is the object of human attitudes […]. It is defined by the most important features of the city (ibid.), Including both the social and urban subsystem […]. At the same time, the identity of the district is not so much the sum of the identities of these two subsystems, but the result of their mutual interaction, the relationship between people (subject) and space (an object that in the relation acquires the characteristics of a subject)”.

atuty atrakcyjne dla osób z zewnątrz. Leszczynki to nieodkryty obszar krajobrazowy i rekreacyjny z rozległymi terenami leśnymi i widokami „z góry po horyzont”. W Wielkim Kacku znajdują się chroniony zespół ruralistyczny, zabytkowy kościół i miejsce pielgrzymkowe – Źródło Marii.

Zainteresowania przestrzeniami publicznymi są naturalne i realizowane z różnych pozycji, od mieszkańca odnoszącego się do wszystkich aspektów jego najbliższego otoczenia w kontekście potrzeb indywidulanych lub grupowych (np. mieszkańcy bloku, osiedla), przez lokalne władze samorządowe, po naukę. „Przestrzeń publiczna stanowi przedmiot zainteresowań co najmniej kilku dyscyplin naukowych: geografii i, urbanistyki, architektury, socjologii, psychologii środowiskowej, nauk politycznych. Przedstawiciele każdej z tych dyscyplin uwypuklają nieco inne aspekty funkcjonalne i strukturalne przestrzeni wspólnie użytkowanej. Geografowie analizują przestrzeń publiczną w ujęciu struktury przestrzennej miast, co implikuje aspekt morfologiczny, funkcjonalny i społeczny badań. Socjologia rozpatruje miejskie przestrzenie publiczne jako pewien typ przestrzeni społecznej, w której zachodzą specyficzne relacje między jednostką a społecznością. Ujęcie urbanistyczne z kolei odwołuje się do teorii urbanistyki i praktyki projektowej (Maik 2011)”[3].

W procesie tworzenia współczesnych przestrzeni publicznych powinny w sposób partnerski uczestniczyć zarówno „osobiste doświadczenia” potencjalnych użytkowników, jak i wielodyscyplinarna wiedza naukowa ekspertów. Stanowią

3. D. Mantey, *Przestrzeń publiczna w ujęciu teoretycznym* [w:] tejże, *Wzorzec miejskiej przestrzeni publicznej w konfrontacji z podmiejską rzeczywistością*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego: Warszawa 2019, s. 21.

Interest in public spaces is natural and realized from various positions, from the resident referring to all aspects of his immediate environment in the context of individual or group needs (e.g. residents of a block of flats, housing estates), to local self-government authorities, to science. “Public space is the subject of interest of at least several scientific disciplines: geography, urban planning, architecture, sociology, environmental psychology, and political science. Representatives of each of these disciplines emphasize slightly different functional and structural aspects of the jointly used space. Geographers analyse public space in terms of the spatial structure of cities, which implies the morphological, functional and social aspect of the research. Sociology considers urban public spaces as a certain type of social space in which specific relations between the individual and the community occur. The urban approach, in turn, refers to the theory of urban planning and design practice (Maik 2011)”[3].

Both the “personal experiences” of potential users and the multidisciplinary scientific knowledge of experts should be taken into account in the process of creating contemporary public spaces understood as a partnership. They constitute, however, two extremes between which there is room for the creativity of the visual arts, which offer a material setting for the implementation of humanistic concepts of shaping public spaces.

Art and design are characterized by an unnoticed and underestimated ability to perceive phenomena present in the cultural environment in a non-standard way, a way that goes

3. D. Mantey, *Przestrzeń publiczna w ujęciu teoretycznym* [in:] D. Mantey, *Wzorzec miejskiej przestrzeni publicznej w konfrontacji z podmiejską rzeczywistością*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego: Warszawa 2019, p. 21.

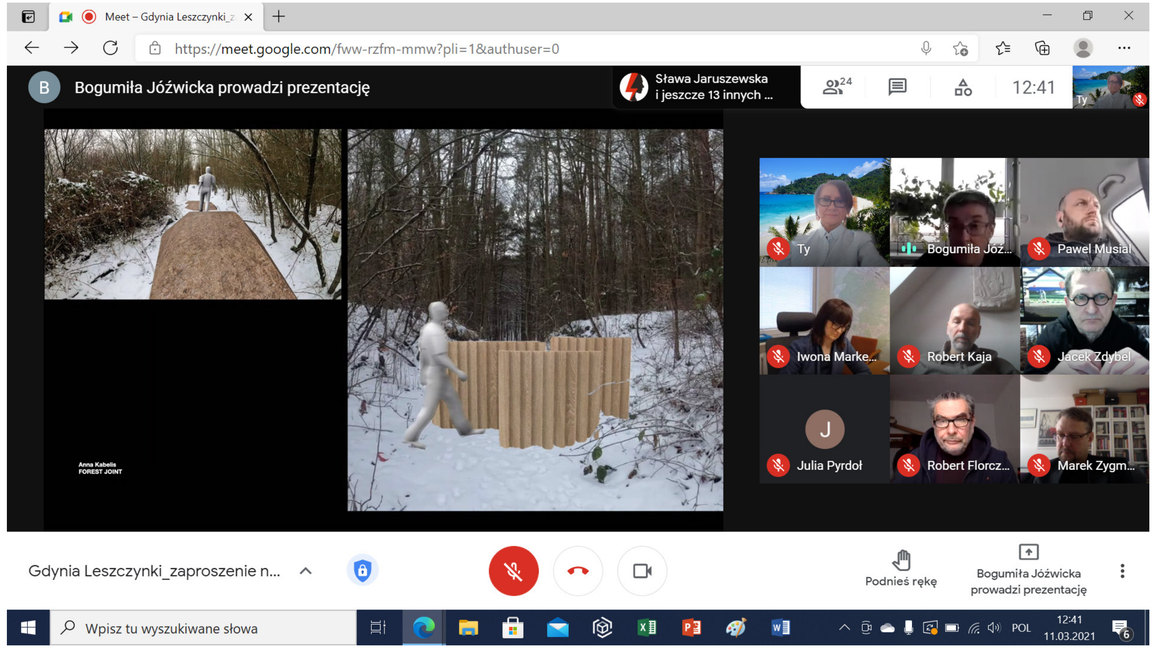

one jednak dwa bieguny, między którymi jest miejsce dla kreatywności sztuk plastycznych tworzących materialną oprawę dla realizacji humanistycznych koncepcji kształtowania przestrzeni publicznych.

Sztuki artystyczne i projektowe cechuje niedostrzegana i niedoceniana zdolność do ujmowania zjawisk obecnych w środowisku kulturowym niestandardowo, w sposób wybiegający poza istniejące uwarunkowania formalno-przestrzenne, umożliwiający wydobycie elementów niedostrzeganych oraz wytyczanie kierunków zmian w przestrzeniach publicznych. Nie skupiając się na tradycyjnym, biernym wpisywaniu rozwiązań w zastaną rzeczywistość, działania artystyczne potrafią przejmować inicjatywę i wskazywać nowe cele, także te trudne i o bardzo długiej perspektywie realizacji – czasami wymagające odwagi do zakwestionowania przyzwyczajeń, obowiązującej wykładni przepisów czy teorii przedmiotu.

„We współczesnych miastach coraz większą wagę przywiązuje się do funkcjonowania przestrzeni publicznych. Niezależnie od wielkości miasta podejmuje się działania mające na celu wytworzenie lub przywrócenie (żeby nie posługiwać się nadużywanym pojęciem rewitalizacji) miastu i jego mieszkańcom przestrzeni, które mają sprzyjać podejmowaniu różnorodnych aktywności przez mieszkańców, jak też osoby odwiedzające miasto, pozytywnie wpływać na jakość życia, a także wzmacniać prestiż i wizerunek miasta. Przyjmuje się zatem założenie, że jeśli miasto ma być dla ludzi (celowo nawiązując tu do tytułu książki Jana Gehla [2014]), to musi ono stwarzać warunki do tego, żeby jego mieszkańcy mogli i chcieli korzystać z miejskich przestrzeni publicznych. We wspólnej obecności w przestrzeni miejskiej

beyond the existing formal and spatial conditions, enabling the extraction of unnoticed elements and setting directions for changes in public spaces. Without focusing on the traditional, passive introduction of solutions into the existing reality, artistic activities can take the initiative and indicate new goals, sometimes difficult and very long-term – at times requiring courage to question habits, the accepted interpretation of regulations or the theory of the subject.

"In modern cities, more and more importance is attached to the functioning of public spaces. Regardless of the size of the city, activities are undertaken to create or restore (not to employ the overused concept of revitalization) to the city and its residents spaces that are to encourage the residents as well as people visiting the city to take up various activities, positively affect the quality of life, and enhance the prestige and image of the city. Therefore, it is assumed that if the city is to be for the people (we deliberately refer here to the title of Jan Gehl's book [2014]), it must create conditions for its inhabitants to be able and willing to use urban public spaces. Sharing the urban space expresses the idea of the city as 'a model example of a space where people live together' [Sławek 2010: 17–18]"[4].

This "sharing" is a mental shortcut referring to the simultaneous presence of different people in one place. However, this does not cause an automatic desire to interact, which could be defined as the willingness to integrate people staying in one space. On the contrary, the attractiveness of being in a given place may also come from the fact that people who are there to enjoy the space itself or a related event

4. K. Bierwiaczonek, *Miejskie przestrzenie publiczne i ich społeczne znaczenia*…, p. 25.

wyraża się bowiem idea miasta jako «modelowego przykładu przestrzeni, w której ludzie przebywają razem» [Sławek 2010: 17–18]"[4].

To „przebywanie razem" to pewien skrót myślowy odnoszący się do jednoczesnego pobytu różnych ludzi w jednym miejscu. To nie powoduje jednak automatycznej chęci wchodzenia w interakcje, które można byłoby określić jako chęć integracji osób przebywających w jednej przestrzeni. Przeciwnie, atrakcyjność bycia w wybranym miejscu może polegać i na tym, że żadne relacje pomiędzy uczestnikami miejsca czy związanego z nim wydarzenia nie są wymuszane. Przykładowo opalanie się na plaży jest zarówno bardzo intymne (bo obnaża ciało zazwyczaj okryte odzieżą), jak i całkowicie publiczne i współuczestniczące (gdyż inni plażowicze opalają się obok) – tak bliska obecność nie powoduje jednak chęci nawiązywania kontaktów, a uczestnicy oczekują raczej „niezauważania". Analogicznie, wspólne uczestniczenie w koncercie, aktywność fizyczna w plenerze (bieganie, siłownia itp.) czy inne formy zorganizowanych lub niezorganizowanych sposobów korzystania z przestrzeni publicznych mogą zachęcać do podejmowania kontaktów i budowania wspólnoty o więziach trwałych (mieszkańcy dzielnicy) lub tylko efemerycznych (wspólnota przeżyć na koncercie). Mówiąc o przestrzeni publicznej, należałoby zatem sprecyzować jej charakter i oczekiwania, jakie się z nim wiążą. Dotyczy to szczególnie dzielnicowych przestrzeni publicznych, ponieważ „z reguły, z punktu widzenia jednostki, dzielnica zamieszkania jest jedną z najbardziej doświadczanych i przetwarzanych przez nią części miasta (por. Certeau 2011: 128−131), co sprzyja identyfikowaniu się

4. K. Bierwiaczonek, *Miejskie przestrzenie publiczne i ich społeczne znaczenia*…, s. 25.

are not forced to enter into any interactions. For example, sunbathing on the beach is both very intimate (because it reveals a body usually covered with clothes) and completely public and participatory (because others sunbathe right next to us) – however, such a close presence does not cause the desire to make contact, and the participants rather expect to be "unnoticed". Similarly, joint participation in a concert, physical activity outdoors (running, gym, etc.) or other organized or unorganized ways of using public spaces may encourage making contact and building a community with lasting (residents of the district) or only ephemeral bonds (shared experiences at the concert). When speaking of public space, therefore, one should specify its character and the expectations that are associated with it. This applies especially to district public spaces, because "as a rule, from the point of view of an individual, the district of residence is one of the most experienced and processed parts of the city (cf. Certeau 2011: 128−131), which favours stronger identification with that district than with others. The statement that one belongs to the inhabitants of a given district may or may not be accompanied by a feeling that one is a part of a community or a supportive group with more or less clear boundaries and the resulting specific rights and obligations. The revealed in various situations identification with the district, like other identifications, does not take place in isolation from the context, but assumes the existence of an appropriate justification"[5]. Tackling the issue of district public spaces introduces a certain ferment to social life, because it affects the personal attitude towards them of each resident. It interferes with the space used every day and the habits associated with it. Even if the current state of the space is

5. S. Lisiecki, J. Kubera, *O zasadności badań nad tożsamością dzielnic miast*…, pp. 132–133.

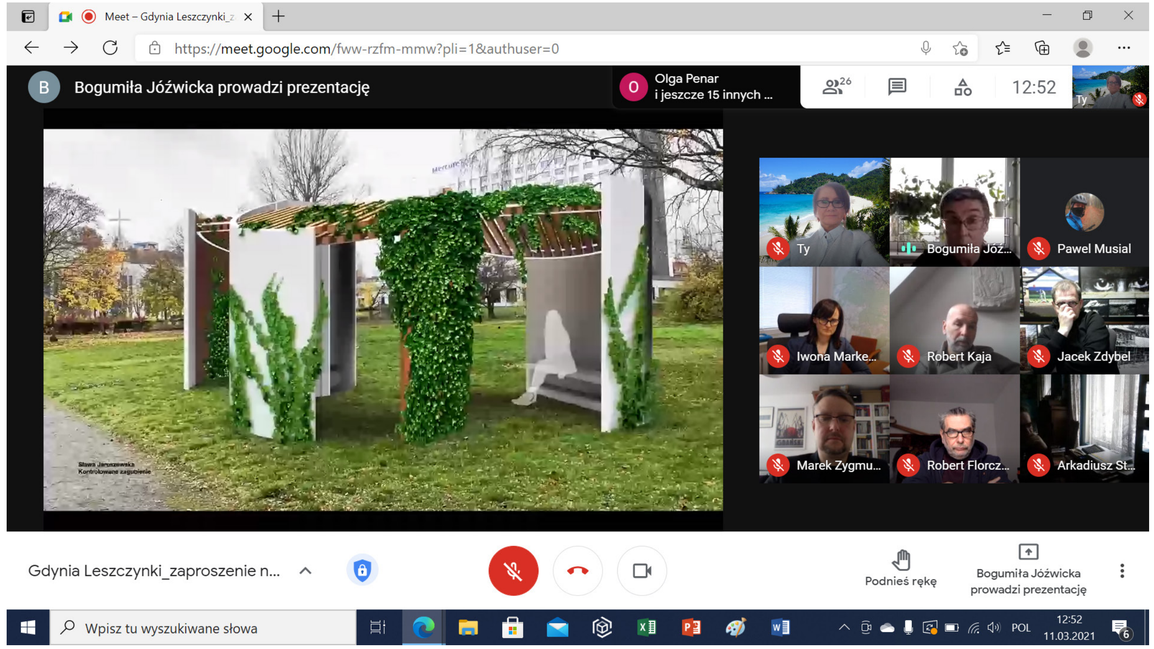

z nią w większym stopniu niż z innym dzielnicami. Stwierdzeniu na temat własnej przynależności do zbiorowości mieszkańców danej dzielnicy towarzyszyć może, lecz nie musi, poczucie, że tworzy się z nimi wspólnotę czy solidarną grupę o bardziej lub mniej wyraźnych granicach i wynikających z tego faktu określonych prawach i obowiązkach grupowych. Ujawniana w różnych sytuacjach identyfikacja z dzielnicą, podobnie jak inne identyfikacje, nie dokonuje się w oderwaniu od kontekstu, ale zakłada istnienie odpowiedniego uzasadnienia”[5]. Podjęcie tematu dzielnicowych przestrzeni publicznych wprowadza do życia społecznego pewien ferment, ponieważ dotyka osobistego stosunku do nich każdego mieszkańca. Stanowi ingerencję w użytkowaną codziennie przestrzeń i związane z tym przyzwyczajenia. Jeśli nawet obecny stan przestrzeni oceniany jest negatywnie, propozycje zmian zagospodarowania powinny godzić obecne przyzwyczajenia i indywidualne wyobrażenia dotyczące jego możliwych przeobrażeń. Pomysły w tym zakresie muszą być zatem oparte o racjonalne przesłanki i wskazywać przyszłym odbiorcom na korzyści wynikające z ich realizacji. Z tego powodu muszą być im przekazywane w sposób komunikatywny, czyli formułowane w języku zrozumiałym i precyzyjnym. Ze względu na specyfikę projektu konieczne jest ilustrowanie planowanych przemian przestrzeni wizualizacjami jej przyszłego kształtu – najbardziej użyteczne są do tego celu nowoczesne narzędzia cyfrowe, jakimi operują współczesne sztuki plastyczne i projektowe.

Prezentacja możliwości to dopiero początek procesu, w którym stały udział powinny brać wszystkie zainteresowane podmioty – indywidualni mieszkańcy, ich reprezentanci

5. S. Lisiecki, J. Kubera, *O zasadności badań nad tożsamością dzielnic miast*…, s. 132–133.

assessed negatively, the proposed changes in development should reconcile the current habits and individual ideas about its possible transformations. Ideas in this area must therefore be based on rational premises and show future users the benefits of their implementation. For this reason, they must be communicated to them, that is, formulated in an understandable and precise language. Due to the specificity of the project, it is necessary to illustrate the planned changes with visualizations showing the future shape of the space – the most useful for this purpose are modern digital tools used by contemporary visual arts and design.

Presenting the possibilities is only the beginning of a process in which all interested parties should be involved – individual residents, their representatives (district councils) and related institutions. The most important voice in the assessment of changes planned in their immediate surroundings should be given to the residents themselves, because even the clash of views on this subject will integrate the local community, creating “added value” of the project.

“The establishment and each activation of the ‘us’ category, based on a name denoting the inhabitants of the district, is favoured by situations of conflict, when, for example, it is necessary to decide about the future of a place of importance for the district, about changing its appearance, function or symbolic meaning. In these situations, the direction in which the identity of the district will evolve is also decided. The dispute may take place between various groups of residents, as well as between representatives of residents and district authorities, city authorities or other institutions, e.g. investors”[6].

6. Ibid., p. 135.

(rady dzielnic) oraz powiązane instytucje. Najważniejszy głos w ocenie planowanych zmian w ich najbliższym otoczeniu należy przy tym przyznać samym mieszkańcom, albowiem nawet ścieranie się poglądów na ten temat będzie integrowało lokalną społeczność, tworząc „wartość dodaną” do wyniku projektu.

„Wyodrębnieniu i każdorazowemu uaktywnieniu się kategorii «my», opartej o nazwę denotującą mieszkańców dzielnicy, sprzyjają sytuacje konfliktu, gdy np. zdecydować trzeba o przyszłości ważnego dla dzielnicy miejsca, o zmianie jego wyglądu, funkcji czy znaczenia o charakterze symbolicznym. W sytuacjach tych decyduje się również o kierunku, w jakim ewoluować będzie tożsamość dzielnicy. Spór może toczyć się między różnymi grupami mieszkańców, a także między reprezentantami mieszkańców a władzami dzielnicy, władzami miasta lub innymi instytucjami, np. inwestorami”[6].

Zagospodarowanie przestrzeni publicznych jest w istocie stosunkowo proste i nawet osoba bez specjalistycznego przygotowania potrafi scharakteryzować przestrzeń „dobrą”, zwłaszcza porównując ją ze „złymi” rozwiązaniami. Podstawowe potrzeby ludzkie w tym zakresie są bowiem stałe i koncentrują się wokół bezpieczeństwa, dostępności, estetyki, zrównoważenia proporcji między strefami otwartymi i kameralnymi, przy uwzględnieniu potrzeb dodatkowych, takich jak rekreacja, usługi… i oczywiście mnóstwo zieleni.

Sprawa komplikuje się, jeśli oczekiwania są bardziej skomplikowane i wymagają przygotowania złożonego progra-

6. Tamże, s. 135.

Developing public spaces is, in fact, relatively simple and even a person who is not a specialist can characterize a “good” space, especially in comparison with “bad” solutions. For the basic human needs in this area are unchanging and focus on safety, accessibility, aesthetics, balancing the proportions between open and intimate areas, taking into account additional needs such as recreation, services... and, of course, lots of greenery.

The matter becomes more complicated if the expectations are more complicated and require the preparation of a complex functional and operational program or the resolution of difficult legal and administrative issues. As well as when the planned space is located in a non-obvious and difficult area (difficult terrain, low accessibility) or it does not function at all in these categories in the minds of potential users (the wasteland that “has always been there” is unnoticed, the existing stream “is what it is” and nobody sees its potential).

Another problem that quite often escapes us in the context of simple development of public spaces is that due to the civilizational progress and changes in the awareness of users, their needs and requirements also grow. This is expressed – even if not clearly verbalized – by an insufficiency resulting from the lack of proposals that surprise with creativity and have a stronger impact on the senses. This applies to both permanent (satisfying specific needs or bringing unique entertainment) and ephemeral solutions, which cause a re-evaluation of the known, familiar environment (performative actions).

When talking about the shape of public space, one should notice its dynamic functioning and the potential for flexible adaptation to changes (resulting from the seasons of the year

mu funkcjonalno-użytkowego lub rozwiązania trudnych kwestii prawno-administracyjnych. A także gdy planowana przestrzeń znajduje się w nieoczywistej i niełatwej sytuacji terenowej (trudne ukształtowanie terenu, mała dostępność) albo w ogóle nie funkcjonuje w tych kategoriach w świadomości potencjalnych użytkowników (istniejący „od zawsze" nieużytek jest niezauważany, istniejący potok „jest jaki jest" i nikt nie dostrzega jego potencjału).

Kolejnym problemem, który dość często umyka na poziomie zagadnienia prostego zagospodarowywania przestrzeni publicznych, jest to, że w związku ze wzrostem poziomu cywilizacyjnego i zmianami w świadomości użytkowników zmieniają się także ich potrzeby i rosną ich wymagania. Wyrazem tego jest – nawet jeśli nie wyraźnie werbalizowany – niedosyt wynikający z braku propozycji zaskakujących kreatywnością i silniej oddziałujących na zmysły. Dotyczy to zarówno rozwiązań stałych (zaspokajających specyficzne potrzeby lub animujących oryginalne rozrywki), jak i efemerycznych, które powodują przewartościowanie znanego, opatrzonego otoczenia (działania performatywne).

Mówiąc o kształcie przestrzeni publicznej, trzeba dostrzegać jej dynamiczne funkcjonowanie i potencjał do elastycznego dostosowywania się do zmian (wynikających z pór roku i dnia, organizacji wydarzeń itp.), a nie tylko statyczną formę będąca wynikiem rozwiązań urbnistyczno-architektoniczno-krajobrazowych. Z tego powodu proces jej projektowania powinien mieć charakter multidyscyplinarny, a zaangażowane w niego winny być wszystkie sztuki – także piękne i projektowe. Ich przedstawiciele powinni mieć możliwość podejmowania prac już na wczesnym etapie projektu, zanim pojawią się konkretne plany, albowiem to wówczas

and cycle of night and day, organization of events, etc.), and not only the static form resulting from urban, architectural and landscape solutions. For this reason, the process of its design should be multidisciplinary, and all arts should be involved in it – including fine arts and design. Their representatives should be able to start their work at an early stage of the project, before specific plans appear, because only then they can freely experiment, create and consider concepts leading to the selection of the best and most interesting solutions that would never arise through a standard tender order, the object of which would have to fit into a strictly defined, physically existing framework.

Thanks to the cooperation established with the local government of Gdynia, the AFA's inter-faculty team composed of artists and designers – people who combine the abilities of unrestricted creative perception and processing of reality with the rationalist approach of professionals – gained the opportunity to conduct research and artistic experiments. Their task was also to take the initiative and indicate new goals – sometimes difficult and very long-term – serving to indicate new possibilities of shaping public spaces in selected locations of the districts of Gdynia.

"Well-designed and created public spaces, regardless of their form (market square, city park or recreational areas), not only remain public spaces in the physical sense, but become public spaces in the social sense, thus being a stage for undertaking various optional activities (utility), social relations (interactivity), during the implementation of which, what's equally important, their symbolic meanings are given or redefined. These, in turn, often influence the social character-

można swobodnie eksperymentować, tworzyć i rozważać koncepcje prowadzące do wyłonienia najlepszych i najciekawszych rozwiązań, jakie nigdy nie powstałyby na drodze standardowego przetargowego zlecenia, którego przedmiot musiałby wpisywać się w ściśle określone, istniejące fizycznie ramy.

Dzięki współpracy nawiązanej z samorządem Gdyni międzywydziałowy zespół ASP złożony z artystów i projektantów – osób łączących zdolności do nieskrępowanego, kreatywnego postrzegania i przetwarzania rzeczywistości z racjonalistycznym spojrzeniem profesjonalistów – uzyskał możliwość przeprowadzenia badań i eksperymentów artystycznych. Ich zadaniem było także przejmowanie inicjatywy i wskazywanie nowych celów – także tych trudnych i o bardzo długiej perspektywie realizacji – służących wskazaniu nowych możliwości kształtowania przestrzeni publicznych w wybranych lokalizacjach dzielnic Gdyni.

„Dobrze zaprojektowane i wytworzone przestrzenie publiczne, niezależnie od ich formy (rynek, park miejski czy tereny rekreacyjne), nie pozostają jedynie przestrzeniami publicznymi w sensie fizycznym, ale stają się przestrzeniami publicznymi w sensie społecznym, będąc tym samym sceną podejmowania różnych aktywności opcjonalnych (znaczenie użytkowe), relacji społecznych (znaczenie interakcyjne), podczas realizowania których, co równie istotne, nadawane lub redefiniowane są ich symboliczne znaczenia. Te z kolei często wpływają na społeczne charakterystyki miasta, którego tożsamość współkształtowana jest przez sensy związane z przestrzeniami publicznym"[7].

7. K. Bierwiaczonek, *Miejskie przestrzenie publiczne i ich społeczne znaczenia*…, s. 43

istics of the city, whose identity is co-shaped by meanings related to public spaces"[7].

Despite the undertaken effort, however, a question arises which we must, for the time being, leave without an answer: is the search in public space solutions for a remedy for a sense of loss of community plaguing contemporary society anything more than an expression of romantic illusions?

The project started with the new academic year in October 2020 and ended in June 2021. It was another unusual year of the COVID-19 pandemic, which influenced the course of the project and its summary. The first topic raised by our team in the winter semester was related to the Leszczynki district. In the summer semester, we focused on the Wielki Kack district.

Due to the lockdown, classes were held in a remote or hybrid form (some classes at the university, and some remotely). As it was the second year of this type of work organization, all project participants managed to adapt to the situation and the classes ran smoothly. Nevertheless, after the experience of this period, it can be concluded that the form of "tele-classes" is not appropriate for artistic education, which requires work in the studio in the research and creative process and direct contact between the student and the teacher. Therefore, the lack of direct contact between the teachers and students, as well as between the students themselves forming individual teams, turned out to be a significant obstacle in the performance of the tasks. The work was also hampered by limitations resulting from the unavailability of

7. K. Bierwiaczonek, *Miejskie przestrzenie publiczne i ich społeczne znaczenia*…, p. 43

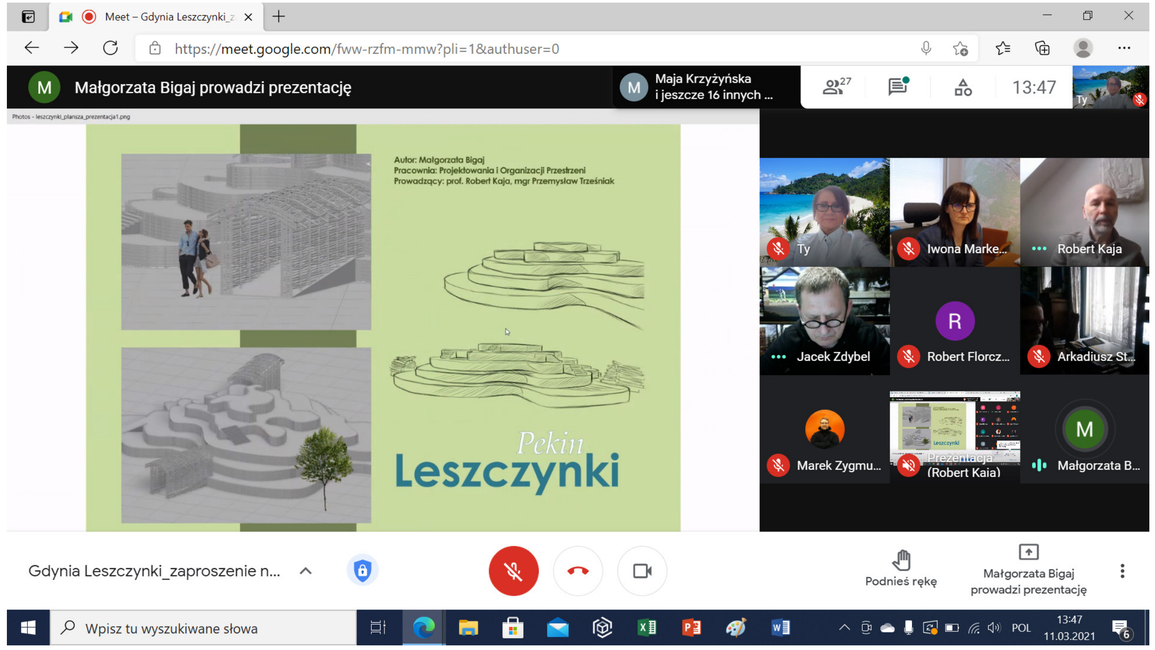

Mimo podejmowanych wysiłków nasuwa się jednak pytanie, które na razie musimy pozostawić bez odpowiedzi: czy poszukiwanie w rozwiązaniach przestrzeni publicznych remedium na poczucie utraty wspólnotowości trapiące współczesne społeczeństwo nie jest tylko wyrazem romantycznych iluzji?

Projekt rozpoczął się wraz z nowym rokiem akademickim w październiku 2020 roku, a zakończył w czerwcu 2021 roku. Był to kolejny nietypowy rok z pandemią COVID-19, co wpłynęło na przebieg projektu i jego podsumowanie. Pierwszy temat podjęty przez nasz zespół w semestrze zimowym związany był dzielnicą Leszczynki. W semestrze letnim zajmowaliśmy się dzielnicą Wielki Kack.

Ze względu na lockdown zajęcia odbywały się w formie zdalnej lub hybrydowej (część zajęć na uczelni, a część zdalnie). Ponieważ był to już drugi rok tego rodzaju organizacji pracy, wszyscy uczestnicy projektu zdołali się do tej sytuacji zaadaptować i zajęcia przebiegały sprawnie. Niemniej po doświadczeniach z tego okresu można stwierdzić, że forma „telezajęć" nie jest właściwa dla szkolnictwa artystycznego, wymagającego w procesie badawczym i twórczym pracy w pracowni oraz bezpośredniego kontaktu między studentem a nauczycielem. Brak bezpośredniego kontaktu pomiędzy prowadzącymi pracownie a studentami, a także pomiędzy samymi studentami tworzącymi poszczególne zespoły okazał się zatem istotnym utrudnieniem w realizowaniu zadań. Pracę utrudniały również ograniczenia wynikające z niedostępności źródeł (zamknięte biblioteki) i braku osobistych konsultacji ze strony partnerów projektu.

sources (closed libraries) and the lack of personal consultations with the project partners.

Neither semester ended with an open review with the participation of teams, project partners and interested guests that is typical for our project. Instead, we met virtually and presented the works at the review on the 21st of March (Gdynia Leszczynki Project) and the 28th of June (Gdynia Wielki Kack Project). Instead of a traditional exhibition of works, the materials were made available on the Internet, including the websites of district councils which were the subject of our activities.

However, taking into account that the proposed works and solutions met with the interest of local government representatives, we do not rule out returning to some issues in order to deepen their analysis and propose further solutions.

The album presents the authorial research method "4T"[8], in which academic activity is primarily focused on education,

8. The "4T" method developed by Iwona Dzierżko-Bukal covers the theory and practice of interdisciplinary research projects carried out as part of the work of the Academy of Fine Arts in Gdańsk in cooperation with external entities. This name refers to the source of inspiration for the method itself, because it is associated with the concept of the creative sector and the so-called the creative class, which includes professions from the creative sector as well as scientists, researchers and inventors. This method was first implemented in the project whose results were published in the AFA's first Art and Research Album "4T", entitled *The Colours of Czarna Woda*. In short, the method is based on four foundations – each described with one word which allows to create an elegant abbreviation: talent (individual creativity and the ability to create artistic concepts), tolerance (meaning multi- or interdisciplinarity of projects and cooperation with external partners), technology (the use in artistic projects of technologies both unique and traditional, although used in an innovative or experimental way) and time (which allows comprehensive studies and evolutionary problem solving). A detailed description of the method can be found in the AFA's second Art and Research Album "4T", entitled *Creative City: Gdańsk*.

Oba semestry nie zakończyły się typowymi dla naszego projektu otwartymi przeglądami z udziałem zespołów, partnerów projektu i zainteresowanych gości. Zamiast tego spotkaliśmy się wirtualnie i zaprezentowaliśmy prace na przeglądzie 21 marca (Projekt Gdynia Leszczynki) oraz 28 czerwca (Projekt Gdynia Wielki Kack). Zamiast tradycyjnej wystawy prac materiały zostały udostępnione w internecie, w tym na stronach rad dzielnic, które były przedmiotem naszych działań.

Biorąc jednak pod uwagę, że proponowane prace i rozwiązania spotkały się z zainteresowaniem przedstawicieli samorządu, nie wykluczamy powrotu do niektórych zagadnień w celu pogłębienia ich analizy i przedstawienia kolejnych propozycji rozwiązań.

W katalogu zaprezentowano autorską metodę badawczą „4T”[8], w której działalność akademicka ukierunkowana jest

8. Opracowana przez Iwonę Dzierżko-Bukal metoda „4T” obejmuje teorię i praktykę interdyscyplinarnych projektów badawczych wykonywanych w ramach prac Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Nazwa ta odnosi się do źródła inspiracji dla samej metody, wiąże się bowiem z pojęciem sektora kreatywnego i tzw. klasy kreatywnej, w skład której wchodzą zawody zaliczane do sektora kreatywnego oraz naukowcy, badacze i wynalazcy. Metodę tę po raz pierwszy zastosowano przy realizacji projektu, którego wyniki opublikowano w pierwszym Katalogu Artystyczno-Badawczym ASP „4T” zatytułowanym *Kolory Czarnej Wody*. W skrócie metoda opiera się na czterech podstawach – każda opisana jednym słowem, które w brzmieniu angielskim pozwala na utworzenie eleganckiego skrótu: *talent* (indywidualna kreatywność i zdolność do tworzenia koncepcji artystycznych), *tolerance* (tolerancja oznaczająca multi- lub interdyscyplinarność projektów oraz uwzględnienie współpracy z partnerami zewnętrznymi), *technology* (wykorzystywanie w projektach artystycznych technologii zarówno unikatowych, jak i tradycyjnych, choć używanych w sposób nowatorski lub eksperymentalny) i *time* (czas, który pozwala na wszechstronne studia i ewolucyjne rozwiązywanie problemu). Szczegółowy opis metody znajduje się w drugim Katalogu Artystyczno-Badawczym ASP „4T” zatytułowanym *Miasto kreatywne. Gdańsk*.

artistic experiments and artistic and design research. The essence of this method is the use of the unlimited potential of visual arts to build humanistic concepts of shaping public spaces. The key element of the method is to base all the above-mentioned activities on cooperation with external partners (local governments, other universities, organizations, etc.) so that their effects solve contemporary problems resulting from shaping public spaces.

The approach to creating educational activities was inspired by the methods used in the creative sector, and design – the primary educational activity in the design faculty – is used as an advanced problem-solving tool.

The advantage of the adopted educational and research method is that the result is presented in a way that is not only visually attractive, but also understandable for each potential viewer. A clear presentation of inspiring original concepts along with an indication of the benefits of their implementation allows the users (residents) to express their opinion about them and formulate expectations towards local government activities in relation to local development plans, as well as other activities generally defined as related to the management of free time (cultural, recreational).

The implementation of the indicated educational method at the university level is consistent with contemporary tendencies to democratize social life, which is reflected in the departure from planning public spaces based solely on specialist competences in favour of planning with the participation of residents, taking into account the real needs of the local community (participatory planning). However, the problem of such spatial policy is the lack of sufficient sub-

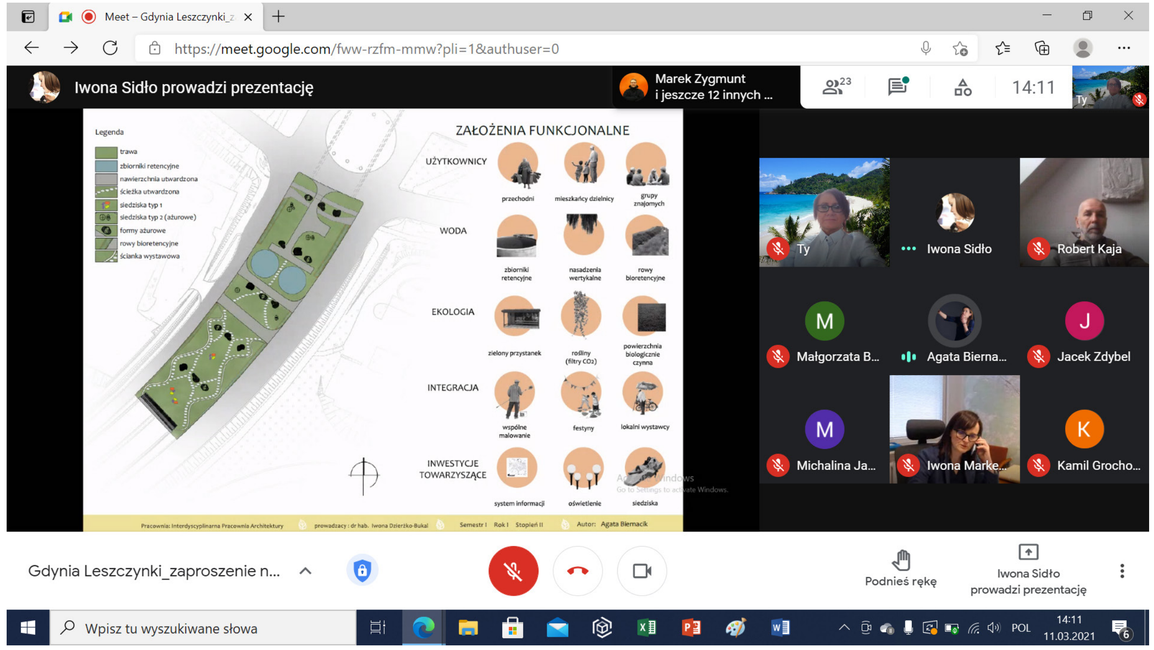

przede wszystkim na edukację, eksperymenty artystyczne i badania artystyczno-projektowe. Istotę tej metody stanowi wykorzystanie nieograniczonego potencjału tkwiącego w sztukach plastycznych do budowania humanistycznych koncepcji kształtowania przestrzeni publicznych. Kluczowym elementem metody jest oparcie wszystkich wymienionych działań o współpracę z partnerami zewnętrznymi (samorządami, innymi uczelniami, organizacjami itp.), tak aby ich efekty rozwiązywały współczesne problemy wynikające z kształtowania przestrzeni publicznych.

Podejście do tworzenia działań edukacyjnych zostało zainspirowane metodami wykorzystywanymi w sektorze kreatywnym, a projektowanie – podstawowa działalność edukacyjna na wydziale projektowym – jest wykorzystywane jako zaawansowane narzędzie służące rozwiązaniu problemów.

Zaletą przyjętej metody edukacyjnej i badawczej formuły działania jest prezentacja rezultatu w sposób nie tylko atrakcyjny wizualnie, ale i zrozumiały dla każdego potencjalnego odbiorcy. Czytelne przedstawienie inspirujących koncepcji autorskich wraz ze wskazaniem korzyści wynikających z ich realizacji umożliwia odbiorcom (mieszkańcom) wyrażenie o nich swojej opinii i sformułowanie oczekiwań wobec działań samorządowych w odniesieniu do lokalnych planów zagospodarowania, jak i innych działań określanych najogólniej jako związane z zagospodarowaniem czasu wolnego (kulturalnych, rekreacyjnych).

Wdrożenie wskazanej metody edukacyjnej na poziomie na uczelni wyższej jest zgodne ze współczesnymi tendencjami do demokratyzacji życia społecznego, których wyrazem jest odchodzenie od planowania przestrzeni publicznych opartego wyłącznie na kompetencjach specjalistycznych na rzecz planowania z udziałem mieszkańców, uwzględniającego rzeczywiste potrzeby lokalnej społeczności (planowanie partycypacyjne). Problemem takiej polityki przestrzennej jest jednak brak dostatecznego merytorycznego przygotowania oraz jednolitych stanowisk szeroko rozumianych społeczności, które pozwalałyby im na trafne identyfikowanie problemów oraz formułowanie w pełni racjonalnych ocen, propozycji i wniosków uwzględniających zarówno kontekst bieżącej sytuacji lokalnej, jak i współczesne tendencje w przeobrażeniach przestrzeni publicznych, zwłaszcza w kontekście zmian planowanych w dłuższej perspektywie rozwoju całego miasta.

Optymalną formułą jest zatem metoda spotkań i warsztatów z mieszkańcami, w których biorą udział profesjonaliści dysponujący narzędziami umożliwiającymi przekształcanie idei i intencji w materiał możliwy do realizacji.

W projekcie „Klimatyczne dzielnice” wziął udział Wydział Architektury i Wzornictwa, Wydział Malarstwa oraz Wydział Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. W niniejszym katalogu zostały zaprezentowane rezultaty prac następujących pracowni:

1. Pracownia Sztuki w Przestrzeni Publicznej
(prof. Robert Florczak; Wydział Malarstwa),

2. Pracownia Projektowania Społecznego
(prof. ASP dr hab. Bogumiła Jóźwicka;
Wydział Architektury i Wzornictwa),

3. Pracownia Projektowania i Organizacji Przestrzeni
(prof. Robert Kaja; Wydział Rzeźby i Intermediów),

4. Pracownia Malarstwa Ściennego i Witrażu
(prof. Jacek Zdybel, as. Przemysław Garczyński;
Wydział Malarstwa)

5. Pracownia Podstaw Projektowania Mebla
(dr Arkadiusz Staniszewski),

6. Pracownia Rysunku Współczesnego
(dr Mikołaj Harmoza)
7. Pracownia Form Rzeźbiarsko-Architektonicznych
(prof. ASP dr hab. Marta Branicka),

8. Interdyscyplinarna Pracownia Architektury (prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal; Wydział Architektury i Wzornictwa).

Każda monografia (katalog) ma na celu włączenie projektu w szerszą wymianę poglądów i otwiera nowe pola do dyskusji inspirowane opracowanymi koncepcjami projektowymi i artystycznymi powstającymi na etapie kształtowania świadomości zawodowej studentów – przyszłych projektantów.

Gdańsk, 2021 rok

stantive preparation and uniform positions of broadly understood communities, which would allow them to accurately identify problems and formulate fully rational assessments, proposals and conclusions taking into account both the context of the current local situation and contemporary trends in transforming public spaces, especially in the context of changes planned in the long-term development of the entire city.

The optimal formula is therefore a method of meetings and workshops with residents attended by professionals who have the tools to transform ideas and intentions into material that can be implemented.

The Faculty of Architecture and Design, the Faculty of Painting and the Faculty of Sculpture and Intermedia of the Academy of Fine Arts in Gdańsk participated in the project “Atmospheric Districts”. The album presents the results of the work of the following studios:

1. Art in Public Space Studio
(prof. Robert Florczak; Faculty of Painting),

2. Social Design Studio
(prof. ASP dr hab. Bogumiła Jóźwicka;
Faculty of Architecture and Design),

3. Space Design and Organization Studio
(prof. Robert Kaja; Faculty of Sculpture
and Intermedia),

4. Wall Painting and Stained Glass Studio
(prof. Jacek Zdybel, as. Przemysław Garczyński;
Faculty of Painting)

5. Furniture Design Basics Studio
(dr Arkadiusz Staniszewski),

6. Contemporary Drawing Studio
(dr Mikołaj Harmoza)

7. Sculptural and Architectural Forms Studio
(prof. ASP dr hab. Marta Branicka),

8. Interdisciplinary Architecture Studio
(prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal;
Faculty of Architecture and Design).

Each monograph (album) aims to include the project in a wider exchange of views and opens new fields for discussion inspired by the developed design and artistic concepts emerging at the stage of shaping the professional awareness of students – future designers.

Gdańsk, 2021

Klimatyczna Gdynia
Atmospheric Gdynia

Katarzyna Gruszecka-Spychała, *Wiceprezydent Gdyni ds. gospodarki*
Katarzyna Gruszecka-Spychała, *Vice-president of Gdynia for economy*

Współpraca władz lokalnych i uczelni stwarza warunki dla kreatywności i prowadzi do uzyskania wartościowych efektów. Jednym z takich działań jest projekt „Klimatyczne dzielnice" realizowany w latach 2020–2021 przez Akademię Sztuk Pięknych we współpracy z samorządem gdyńskim. Celem projektu jest przygotowanie i realizowanie interdyscyplinarnych projektów artystyczno-badawczych i wdrożeniowych oraz inicjowanie i wspieranie działań na rzecz rozwoju sztuk plastycznych w przestrzeni publicznej Gdyni, szczególnie w zakresie projektowania dla kultury.

W ramach projektu studenci ASP sporządzili studialne projekty architektoniczne i artystyczne kształtujące przestrzenie publiczne w Gdyni.

Działania realizowane w ramach projektu „Klimatyczne dzielnice" wpisują się w wizję Gdyni jako miasta zielonego, bezpiecznego, pełnego życia i dostępnego dla wszystkich. Od 2019 roku miasto realizuje projekt „KLIMATyczne Centrum", w ramach którego podejmowane są działania dotyczące adaptacji do zmian klimatu, rozwoju ukierunkowanego na neutralność klimatyczną oraz równoważenia zanieczyszczeń. Następuje zwiększanie powierzchni terenów zielonych w mieście, powstaje infrastruktura sprzyjająca zmianie nawyków transportowych, a także poprawie estetyki wybranych przestrzeni publicznych. Uwzględnienie konsekwencji zmiany klimatu w rozwoju miasta jest niezbędne dla zapewnienia jego bezpiecznego i sprawnego funkcjonowania oraz wysokiej jakości życia mieszkańców. W Gdyni jest mnóstwo przestrzeni publicznych, które mogą dodatkowo zostać uatrakcyjnione i służyć integracji przedstawicieli różnych środowisk i grup wiekowych.

The cooperation of local authorities and universities creates conditions for creativity and leads to obtaining valuable results. One of such activities is the project "Atmospheric Districts" implemented in the years 2020–2021 by the Academy of Fine Arts in cooperation with the local government of Gdynia. The aim of the project is to prepare and realize interdisciplinary artistic, research and implementation projects, as well as initiate and support activities for the development of fine arts in Gdynia's public space, especially in the field of design for culture.

As part of the project, students of the AFA prepared architectural and artistic projects shaping public spaces in Gdynia.

Activities carried out within the project "Atmospheric Districts" fit into the vision of Gdynia as a green city, safe, full of life and accessible to all. Since 2019, the city has been implementing the "KLIMATyczne Centrum" project, under which activities are undertaken regarding adaptation to climate change, development aimed at climate neutrality and balancing pollution. The share of green areas in the city is increasing, infrastructure is created favouring the change of transport habits, as well as improving the aesthetics of selected public spaces. Taking into account the consequences of climate change in the development of the city is necessary to ensure its safe and efficient functioning and high quality of life for its inhabitants. There are plenty of public spaces in Gdynia which can be additionally made more attractive and facilitate the integration of representatives of various circles and age groups.

As part of the "KLIMATyczne Centrum" project, the nature of the streets in Śródmieście is changing – many of them are



W ramach „KLIMATycznego Centrum" zmienia się charakter ulic w Śródmieściu – wiele z nich zyskuje nowe nasadzenia zieleni i małą architekturę, tworzone są bezpieczne skrzyżowania i wprowadza się regulowane parkowanie. Wszystkie te działania mają zwiększyć atrakcyjność tych terenów oraz poprawić bezpieczeństwo ich użytkowników.

Studenci ASP zajmowali się dwiema gdyńskimi dzielnicami – Leszczynkami i Wielkim Kackiem. Obie dzielnice mają dziś charakter mieszkaniowy, a w początkowym okresie rozwoju Gdyni były wsiami sąsiadującymi z miastem.

Leszczynki
Teren dzisiejszych Leszczynek został włączony w granice miasta w latach trzydziestych XX wieku. Dzielnica ta została administracyjnie wydzielona w grudniu 1992 roku z części Grabówka i Chyloni. Zamieszkuje ją około 7,5 tysiąca osób[1]. Powierzchnia dzielnicy wynosi 275 hektarów, z czego około 35 procent stanowią lasy. Na terenie dzielnicy krzyżują się dwie najważniejsze arterie komunikacyjne miasta – ul. Morska oraz Estakada Kwiatkowskiego łącząca obwodnicę Trójmiasta z północnymi dzielnicami Gdyni oraz portem.

Zabudowa Leszczynek jest zróżnicowana. W północnej i wschodniej części dzielnicy występuje zabudowa wielorodzinna oraz przemysłowo-usługowa. W części centralnej dominuje zabudowa jednorodzinna. Południową i zachodnią część dzielnicy zajmuje Trójmiejski Park Krajobrazowy. Dzielnica pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w około 46 procentach. Zgodnie z ich

1. Wydział Strategii UMG na podstawie danych Ewidencji Meldunków UM Gdyni na koniec 2020 r.

gaining new plantings of greenery and small architecture, safe intersections are created and regulated parking is introduced. All these activities are intended to increase the attractiveness of these areas and improve the safety of their users.

AFA students dealt with two Gdynia districts – Leszczynki and Wielki Kack. Today, they are both residential districts, and at the beginning of Gdynia's development they were villages adjacent to the city.

Leszczynki
The area of today's Leszczynki was incorporated into the city limits in the 1930s. This district was administratively separated in December 1992 from parts of Grabówek and Chylonia. It is inhabited by about 7,500 people[1]. The district encompasses the area of 275 hectares, of which about 35 percent are forests. Two most important communication arteries of the city intersect in the district – Morska Street and the Kwiatkowski flyover connecting the Tricity bypass with the northern districts of Gdynia and the port.

The buildings in Leszczynki are varied. In the northern and eastern part of the district, we can see multi-family housing as well as industrial and service buildings. The central part is dominated by single-family housing. The southern and western part of the district is occupied by the Tricity Landscape Park. The district is covered with local spatial development plans in about 46 percent. According to their records, about 3,000 new apartments may be built in the district.

1. UMG Strategy Department on the basis of the data from the Population Register of the Municipal Office of Gdynia at the end of 2020.




GDYNIA WIELKI KACK

zapisami w dzielnicy może powstać około 3 tysięcy nowych mieszkań.

Projekty wykonane przez studentów dotyczą wielu zagadnień tematycznych o zróżnicowanych założeniach programowych i złożoności problemowej. Są to zarówno projekty ściśle związane z propozycjami nowego zagospodarowania przestrzeni w dzielnicy w formie parków, placów zabaw, terenów rekreacyjnych i połączeń pieszych, jak i dotyczące zaprojektowania uniwersalnych mebli miejskich.

Wielki Kack

Na początku XX wieku wieś Wielki Kack posiadała podobny jak dzisiaj układ dróg. Po I wojnie światowej powstała linia kolejowa wzdłuż obecnej ul. Starodworcowej. W 1928 roku przejechał tędy pierwszy pociąg z głębi Polski do Gdyni. Po II wojnie światowej, w 1953 roku, Wielki Kack włączono administracyjnie do Gdyni. Nastąpiła urbanizacja dawnej wsi – w północnej części zbudowano osiedle mieszkaniowe, które zaburzyło jej historyczny układ, a od zachodu, u szczytu skarpy otaczającej dolinę rzeki Kaczej, zaczęły powstawać kolejne osiedla wielorodzinne[2]. Dzielnicę zamieszkuje około 11,2 tysiąca osób[3], a jej powierzchnia wynosi 1503 hektary, z czego około 47 procent stanowi Trójmiejski Park Krajobrazowy. Dzielnica pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w około 28 procentach.

2. J. Labenz, *Studium ochrony wartości kulturowych – wnioski konserwatorskie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Gdynia-Wielki Kack*, Biuro Urbanistyczne PPP Sp. z.o.o.: Gdańsk 1994.

3. Wydział Strategii UMG na podstawie danych Ewidencji Meldunków UM Gdyni na koniec 2020 r.

Projects made by students concern many thematic issues with different program assumptions and problem complexity. These are both projects closely related to the proposals for new space development in the district in the form of parks, playgrounds, recreational areas and pedestrian connections, as well as those related to the design of universal street furniture.

Wielki Kack

At the beginning of the 20th century, the village of Wielki Kack had a road system similar to that of today. After World War I, a railway line was built along today's Starodworcowa Street. In 1928, the first train from the interior of Poland to Gdynia passed there. After World War II, in 1953, Wielki Kack was administratively incorporated into Gdynia. The former village was urbanized – a housing estate was built in the northern part, which disturbed its historical layout, and from the west, at the top of the escarpment surrounding the Kacza River valley, new multi-family estates began to emerge[2]. About 11,200 people live in the district [3], and it encompasses the area of 1,503 hectares, of which about 47 percent is the Tricity Landscape Park. The district is covered with local development plans in about 28 percent.

The fragment of Wielki Kack district analysed in the summer semester is located between the S6 expressway, the voivodeship road no. 474 (Chwaszczyńska Street / Wielkopolska Street) and the railway line.

2. J. Labenz, *Studium ochrony wartości kulturowych – wnioski konserwatorskie do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Gdynia-Wielki Kack*, Biuro Urbanistyczne PPP Sp. z.o.o.: Gdańsk 1994.

3. UMG Strategy Department on the basis of the data from the Population Register of the Municipal Office of Gdynia at the end of 2020.

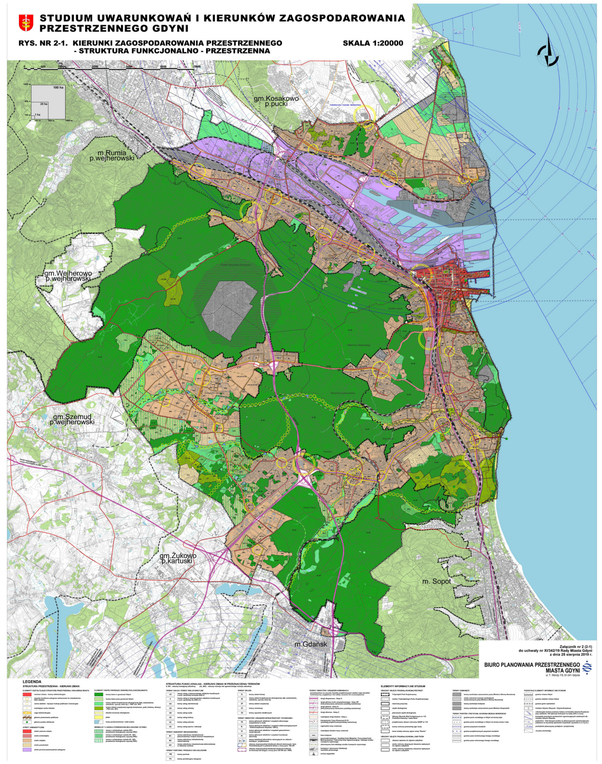



Fragment dzielnicy Wielki Kack analizowany w semestrze letnim położony jest pomiędzy drogą ekspresową S6, drogą wojewódzką nr 474 (ul. Chwaszczyńska/ul. Wielkopolska) oraz linią kolejową.

Zabudowa tego fragmentu Wielkiego Kacka jest zróżnicowana. Charakterystyczny jest podział na górny i dolny taras, dla których granicą jest potok Źródło Marii. We wschodniej części dominują rozmaite typy zabudowy jednorodzinnej. Znajduje się tu także szkoła podstawowa. W zachodniej części dominuje zabudowa wielorodzinna, która powstała już po przyłączeniu Wielkiego Kacka do Gdyni (tzw. Fikakowo). W części południowej dominuje zabudowa siedliskowa, oddzielona od pozostałej części tego fragmentu dzielnicy Obwodnicą Trójmiasta. Od południa i wschodu obszar graniczy z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym. Olbrzymim i nie do końca wykorzystanym potencjałem zauważonym przez miejskich planistów i studentów ASP jest dolina potoku Źródło Marii. Dla mieszkańców ważne jest jego łatwe przekraczanie, a potrzeba ta motywowana jest z jednej strony położoną po wschodniej stronie potoku szkołą podstawową (jedyną w tej części dzielnicy), a z drugiej umiejscowionymi po jego zachodniej stronie usługami handlowymi. Konieczna okazuje się zatem zmiana znaczenia rzeki – z „bariery" na „szew", który zintegruje dwie części Wielkiego Kacka. Dolina potoku Źródło Marii to centralnie położona ważna przestrzeń publiczna, miejsce spotkań mieszkańców górnego i dolnego tarasu.

Biorąc pod uwagę lokalne uwarunkowania, studenci skoncentrowali się na rozwoju terenów rekreacyjnych w formie parków, placów zabaw i połączeń pieszych głównie w okolicy potoku Źródło Marii. Zaproponowali także elementy

The buildings in this part of Wielki Kack are varied. The division into the upper and lower terraces is characteristic, the border of which is St. Mary's Spring. The eastern part is dominated by various types of single-family housing. There is also a primary school here. The western part is dominated by multi-family housing, which were built after the annexation of Wielki Kack to Gdynia (so-called Fikakowo). The southern part is dominated by settlement buildings, separated from the rest of this part of the district by the Tricity bypass. From the south and east, the area borders on the Tricity Landscape Park. The valley of St. Mary's Spring has an enormous and not fully used potential noticed by the city planners and AFA students. It is important for the residents to cross it easily, and this need is motivated on the one hand by a primary school located on the eastern side of the stream (the only one in this part of the district), and on the other hand by commercial services located on its western side. It is therefore necessary to change the meaning of the river – from "barrier" to "seam", which will integrate the two parts of Wielki Kack. The valley of St. Mary's Spring is a centrally located important public space, a meeting place for the inhabitants of the upper and lower terraces.

Taking into account the local conditions, the students focused on the development of recreational areas in the form of parks, playgrounds and pedestrian connections, mainly around St. Mary's Spring. They also proposed elements of small architecture in the form of street furniture, sculptures in the urban space, as well as details in the form of mosaics on the facades, which will contribute to improving the quality of the public spaces of Wielki Kack. One of the projects, referring to the tradition of pilgrimages to St. Mary's Spring,

małej architektury w postaci mebli miejskich, rzeźb w przestrzeni miejskiej, a także detali w postaci mozaiki na elewacjach, które przyczynią się do poprawy jakości przestrzeni publicznych Wielkiego Kacka. Jeden z projektów, nawiązując do tradycji pielgrzymek do Źródła Marii, zakłada ustawienie wzdłuż trasy słupków z kodami QR, które umożliwią odczytanie przez pielgrzymów tekstów modlitw.

Analizując propozycje wypracowane w ramach projektu, widać, jak ważne jest zadbanie, by elementem zmian wdrażanych w dzielnicach były przedsięwzięcia o innowacyjnym charakterze. Współpraca ASP z samorządem to pierwszy krok do ich wprowadzenia. Niewykluczone, że niektóre propozycje studentów zmaterializują się w przestrzeni Leszczynek i Wielkiego Kacka. Wykonane przez nich projekty mające na celu uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej mogą stanowić inspirację dla mieszkańców w ramach kolejnych edycji Budżetu Obywatelskiego. Mogą też stanowić podpowiedź dla rad dzielnic, w jaki sposób realizować nowe przedsięwzięcia służące mieszkańcom i poprawiające jakość ich życia.

(autorzy zdjęć: pracownicy Biura Planowania Przestrzennego Miasta Gdyni, źródło: zasoby BPP)

involves placing posts with QR codes along the route, which will allow pilgrims to read the texts of prayers.

When analysing the proposals developed under the project, one can see how important it is to ensure that innovative projects are part of the changes implemented in the districts. The cooperation of the AFA with the local government is the first step to their introduction. It is possible that some of the students' proposals will materialize in the space of Leszczynek and Wielki Kack. Their projects, aimed at making the public space more attractive, may inspire residents in the next editions of the Civic Budget. They can also be a hint for district councils on how to implement new projects that serve residents and improve their quality of life.

(authors of the photographs: employees of the Spatial Planning Office of the City of Gdynia, source: BPP collections)









Klimatyczne Leszczynki

Atmospheric Leszczynki

Gdynia Leszczynki. Analiza wizualna dzielnicy na wybranym tle

Gdynia Leszczynki. Visual Analysis of the District Against a Selected Background

prof. ASP dr hab. Bogumiła Jóźwicka
prof. ASP dr hab. Marek Jóźwicki

Poniższy tekst dotyczy projektu artystyczno-badawczego „Klimatyczne dzielnice" i skupia się na jednej z najstarszych dzielnic Gdyni – Leszczynkach. Pomimo długiej historii i ciekawych miejsc dzielnica sama w sobie nie jest specjalnie charakterystyczna. Jej niewielkie terytorium zdominowały rozłożone wzdłuż głównej ulicy i wspinające się na wzgórza morenowe bloki mieszkalne upodabniające ją do wielu miejsc w Polsce mijanych podczas jazdy samochodem lub podróży koleją. Dopiero zagłębienie się w meandry ulic pozwala na poznanie *genius loci* i wgląd w codzienne życie mieszkańców.

Od 2004 roku Leszczynki są jedną z 22 dzielnic Gdyni. Podział dzielnicowy od 1991 roku kształtował się dość dynamicznie[1]. Początkowo miasto miało 13 dzielnic, a przez pewien czas było ich nawet 24. Dzielnice wynikają z wcześniejszych podziałów, odnoszą się do tradycji i specyfiki miejsc – grodzisk, osad, majątków, wsi i przysiółków.

1. Ustawa o samorządzie terytorialnym uchwalona 8 marca 1990 r. wprowadziła ponownie (po 40-letniej przerwie) administrację samorządową z przewodnią rolą gmin. Ustawa przewiduje w art. 5 tworzenie osiedli, sołectw i dzielnic jako jednostek pomocniczych. Gdynia już 8 maja 1991 r. wprowadziła do Statutu Miasta podział na 13 dzielnic: Śródmieście, Redłowo-Wzgórze Św. Maksymiliana, Orłowo-Mały Kack, Wielki Kack-Karwiny, Chwarzno-Wiczlino, Witomino, Działki Leśne, Grabówek-Leszczynki, Chylonia, Pustki Cisowskie-Demptowo, Cisowa, Obłuże, Oksywie-Babie Doły. Dnia 9 grudnia 1992 r. zadecydowano o podziale niektórych dzielnic na mniejsze jednostki, m.in. ze Śródmieścia wyodrębniono trzy niezależne dzielnice: Śródmieście Centrum, Śródmieście Kamienną Górę oraz Śródmieście Port. Ukonstytuowały się 24 dzielnice. W 1998 r. znów dokonano zmian: połączono Chylonię i Chylonię Nową (tak powstała dzisiejsza Chylonia). Do Śródmieścia włączono dzielnicę Port (pomimo dużego obszaru zamieszkały przez niewiele ponad 100 mieszkańców). Obecny podział pochodzi z 22 września 2004 r., kiedy Rada Miasta Gdyni uchwaliła podział na 22 dzielnice (Babie Doły, Chwarzno-Wiczlino, Chylonia, Cisowa, Działki Leśne, Dabrowa, Grabówek, Kamienna Góra, Karwiny, Leszczynki, Mały Kack, Obłuże, Oksywie, Orłowo, Pogórze, Pustki Cisowskie-Demptowo, Redłowo, Śródmieście, Wielki Kack, Witomino-Radiostacja, Witomino-Leśniczówka, Wzgórze św. Maksymiliana).

The following text concerns the art and research project "Atmospheric Districts" and focuses on one of the oldest districts of Gdynia – Leszczynki. Despite its long history and interesting places, the district itself is not particularly characteristic. Its small territory is dominated by apartment blocks spread along the main street and climbing up the moraine hills, making it similar to many places in Poland passed by car or train. Only delving into the meanders of the streets allows one to get to know the genius loci and gives insight into the everyday life of the inhabitants.

Since 2004, Leszczynki has been one of the 22 districts of Gdynia. From 1991 the district division was quite dynamic[1]. Initially, the city had 13 districts, and for some time there were even 24 of them. The districts result from earlier divisions, refer to the traditions and specificity of places – strongholds, settlements, estates, villages and hamlets. In addition to the large number of districts, differences in

1. The Act on local government, passed on 8 March 1990, reintroduced (after a 40-year break) local government administration with the leading role of communes. The Act in Art. 5 provides for creating housing estates, villages and districts as auxiliary units. On 8 May 1991, Gdynia introduced into the City Statute the division into 13 districts: Śródmieście, Redłowo-Wzgórze Św. Maksymiliana, Orłowo-Mały Kack, Wielki Kack-Karwiny, Chwarzno-Wiczlino, Witomino, Działki Leśne, Grabówek-Leszczynki, Chylonia, Pustki Cisowskie-Demptowo, Cisowa, Obłuże, Oksywie-Babie Doły. On 9 December 1992, it was decided to divide some districts into smaller units, i.a. Śródmieście was divided into three independent districts: Śródmieście Centrum, Śródmieście Kamienna Góra and Śródmieście Port. At that time, 24 districts were formed. In 1998, changes were made again: Chylonia and Nowa Chylonia were merged (this is how today's Chylonia was created). The Port district was included in Śródmieście (despite the size of area it is inhabited by just over 100 inhabitants). The current division dates from 22 September 2004, when the Gdynia City Council passed the division into 22 districts (Babie Doły, Chwarzno-Wiczlino, Chylonia, Cisowa, Działki Leśne, Dabrowa, Grabówek, Kamienna Góra, Karwiny, Leszczynki, Mały Kack, Obłuże, Oksywie, Orłowo, Pogórze, Pustki Cisowskie-Demptowo, Redłowo, Śródmieście, Wielki Kack, Witomino-Radiostacja, Witomino-Leśniczówka, Wzgórze św. Maksymiliana).

Oprócz dużej liczby dzielnic uwagę zwracają różnice w ich wielkości i liczbie mieszkańców[2]. Na wszystkie dzielnice oddziałuje charyzmatyczny charakter Gdyni, portowego miasta „z morza i z marzeń"[3], budowanego od lat 20. XX wieku. Gdynia – podobnie jak jej rodzeństwo z Trójmiasta – jest miastem wyjątkowym. Pięknie położona w północnej Polsce, na Pobrzeżu Gdańskim i Pojezierzu Wschodniopomorskim, w województwie pomorskim, nad Morzem Bałtyckim. Jest miastem na prawach powiatu i najludniejszym miastem niewojewódzkim[4].

Geneza Gdyni wiąże się z zapewnieniem Polsce dostępu do morza oraz ze skomplikowanymi relacjami z kompromisowym Wolnym Miastem Gdańsk, powstałym w wyniku przegranej Cesarstwa Niemieckiego w I wojnie światowej, oraz rozstrzygnięć traktatu wersalskiego w sprawie granicy polsko-niemieckiej. Dnia 10 lutego 1920 roku Polska uzyskała dostęp do 140 kilometrów wybrzeża. Budowa portu, szybki napływ ludności i dynamiczny rozwój umożliwiły małej letniskowej wiosce rybackiej uzyskanie praw miejskich już w 1926 roku. A już w 1939 roku Gdynia liczyła 130 tysięcy

2. Największą dziś dzielnicę – Chylonię – zamieszkuje ok. 22 tys. osób, a najmniejszą – Babie Doły – 2 tys. Największy obszar zajmuje dzielnica Chwarzno-Wiczlino – 25,53 km² (38 razy większa od najmniejszej Kamiennej Góry (0,66 km²).

3. *Gdynia miasto z morza i marzeń* to tytuł albumu Sławomira Kitowskiego ilustrującego historię rozwoju miasta i portu. Ważąca aż 3 kg książka zawiera „1300 wyselekcjonowanych fotografii z lat 1900–1939, skomponowanych tematycznie, opisanych i przedstawionych w układzie chronologicznym. To opowiadanie obrazem ukazuje powstanie największego fenomenu II Rzeczypospolitej. Klimat tamtych lat przybliżają cytaty z literatury i prasy, wspomnienia budowniczych miasta i portu, pionierów gospodarki morskiej oraz mieszkańców Gdyni" (z plecków książki, wyd. Spartan: Gdynia 1997).

4. Dnia 30 czerwca 2020 r. Gdynia liczyła 245 867 mieszkańców (12. miejsce w Polsce, 2. w województwie pomorskim). Zajmuje 135,14 km² (16. miejsce w Polsce).

their size and population are noteworthy[2]. All districts are influenced by the charismatic character of Gdynia, a port city "of the sea and dreams"[3], built since the 1920s. Gdynia – like its siblings from the Tricity – is a unique city. Beautifully situated in northern Poland, on the Gdańsk Coast and in the Eastern-Pomeranian Lake District, in the Pomeranian Voivodeship, on the Baltic Sea. It is a city with poviat rights and the most populous city except for the capital of the voivodeship[4].

The genesis of Gdynia is associated with ensuring Poland's access to the sea and with complicated relations with the Free City of Gdańsk, created as a compromise as a result of the defeat of the German Empire in World War I, and the decisions of the Versailles Treaty on the Polish-German border. On 10 February 1920, Poland gained access to 140 kilometers of the coast. The construction of the port, the rapid influx of people and the dynamic development made it possible for a small fishing village to obtain city rights as early as 1926. And as early as 1939, Gdynia had 130,000

2. The largest district today – Chylonia – is inhabited by approx. 22,000 people, and the smallest – Babie Doły – 2,000. The largest area is occupied by the Chwarzno-Wiczlino district – 25.53 km² (38 times larger than the smallest Kamienna Góra (0.66 km²).

3. "Gdynia, the city of the sea and dreams" (*Gdynia miasto z morza i marzeń*) is the title of Sławomir Kitowski's album illustrating the history of the development of the city and the port. Weighing as much as 3 kg, the book contains "1,300 selected photographs from 1900–1939, thematically composed, described and presented in chronological order. This story illustrates the emergence of the greatest phenomenon of the Second Polish Republic. The atmosphere of those years is presented by quotations from literature and the press, memories of the city and port builders, pioneers of the maritime economy and the inhabitants of Gdynia" (from the back of the book, publ. Spartan: Gdynia 1997).

4. On 30 June 2020, Gdynia had 245,867 inhabitants (12th in Poland, 2nd in the Pomeranian Voivodeship). It covers 135.14 km² (16th place in Poland).

mieszkańców. Historia Gdyni sięga głęboko[5], jest ciekawa i wymaga szerszego potraktowania, czego niniejszy tekst z oczywistych powodów nie przewiduje.

W związku ze wspomnianym już Trójmiastem Gdynia graniczy z dwoma powiatami grodzkimi (Gdańsk i Sopot) oraz trzema ziemskimi (kartuskim, puckim i wejherowskim). Przez miasto płyną nieduże rzeczki Kacza i Chylonka, które w wyniku niesprzyjającej aury mogą zamienić się w rwące potoki. Zatoka Gdańska wyznacza najniższy punkt – 0 m n.p.m. Do Gdyni należy też najwyższy punkt Trójmiasta – Góra Donas (205,7 m n.p.m.). Sąsiedztwo Bałtyku modyfikuje klimat, ogrzewając dzielnice Gdyni zimą i chłodząc je latem. Głównie w maju i czerwcu, ale także w pozostałych miesiącach Gdynia jest jednym z najbardziej nasłonecznionych miast w Polsce (średnie nasłonecznienie wynosi 20,66 MJ/m²). Jest tu też większa wilgotność powietrza (82% zimą, 74% latem), co ma związek z występowaniem cyrkulacji bryzowej i mglistych dni i dodatkowo potwierdza położenie miasta w strefie klimatu umiarkowanego (przejściowego między morskim a kontynentalnym). „Cień opadowy”[6] Pojezierza Pomorskiego powoduje, że suma roczna opadów atmosferycznych jest niska (niższa o ok. 100 mm w stosunku do reszty kraju – wynosi 535 mm). Charakterystyczne dla miast nadmorskich są wykazujące dużą zmienność kierunku i prędkości wiatry, które w Gdyni wieją głównie z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego.

5. Według kalendarium miasta Gdyni znana jest data budowy drewnianej kaplicy na Kępie Oksywskiej (1013 r.), pierwsza informacja o wsi podarowanej zakonowi norbertanek z Żukowa przez Mściwoja pochodzi z 1209 r., miejscowość jest wymieniona w dokumencie z 1253 r. pod nazwą Gdina (znów, podobnie jak w przypadku Gdańska, odsyłająca do miejsca, gdzie ziemia jest mokra, wilgotna bagienna i zarośnięta).

6. Cień opadowy to zatrzymywanie opadów przez wzniesienia i lasy skutkujące zmniejszeniem ilości opadu na zawietrznej stronie przeszkód terenowych.

inhabitants. The history of Gdynia runs deep[5], is interesting and requires more extensive treatment, which this text, for obvious reasons, does not allow for.

Being a part of the already mentioned Tricity, Gdynia borders with two municipal counties (Gdańsk and Sopot) and three land counties (Kartuzy, Puck and Wejherowo). Small rivers Kacza and Chylonka flow through the city, which, due to unfavorable weather conditions, can turn into rushing streams. The Bay of Gdańsk marks the lowest point (0 m above sea level), and Mount Donas the highest point (205.7 m above sea level) in Gdynia as well as in the whole of Tricity. The vicinity of the Baltic Sea modifies the climate, heating Gdynia’s districts in winter and cooling them in summer. Mainly in May and June, but also in the remaining months, Gdynia is one of the sunniest cities in Poland (the average insolation is 20.66 MJ/m²). The air is also more humid here (82% in winter, 74% in summer), which is related to the occurrence of breeze circulation and foggy days, and additionally confirms the city’s location in the temperate climate zone (transitional between marine and continental climate zones). The “rain shadow”[6] of the Pomeranian Lake District causes that the annual sum of atmospheric precipitation is low (about 100 mm lower than in the rest of the country – 535 mm). The winds that blow mainly from the west and south-west in Gdynia are characteristic of coastal cities. Gdynia lies in the zone of influence of three mesoclimates:

5. According to the calendar of the city of Gdynia, the date of construction of a wooden chapel in Kępa Oksywska is known (1013), the first information about the village given to the order of Norbertine Sisters from Żukowo by Mestwin comes from 1209, the place is mentioned in a document from 1253 under the name of Gdina (again, as in the case of Gdańsk, referring to a place where the ground is wet, swampy and overgrown).

6. Rain shadow is the trapping of rainfall by hills and forests, resulting in a reduction in rainfall on the leeward side of obstacles.



Gdynia leży w strefie wpływów trzech mezoklimatów: Wysoczyzny Gdańskiej, jej strefy krawędziowej i wschodniego fragmentu Pradoliny Kaszubskiej.

Dzielnicom Gdyni można więc pozazdrościć warunków, położenia, klimatu i niezwykłej energii, która od początku charakteryzuje to miasto. Mieszkańców inspiruje wiatr od morza[7]. Dostrzegają oni zarówno wady, jak i wartości zamieszkiwanych miejsc, chcą czerpać z ich potencjału. Oczekują perspektyw na przyszłość. Z oczywistych przyczyn nie wszystkie dzielnice jednego z najmłodszych miast Polski rozwijały się równomiernie. Dlatego „procesy rewitalizacyjne są szansą nie tylko na poprawienie stanu infrastruktury, ale przede wszystkim są inicjowane i prowadzone dla mieszkańców. Celem jest zawsze wzrost jakości życia, odbudowa więzi społecznych, aktywizacja lokalnych środowisk”[8].

Dzielnicę Leszczynki można uznać za wewnętrzną, otoczo-

7. „Wiatr od morza” to nie tylko tytuł książki Stefana Żeromskiego z 1922 r., jej ekranizacji z 1930 r. oraz nazwa „Pomorskiej Nagrody Literackiej”. „Wiatr od morza” to ważny symbol dla ludzi mieszkających w Gdyni – wyraz aspiracji niepodległego kraju do posiadania dostępu do morza i związanych z tym możliwości oraz cech tworzących go ludzi, takich jak hartu ducha, odwaga i zdolność do poskramiania żywiołu i korzystania z jego zasobów.

8. Wojciech Szczurek, Prezydent Miasta Gdyni. Cytat pochodzi ze wstępu (s. 3.) opracowania Gminny Program Rewitalizacji (GPR) Miasta Gdyni na lata 2017–2026 będącego załącznikiem nr 1. do Uchwały nr XXX/721/17 Rady Miasta Gdyni z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gdyni na lata 2017–2026. Hasło przewodnie programu to „Gdynia OdNowa”. „Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gdyni powstał w oparciu o opracowania specjalistyczne oraz działania przygotowawcze realizowane w ramach projektu *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych w Gdyni. Wypracowanie kompleksowego programu rewitalizacji najbardziej zdegradowanych terytoriów, odpowiadającego na lokalne konteksty i potrzeby społeczności* współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020” (s. 2).

the Gdańsk Upland, its edge zone and the eastern part of the Kashubian meltwater valley.

Therefore, the districts of Gdynia can be envied for the conditions, location, climate and extraordinary energy that characterizes this city from the very beginning. The inhabitants are inspired by the wind from the sea[7]. They see both the disadvantages and the value of the places they live in and want to use their potential. They expect prospects for the future. For obvious reasons, not all districts of one of the youngest Polish cities developed evenly. Therefore, “revitalization processes are an opportunity not only to improve the condition of the infrastructure, but above all, they are initiated and carried out for the inhabitants. The goal is always to increase the quality of life, rebuild social ties, and activate local communities”[8].

Leszczynki can be considered as an internal district, surrounded by others. From the north it borders on Chylonia

7. “Wind from the sea” (“Wiatr od morza”) is not only the title of a book by Stefan Żeromski from 1922, its adaptation from 1930, and the name of the “Pomeranian Literary Award”. “Wind from the sea” is an important symbol for people living in Gdynia – an expression of the aspiration of an independent country to have access to the sea and the opportunities and features of its people, such as fortitude, courage and the ability to tame the element and use its resources.

8. Wojciech Szczurek, Mayor of the City of Gdynia. The quotation comes from the introduction (p. 3) of the Municipal Revitalization Program (MRP) of the City of Gdynia for the years 2017–2026, which is Annex No. 1 to Resolution No. XXX/721/17 of the Gdynia City Council of 29 March 2017 on the adoption of the Municipal Revitalization Program of the City of Gdynia for 2017–2026. The motto of the program is “Gdynia OdNowa”. “The Municipal Revitalization Program of the City of Gdynia was created on the basis of specialist studies and preparatory activities implemented under the project *Revitalization of degraded areas in Gdynia. Development of a comprehensive program for the revitalization of the most degraded territories, responding to local contexts and the needs of the community* co-financed by the European Union from the Cohesion Fund under the Operational Program Technical Assistance 2014–2020” (p. 2).

ną innymi dzielnicami. Od północy graniczy ona z Chylonią (której kiedyś była częścią), od wschodu ze Śródmieściem, od południa z Grabówkiem, a z Pustkami Cisowskimi od zachodu. Leszczynki ciągną się wzdłuż ul. Morskiej[9], pomiędzy ul. Komierowskiego a ul. Kalksztajnów (wzdłuż przedwojennej bocznicy kolejowej biegnącej do terenów wojskowych na Grabówku). Oś północ–południe wyznaczają dwie szkoły: od strony Chyloni IV Liceum Ogólnokształcące, od Grabówka Zespół Szkół Chłodniczych i Elektronicznych. Oprócz ul. Morskiej, będącej częścią głównej arterii Trójmiasta, drugim ważnym szlakiem komunikacyjnym jest Trasa Kwiatkowskiego z charakterystyczną estakadą[10] łącząca obwodnicę z portem i północnymi dzielnicami Gdyni (obie trasy tną Leszczynki na cztery części). Uwagę zwraca komunikacja trolejbusowa z wyrazistą nową zajezdnią przy ul. Zakręt do Oksywia (przy przystanku Grabówek SKM). Kolejnym charakterystycznym punktem jest rozle-

9. Ulica Morska jest najdłuższą ulicą Gdyni (8410 m). Prowadzi z Centrum do Rumii. Przecina Działki Leśne, Grabówek, Leszczynki, Chylonię i Cisowę, stanowiąc dla nich trasę przelotową oraz połączenie z Pustkami Cisowskimi-Demptowem. Ulica ta jest przedłużeniem ul. Śląskiej, przechodząc w Rumii w ul. Sobieskiego. Do 1930 r. była częścią Szosy Gdańskiej. Nazwa ulicy wiąże się z powstaniem w 1930 r. Państwowej Szkoły Morskiej, po przeniesieniu do Gdyni Szkoły Morskiej w Tczewie (działającej od 1920 r.). Dziś uczelnia nosi nazwę Uniwersytet Morski w Gdyni (dawniej Wyższa Szkoła Morska w Gdyni i Akademia Morska w Gdyni).

10. Trasa im. Eugeniusza Kwiatkowskiego łącząca porty promowy i kontenerowy, bazę Marynarki Wojennej i stocznię z autostradą A1 (a tym samym dzielnicę Obłuże z obwodnicą Trójmiasta) obsługuje ruch ciężkich pojazdów pomiędzy rozwijającym się wciąż portem a drogami dla kołowego transportu ładunków. Estakada to główna część trasy, stanowiąca jej najdłuższy i dobrze dostrzegalny z wielu miejsc odcinek. Należy ją uznać za jeden z charakterystycznych punktów Leszczynek. Trasa (z uwagi na powyższe nazywana estakadą) zajmuje 5. miejsce w Gdyni (po ul. Morskiej, Marszewskiej, Wiczlińskiej i Chwarznieńskiej) pod względem długości (5990 m). Jej budowę rozpoczęto w 1974 r., a zakończono w 2008 r. po wysiedleniu mieszkańców i wyburzeniu części zabudowań. Droga dzieli Leszczynki na dwie części.

(which it used to be a part of), from the east with Śródmieście, from the south with Grabówek, and with Pustki Cisowskie from the west. Leszczynki stretch along Morska Street[9], between Komierowskiego and Kalksztajnów Streets (along the pre-war railway siding running to the military areas in Grabówek). The north–south axis is marked by two schools: on the side of Chylonia the IV Secondary School, and on the side of Grabówek the Complex of Refrigeration and Electronic Schools. In addition to Morska Street, which is part of the main artery of the Tricity, the second important communication route is the Kwiatkowski route with a characteristic flyover[10] connecting the bypass with the port and northern districts of Gdynia (both routes cut Leszczynki into four parts). Trolleybus communication with a distinctive new depot at Zakręt Street to Oksywie (at the Grabówek SKM stop) is worthy of attention. Another characteristic point is the extensive transformer station. There is also the church of

9. Morska Street is the longest street in Gdynia (8,410 m). It leads from Centrum to Rumia. It crosses Działki Leśne, Grabówek, Leszczynki, Chylonia i Cisowa, constituting a thoroughfare for them and a connection with Pustki Cisowskie-Demptowo. This street is an extension of Śląska Street, turning in Rumia into Sobieski Street. Until 1930, it was part of the Gdańsk Route. The name of the street is associated with the establishment of the State Maritime School in 1930, after the Maritime School in Tczew (operating since 1920) was transferred to Gdynia. Today, the university is called the Gdynia Maritime University (formerly Gdynia Maritime Institution of Higher Education and Gdynia Maritime Academy).

10. Eugeniusz Kwiatkowski route connecting ferry and container ports, the Navy base and the shipyard with the A1 motorway (and thus the Obłuże district with the Tricity bypass), handles the traffic of heavy vehicles between the still developing port and the roads for wheeled cargo transport. The flyover is the main part of the route, constituting its longest section, which is well-visible from many places. It should be considered one of the characteristic points of Leszczynki. The route (for the above reason known as the flyover) occupies the 5th place in Gdynia (along Morska, Marszewska, Wiczlińska and Chwarznieńska Streets) in terms of length (5,990 m). Its construction began in 1974 and was completed in 2008 after the eviction of the inhabitants and demolition of some of the buildings. The route divides Leszczynki into two parts.

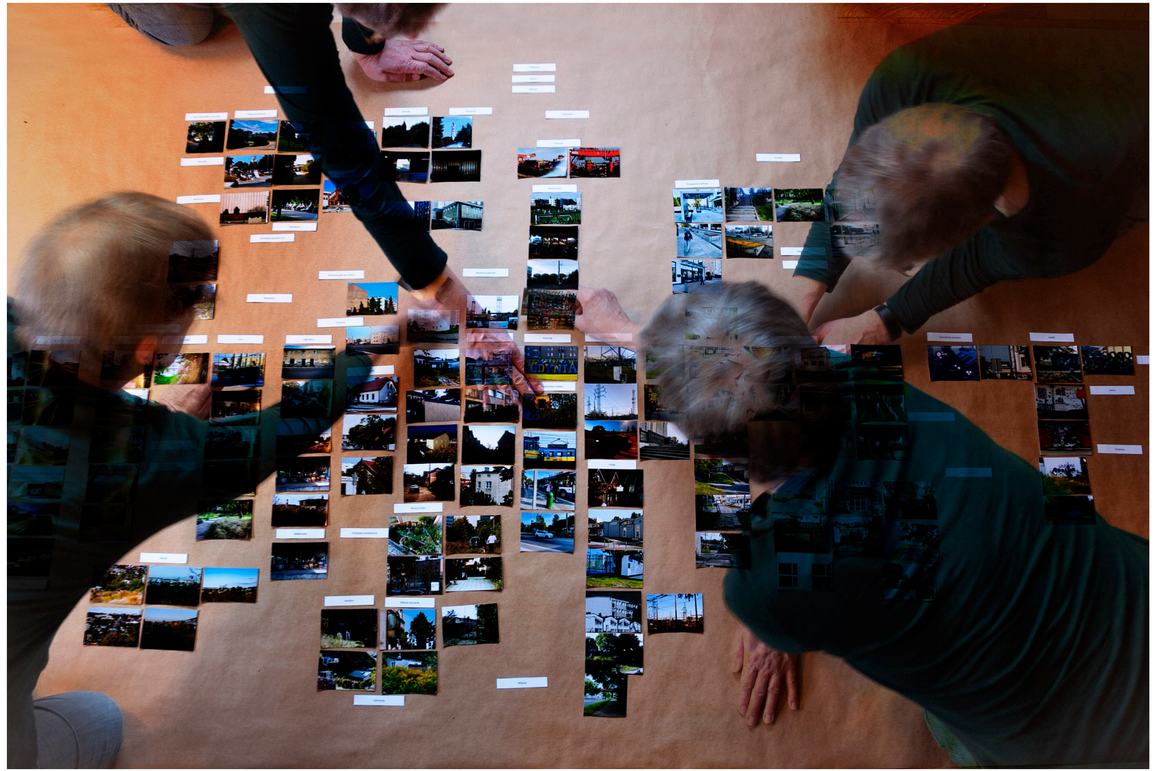

gła stacja transformatorowa. Mieści się tu również kościół pw. św. Józefa (zbudowany dla utworzonej w 1951 r. parafii). Dzielnica ma zróżnicowaną zabudowę – bloki mieszkalne na północy, a domy jednorodzinne na południu, co wynika z jej historycznego rozwoju.

Leszczynki należą do Gdyni od 1935 roku[11]. Wcześniej, jeszcze jako Leszczyno (wzmiankowane już w XVIII w.), wraz z Demptowem, Marszewem, Bernardą, Niemotowem i Dębową Górą, stanowiło skupiska gospodarstw położonych poza główną zabudową (przysiółki). Po wojnie Leszczynki zaczęły funkcjonować jako typowa dzielnica robotnicza. Są uznawane za jedną z najstarszych dzielnic Gdyni, rozwijającą się na skrzyżowaniu dwóch głównych ciągów komunikacyjnych i otuloną lasami Pojezierza Kaszubskiego i Pradoliny Kaszubskiej. Lasy stanowią 35% dzielnicy, która obecnie zajmuje powierzchnię 2,75 km^2, a zamieszkiwana jest przez 7454 osoby.[12] Dzielnica prężnie się rozwija, co skutkuje intensywną zabudową terenów inwestycyjnych.

Nazwa dzielnicy pochodzi od krzewów leszczyny występujących licznie na tym terenie. Pierwsi mieszkańcy, skupieni „wokół centrum wsi Chylonia, gdzie znajdowały się młyn, karczma, kuźnia, tartak, kościół pw. św. Mikołaja, szkoła", zajmowali się głównie uprawą ziemi, a także wypasem zwierząt oraz wyrębem drewna. „Większość z nich (84%) stanowili Kaszubi wyznania katolickiego, ale były także osoby deklarujące narodowość niemiecką i wyznanie ewangelickie (12%). Na początku XX wieku na ówcze-

11. Zob. portal gdynia.plus Blog&Wydarzenia. Niektóre źródła podają 1926 r. (np. Historia dzielnicy Leszczynki na portalu trojmiasto.pl).

12. Dane z 2020 r., zob. portal gdynia.plus Blog&Wydarzenia, Roman Paszak, 22 kwietnia 2021 r. W tym artykule znajduje się także warta obejrzenia autorska infografika „Stara Mapa Leszczynek w Gdyni".

St. Joseph (built for the parish established in 1951). The residential buildings in the district are diversified – apartment blocks in the north and single-family houses in the south, which results from its historical development.

Leszczynki belong to Gdynia since 1935[11]. Earlier, still as Leszczyno (already mentioned in the 18th century), together with Demptowo, Marszewo, Bernarda, Niemotowo and Dębowa Góra, it was a cluster of farms located outside the main residential area (hamlets). After the war, Leszczynki began to function as a typical working class district. They are considered to be one of the oldest districts of Gdynia, developing at the intersection of two main communication routes and surrounded by forests of the Kashubian Lake District and the Kashubian Meltwater Valley. Forests constitute 35% of the district, which currently covers an area of 2.75 km^2 and is inhabited by 7,454 people[12]. The district is dynamically developing, which results in intensive development of investment areas.

The name of the district comes from the hazel shrubs found in large numbers in this area. The first inhabitants, concentrated "around the center of the village of Chylonia, where there were a mill, an inn, a forge, a sawmill, the church of St. Nicholas, and a school", dealt mainly with cultivating the land, as well as grazing animals and logging wood. "Most of them (84%) were Kashubians of the Catholic faith, but there were also people declaring German nationality and

11. See portal gdynia.plus Blog&Wydarzenia. Some sources say the year was 1926 (e.g. The history of the Leszczynki district on the portal trojmiasto.pl).

12. Data for 2020, see portal gdynia.plus Blog&Wydarzenia, Roman Paszak, 22 April 2021. The article also includes the author's infographic "Stara Mapa Leszczynek w Gdyni", which is worth seeing.

snych Leszczynkach mieszkało tylko 9 osób, na Bernardzie 82 osoby, a na Lipowych Błotach 63 osoby. Wraz z narodzinami miasta rozpoczął się intensywny wzrost zaludnienia dzielnicy – według spisu ludności z 1936 roku mieszkało tutaj około 11 500 osób, co czyniło Leszczynki drugą co do liczby ludności dzielnicą Gdyni, zaraz za Śródmieściem”[13].

Zestawienie tych liczb uświadamia konieczność opracowania planu zabudowy[14] przeciwdziałającego osiedlaniu się bez planu i dzikiej zabudowie oraz wprowadzającego miejską infrastrukturę. Wyobraźnia podsuwa obrazy niewielkich domostw, towarzyszących im przypadkowych zabudów i wygrodzeń, skrawków ziemi wykorzystywanych do uprawy i hodowli zwierząt, zagęszczenia ludzi żyjących w bardzo trudnych warunkach. Relikty takich obiektów są obecne do dziś[15]. Brak kompleksowego planu wyjaśnia także różnice

13. Tamże.

14. Opracowanego w 1932 r.

15. Do niedawna tak funkcjonował tzw. Pekin (zwany także Drewnianą Warszawą, Dzielnicą Chińską lub Budapesztem, zob. *Sen o Gdyni*, Marta Abramowicz, „Magazyn Kontakt” 2018, nr 38), osiedle położone na terytorium Leszczynek, na wzgórzu przy dzisiejszej ul. Orlicz-Dreszera, które powstawało od lat 20. XX w. jako jeden z „kompleksów samorodnej zabudowy”. Przybywający do budującego się portowego miasta robotnicy sami rozwiązywali swoje problemy mieszkaniowe, budując „«ersatz budynki» na terenach często cudzych, często bez pozwolenia właścicieli”. Prowizoryczne zabudowania były potem ulepszane przez kolejne pokolenia przez prawie sto lat. To legło u podstaw konfliktu, który do dziś nie został w pełni rozwiązany. Dzisiejszy Pekin powstawał na gruntach wydzierżawionych od Walentego i Małgorzaty Nikielskich. Zaopatrzenie w wodę, prąd i odprowadzanie nieczystości rozwiązywane było doraźnie. Po wojnie właścicielom odebrano prawa do ich „górki” i dopiero w latach 90. odzyskali je spadkobiercy. W 2016 r. rozpoczęto wyburzanie wybudowań i wysiedlanie mieszkańców. Ze wzgórza rozpościera się malowniczy widok, w związku z czym wartość gruntu rośnie… Wywołuje to duże emocje, pomimo wdrożonego przez miasto programu osłonowego (zob. *Gorące interesy w cieniu płonących bud Pekinu*, Jacek Wyrzykowski, „Dziennik Bałtycki” 2 maja 2017 r. oraz GPR).

Evangelical faith (12%). At the beginning of the 20th century, only 9 people lived in Leszczynki, 82 people at Bernarda, and 63 people at Lipowe Błota. With the birth of the city, an intensive increase in the population of the district began – according to the census of 1936, about 11,500 people lived here, which made Leszczynki the second largest district of Gdynia, just behind Śródmieście”[13].

The juxtaposition of these numbers makes one realize the need to prepare a development plan[14] to prevent unplanned settlement and wild development, and to introduce urban infrastructure. Imagination suggests images of small houses, random buildings and fences accompanying them, scraps of land used for the cultivation and breeding of animals, and a dense population living in very difficult conditions. Relics of such objects are still present today[15]. The lack of

13. Ibid.

14. Prepared in 1932.

15. Until recently, the so-called Pekin (also known as Drewniana Warszawa, Dzielnica Chińska or Budapeszt, see *Sen o Gdyni*, Marta Abramowicz, “Magazyn Kontakt” 2018, no. 38), a housing estate located in the territory of Leszczynki, on a hill at today’s Orlicz-Dreszera Street, built from the 1920s as one of the “self-generated building complexes”, functioned in this way. The workers who came to the port city under construction were solving their housing problems on their own, building “‘ersatz buildings’” often on land belonging to someone else, and often without the owners’ permission. The makeshift buildings were then improved by successive generations for almost a hundred years. This was at the root of the conflict that has not been fully resolved to this day. Today’s Pekin was built on land leased from Walenty and Małgorzata Nikielski. Water supply, electricity and waste disposal were solved on an *ad hoc* basis. After the war, the owners were deprived of the rights to their “hill” and it was not until the 1990s that their heirs regained them. In 2016, the demolition of the buildings and the displacement of residents began. There is a picturesque view from the hill, and therefore the value of the land is increasing... This evokes great emotions, despite the protective program implemented by the city (see *Gorące interesy w cieniu płonących bud Pekinu*, Jacek Wyrzykowski, “Dziennik Bałtycki”, 2 May 2017, and MRP).

w planowej zabudowie, na przykład pomiędzy Osadą Kolejową[16], gdzie wybudowano zespół ośmiu wolnostojących domów, a budownictwem wielorodzinnym na terenach położonych pomiędzy Szosą Gdańską a torami kolejowymi.

Co więcej, w 1936 roku przyjęto nowy, nie pokrywający się z tradycyjnym podział administracyjny, w wyniku którego większą część Leszczynek (aż do ul. Zakręt do Oksywia) włączono do Grabówka, a pozostałą do Chyloni. Dlatego przystanek SKM Gdynia Grabówek „leży na Leszczynkach”, a wysiadając na stacji Gdynia Leszczynki jest się już w Chyloni… Do 8 maja 1991 roku Leszczynki zniknęły z planu miasta, stając się ofiarą swoistego „rozbioru”[17]. To kolejny dowód na to, że podziały administracyjne nie mają bezpośredniego wpływu na życie ludzi. Granice pomiędzy dzielnicami, jeżeli nie wyznaczają ich tory kolejowe lub estakady, nie stanowią bariery nie do przekroczenia.

Leszczynki to przede wszystkim dzielnica mieszkaniowa. Jedno- i wielorodzinna zabudowa mieszkalna sąsiaduje z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym, osiedlają się tu więc ludzie ceniący sobie spokój i ciszę. Otoczenie lasem sprzyja codziennym spacerom, uprawianiu sportów i ak-

16. Zarówno Osada Kolejowa (zespół kilkurodzinnych budynków położonych przy ulicy o tej samej nazwie zlokalizowanych na wysokości przystanku SKM Gdynia Grabówek), jak i Pekin stanowią dwa obszary zabudowy mieszkaniowej, które powstały w Gdyni w okresie międzywojennym. Oba obszary należą administracyjnie do dzielnicy Leszczynki. Budynki Osady zostały zbudowane ok. 1930 r. przez Polskie Koleje Państwowe dla pracowników kolei w Gdyni. Zabudowania Pekinu powstawały spontanicznie, bez żadnej infrastruktury, w sposób charakterystyczny „dla szybko rozwijających się miast, w których polityka mieszkaniowa nie nadąża za zmieniającą się populacją” (GPR, s. 219).

17. W niedatowanym opracowaniu *Dzielnice Gdyni* firmowanym przez Region Gdański NSZZ Solidarność autorstwa Barbary Ellwart dzielnica Leszczynki nie została uwzględniona. Jak wiadomo, w Internecie można znaleźć wiele niezgodnych ze sobą opracowań.

a comprehensive plan also explains the differences in the planned development, for example between Osada Kolejowa[16], where a complex of eight detached houses was built, and multi-family housing in the areas between the Gdańsk Route and the railway tracks.

Moreover, in 1936 a new administrative division was adopted, not overlapping with the traditional one, as a result of which the greater part of Leszczynki (up to Zakręt Street to Oksywie) was incorporated into Grabówek, and the rest into Chylonia. Therefore, the SKM Gdynia Grabówek stop is located in Leszczynki, and when one gets off at the Gdynia Leszczynki station, one is already in Chylonia... By 8 May 1991, Leszczynki disappeared from the city plan, becoming a victim of a kind of “partition”[17]. This is another proof that administrative divisions do not have a direct impact on people’s lives. The boundaries between the districts, if they are not marked by railroad tracks or flyovers, do not constitute a barrier that cannot be crossed.

Leszczynki is primarily a residential district. Single- and multi-family residential buildings are adjacent to the Tricity Landscape Park, so people who value peace and quiet

16. Both Osada Kolejowa (a complex of multi-family buildings located on the street of the same name at the level of the SKM Gdynia Grabówek stop) and Pekin are two residential areas that were built in Gdynia in the interwar period. Both areas administratively belong to the Leszczynki district. The buildings of Osada were built around 1930 by the Polish State Railways for railway workers in Gdynia. The buildings in Pekin arose spontaneously, without any infrastructure, in a manner characteristic of “rapidly developing cities where the housing policy does not keep up with the changing population” (MRP, p. 219).

17. In an undated study *Dzielnice Gdyni* endorsed by the Gdańsk Region of NSZZ Solidarność by Barbara Ellwart, the Leszczynki district was not included. As we know, many incompatible studies can be found on the Internet.

tywności rekreacyjnej. Ze względu na bliskość Śródmieścia lokalizację tę wybierają także ludzie młodzi, na co mają wpływ umiarkowane ceny nieruchomości (przede wszystkim na rynku wtórnym). Liczba mieszkańców systematycznie maleje (co roku o ok. 200 osób)[18]. Dzielnica jest popularna wśród studentów ze względu na względną bliskość uczelni i różnorodność środków transportu (trolejbusy, autobusy, SKM, inne koleje) kursujących do późnych godzin nocnych. Z powodu dobrego dojazdu do Śródmieścia, gdzie znajduje się wiele zakładów pracy, wybierają ją też robotnicy. Zatrudnienie oferuje Radmor (największy zakład przemysłowy w dzielnicy) i port. Seniorom odpowiada dostępność usług medycznych[19], co wspiera dodatkowo dobra infrastruktura komunikacyjna znacząco ułatwiająca wszystkim codzienne funkcjonowanie poprzez umożliwienie dojechania praktycznie w każde miejsce Trójmiasta. Warto tu zaznaczyć, że chociaż ukształtowanie terenu sprzyja utrzymaniu sprawności fizycznej, codzienne pokonywanie znacznych różnic wysokości może dać się we znaki osoby starszym lub osłabionym. Dodatkowo z wielu usług[20] trzeba skorzystać gdzie indziej, co wymaga dyspozycyjności i sprawności zarówno fizycznej, jak i organizacyjnej. W dzielnicy nie ma centrum i galerii handlowych, ani planów ich budowy. Według zebranych opinii brakuje sklepu wielkopowierzchniowego z szerokim asortymentem. Te okoliczności oraz niewystarczająca oferta edukacyjna sprawiają, że Leszczynki są najbardziej popularne wśród rodzin bez

18. Zob. blog Gethome, *Leszczynki Gdynia. Redakcja 28.05.2020*.

19. Wykorzystywane są placówki medyczne położone w sąsiednich dzielnicach. W centrum Leszczynek funkcjonuje jedyna w dzielnicy apteka (dyżurna przy ul. Morskiej 174). Żeby skorzystać z usług weterynarza też trzeba przekroczyć granicę Leszczynek z Chylonią lub Grabówkiem. Można za to skorzystać z usług groomera.

20. Według blogu Gethome w dzielnicy nie ma żadnych żłobków – ani publicznych, ani prywatnych – a najbliższa placówka dla dzieci do trzeciego roku życia znajduje się w Chyloni. Przy ul. Pelplińskiej 2–6 zlokalizowane jest przedszkole „Zdrowy Smyk", gdzie opiekę może znaleźć 50 dzieci, także z problemami zdrowotnymi. Wspomniana już szkoła nr 29 posiada oddział przedszkolny dla 25 dzieci. Pozostałe blisko położone placówki znajdują się już poza Leszczynkami – przedszkole samorządowe nr 31 przy ul. Zamenhofa 8, które oferuje ok. 150 miejsc, oraz przedszkole samorządowe nr 36 przy ul. Okrzei 16, które oferuje ok. 100 miejsc. Szkoła nr 29 przy ul. *Ściegiennego 8* to jedyna szkoła podstawowa w dzielnicy. Może pomieścić do 720 uczniów, pokrywa więc w całości zapotrzebowanie (obecna liczba dzieci w wieku szkolnym to 540). Z informacji na blogu wynika, że „nie jest to zbyt popularna placówka wśród rodziców spoza dzielnicy, dlatego liczba otwieranych co roku klas jest różna i wynosi dwa lub trzy oddziały". Dzielnica nie posiada liceum ogólnokształcącego. Jest tam jednak technikum – Zespół Szkół Chłodniczych i Elektronicznych. „Szkoła nie ma jednak dobrych opinii wśród uczniów. Osiągane wyniki są tu przeciętne. Według rankingu Perspektywy 2020, Technikum Elektroniczne zajmuje 31. miejsce w województwie pomorskim i 476. miejsce w Polsce. Niedaleko od granicy, ale już po stronie Chyloni znajduje się z kolei Zespół Szkół Ekologiczno-Transportowych, po którego ukończeniu można podjąć pracę w zawodzie technika architektury krajobrazu, geodety, logistyka czy spedytora". Za ośrodek o dobrej marce, ale przeprowadzający jedynie zajęcia dodatkowe, można uznać prywatną Akademię Muzyki Rozrywkowej Fundacji QArtystom. Klub Sportowy Złoty Tur (ul. Morska 108A) to jedyna siłownia w dzielnicy. Siłownia „pod chmurką" powstała w 2018 r. przy szkole nr 29. „Kilka metrów za granicą dzielnicy mieści się obiekt sportowy Checz Gdynia – boisko, na którym organizowane są rozgrywki piłkarskie czy turnieje. Tutaj też działa szkółka piłkarska. W 2014 r. powstał tu również Plac Sportów Miejskich – gimnastyki, parkour czy freerun". Jako ośrodek rekreacyjny blog wskazuje także „VR Studio – Cyber Strefę", gdzie można „zaznać przyjemności znalezienia się w wirtualnej rzeczywistości i zagrania w wiele różnych gier, zarówno w trybie single player, jak i multiplayer". „W okolicach Leszczynek znajdują się dwa domy kultury – Przystań Opata Hackiego 33 i Młodzieżowy Dom Kultury w Grabowie". W dzielnicy Leszczynki nie ma też usług fryzjerskich i jest tylko jeden salon kosmetyczny.

tend to settle here. The forest surroundings are perfect for daily walks, sports and recreational activities. Due to the proximity of Śródmieście, this location is also chosen by young people, which is also the result of moderate real estate prices (mainly on the secondary market). The number of inhabitants is systematically decreasing (every year by approx. 200 people)[18]. The district is popular with students due to the relative proximity to the university and the variety of means of transport (trolleybuses, buses, SKM, other railways) running until late at night. Due to the good access to Śródmieście, where there are many workplaces, it is also chosen by workers. Employment is offered by Radmor (the largest industrial plant in the district) and the port. Seniors are satisfied with the availability of medical services[19], which is additionally supported by a good transport infrastructure that significantly facilitates everyday functioning by making it possible to reach virtually every place in the Tricity. It is worth noting here that although the terrain is conducive to maintaining physical fitness, overcoming significant differences in ground level on a daily basis may be difficult for the elderly or the weakened. In addition, to use many services[20] one has to go elsewhere, which requires availability and fitness, both physical and organizational. There are no shopping centres and shopping malls in the district, nor are there any plans to build them. According to the collected opinions, there is no large general store. These circumstances and the insufficient educational offer make Leszczynki the most popular among families without chil-

18. See the Gethome blog, *Leszczynki Gdynia. Redakcja 28.05.2020*.

19. They use the medical facilities located in neighbouring districts. In the centre of Leszczynki, there is the only pharmacy in the district (on duty at 174 Morska Street). To use the services of a vet, one also has to cross the border between Leszczynki and Chylonia or Grabówek. One can, however, use the services of a groomer.

20. According to the Gethome blog, there are no nurseries in the district - neither public nor private - and the nearest facility for children up to three years of age is in Chylonia. At 2–6 Pelplińska Street there is a kindergarten called "Zdrowy Smyk", where 50 children, also with health problems, can find care. The aforementioned school no. 29 has a kindergarten section for 25 children. Other nearby facilities are located outside Leszczynki – local government kindergarten no. 31 at 8 Zamenhofa Street, which offers approx. 150 places, and the local government kindergarten no. 36 at 16 Okrzei Street, which offers about 100 places. School no. 29 at 8 Ściegiennego Street is the only primary school in the district. It can accommodate up to 720 students, so it fully covers the demand (the current number of school-age children is 540). The blog informs that "it is not a very popular facility among parents from outside of the district, therefore the number of classes opened every year varies and amounts to two or three departments". The district does not have a general secondary school. However, there is a technical school there – the Complex of Refrigeration and Electronic Schools. "The school, however, does not have a good opinion among students. The results achieved there are average. According to the Perspektywy 2020 ranking, the Electronic Technical Secondary School ranks 31st in the Pomeranian Voivodeship and 476th in Poland. Not far from the border, but already on the Chylonia side, is the Complex of Ecological and Transport Schools, after which you can start working in the profession of landscape architecture technician, surveyor, logistician or freight forwarder". The private Academy of Popular Music of the QArtystom Foundation can be considered a centre with a good brand, but providing only additional classes. Złoty Tur Sports Club (108A Morska Street) is the only gym in the district. The outdoor gym was established in 2018 at school no. 29. "A few meters outside the district, there is the Checz Gdynia sports facility – a playground where football games and tournaments are organized. There is also a football school here. In 2014, the City Sports Square was also built here - gymnastics, parkour and freerunning". As a recreational centre, the blog also mentions "VR Studio – Cyber Zone", where one can "experience the pleasure of being in virtual reality and playing many different games, both in single player and multiplayer mode". "There are two community centres in the vicinity of Leszczynki – Przystań Opata Hackiego 33 and the Youth Community Centre in Grabów". There are also no hairdressing services in the Leszczynki district and only one beauty salon.

dzieci oraz singli, którzy dopiero rozpoczynają swoją karierę zawodową. „Duża różnorodność nieruchomości pozwala wybrać mieszkanie idealne do potrzeb. Na północy znajdują się tu blokowiska i apartamenty z wieloma ułatwieniami życia codziennego. Na południu dominują domki jednorodzinne, idealne dla powiększających się rodzin”[21].

Oprócz rozwiniętej komunikacji i walorów krajobrazowych, a także wysokiej jakości powietrza i dobrego smaku wody w kranie zaletami Leszczynek mogą być działania poprawiające bezpieczeństwo (np. oświetlenie i monitoring), inwestycje w miejsca rekreacyjne, zielone i place zabaw[22], a także wprowadzanie infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami, takie jak podjazd do budynku Szkoły Podstawowej nr 29[23], „co znacznie zwiększy popularność tej placówki oświatowej”, czy przestrzenie haptyczne. „Leszczynki planują się rozwijać w kierunku zapewnienia mieszkańcom ciekawych form rozrywki, rekreacji i wypoczynku. Większość planowanych w ciągu najbliższych lat inwestycji ma właśnie za zadanie poprawić komfort życia i uatrakcyjnić dzielnicę wśród młodzieży czy rodzin z dziećmi”[24].

Dzielnica posiada miejsca warte zobaczenia – Szlak Leśny i inne ścieżki rowerowe oraz widok całego parku, który rozpościera się z Estakady Kwiatkowskiego, skąd widać też stocznie i Obłuże. Za miejsce o znaczeniu religijnym można uznać mieszczącą się na obrzeżu dzielnicy Świętą Górę. Bliskość położonego na wzgórzach morenowych Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego to także obecność w bezpośrednim sąsiedztwie ludzkich siedzib dzikich zwierząt, ze wszystkimi tego konsekwencjami – dobrymi i złymi.

21. Tamże.

22. Do 2023 r. ma powstać mini park przy ul. Sambora i Stoigniewa, a przy szkole podstawowej park rekreacji i wypoczynku dla młodzieży i starszych dzieci.

23. Zob. portal gdynia.plus Blog&Wydarzenia, Roman Paszak, 22 kwietnia 2021 r. Szkoła nr 29 potwierdza rozwój dzielnicy. „Stopniowa zabudowa Leszczynek wymusiła budowę Szkoły Podstawowej nr 29, którą otwarto w 1965 r. przy ul. Ściegiennego. Inna szkoła – Technikum Chłodnicze – została umieszczona w nowym budynku przy ul. Sambora w 1963 r.”.

24. Zob. blog Gethome.

dren and singles who are just starting their professional careers. “The great variety of properties allows one to choose an apartment that is perfect for one’s needs. In the north, there are blocks of flats and apartments with many amenities for everyday life. In the south, single-family houses dominate, ideal for growing families”[21].

In addition to high transportation and landscape value, as well as high air quality and good taste of tap water, the advantages of Leszczynki may include measures to improve safety (e.g. lighting and monitoring), investments in recreational and green spaces and playgrounds[22], as well as the introduction of infrastructure for people with disabilities, such as the driveway to the building of Primary School no. 29[23], “which will significantly increase the popularity of this educational institution”, or haptic spaces. “The district of Leszczynki plans to develop in the direction of providing residents with interesting forms of entertainment, recreation and relaxation. Most of the investments planned in the coming years are aimed at improving the quality of life and making the district more attractive for young people or families with children”[24].

There are places worth seeing in the district, such as the Forest Trail and other bicycle paths and the view of the entire park, which stretches from the Kwiatkowski flyover, from where one can also see the shipyards and Obłuże. Święta Góra, located on the outskirts of the district, can be considered a place of religious importance. What is more, the proximity of the Tricity Landscape Park located on the moraine hills means the presence in the immediate vicinity of human habitats of wild animals, with all its consequences – good and bad.

21. Ibid.

22. By 2023, a mini park is to be built at Sambora and Stoigniewa Streets, and by the primary school a recreation and leisure park for youth and older children.

23. See portal gdynia.plus Blog&Wydarzenia, Roman Paszak, 22 April 2021. School no. 29 confirms the development of the district. “The gradual development of Leszczynki forced the construction of Primary School no. 29, which was opened in 1965 at Ściegiennego Street. Another school – Refrigeration Technical School – was located in a new building at Sambora Street in 1963”.

24. See the Gethome blog.

Leszczynki nie mają zbyt wielu atrakcji, zwłaszcza dla dzieci. Poza niedawno otwartym miejscem zabaw przy szkole podstawowej oraz modernizacją placu przy ul. Morskiej 175 realizowany jest park rekreacji przy tej samej szkole i skatepark[25] pod Estakadą Kwiatkowskiego. Dobrym projektem jest przebudowa na park terenu pomiędzy estakadą a wieżowcami przy ul. Dantyszka. Zaplanowano kilka nowych mini parków i skwerów z wyposażeniem dla najmłodszych. Nadal jednak najczęstszą formą rekreacji rodzinnej jest korzystanie z Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego oraz z Bajkolandii (sali zabaw przy ul. Władysławskiego 14). Sąsiadujące ze sobą dzielnice wzajemnie wykorzystują swoje zasoby, organizuje się konkursy i prowadzi dyskusje w celu lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców i innych osób związanych na stałe lub czasowo z danym miejscem. W ich wyniku funkcjonowanie dzielnic zmienia się na lepsze, a ich otoczenie staje się piękniejsze.

Jak wszystkie miejsca, Leszczynki mają swoje „pamiątki historyczne”. W czasie wojny pomiędzy ul. Morską, Działdowską, Skorupki (Ściegiennego) i Orlicz-Dreszera powstał obóz jeniecki. W 1942 roku zbudowano system schronów, z

Like all places, Leszczynki have their “historical mementos”. During the war, between Morska, Działdowska, Sko-

25. Jedna z najbardziej oczekiwanych przez mieszkańców Leszczynek inwestycji, dotycząca zaprojektowanego odpowiednio terenu o powierzchni ok. 140 m^2. Realizacja jest zaplanowana na rok bieżący (2021 r.), a zaczęła się od budżetu obywatelskiego w 2017 r.

25. One of the investments most anticipated by the residents of Leszczynki, concerning a properly designed area of approx. 140 m^2. Implementation is scheduled for the current year (2021) and started with the 2017 civic budget.



których dwa od strony ul. Morskiej zachowały się do dziś. Jeden ze schronów przeciwlotniczych, przy ul. Morskiej 189, nad którym opiekę sprawuje Gdyński Klub Eksploracji Podziemnej, jest wykorzystywany jako muzeum. Z obiektami historycznymi i innymi miejscami wiążą się różne legendy[26]. Ważnym miejscem jest też cmentarz przy ul. Pelplińskiej, miejsce pochówku ofiar wydarzeń grudniowych[27].

Powyższe informacje składają się na *genius loci* dzielnicy Leszczynki. Pozwalają na obiektywne określenie sytuacji, na identyfikację stanu istniejącego, na rozpoznanie faktów, które budują stan wiedzy na temat rzeczywistości tej dzielnicy. Wyznaczają punkt startu działań projektowych. Kolejnym krokiem jest wizja lokalna – rozpoznanie miejsc, które te sytuacje określają a także, a może przede wszystkim, poznanie ludzi, którzy w szerokim *spectrum* znaczeń te sytuacje tworzą. Obserwacje uczestniczące i wywiady pozwalają na zbudowanie bardziej szczegółowej wiedzy. Umożliwiają dogłębną analizę elementów składowych tych sytuacji. Dobre rozpoznanie pozwala wyodrębnić problemy, które mogą być rozwiązane drogą projektową. Metoda analizy wizualnej poprzez wykorzystanie zapisu fotograficznego dokumentującego wybrane aspekty rzeczywistości jest od lat stosowana jako optymalna forma notacji w ramach pro-

26. Np. o pieczarkarni, którą miał założyć w jednym ze schronów pułkownik Pawlenko odpowiadający za bezpieczeństwo stacji Technicznej Obsługi Samochodów. „Korzystając z tego, że dysponował kluczami do schronu, miał on urządzić w schronie prywatną pieczarkarnię. Niestety, o interesie prowadzonym rzekomo przez pułkownika nie wiadomo nic więcej, dlatego całą historię należy traktować z przymrużeniem oka" – czytamy na stronie Gdyńskiego Klubu Eksploracji Podziemnej.

27. Na terenie Leszczynek mieszkało (a może nadal mieszka?) wielu robotników będących uczestnikami wydarzeń grudnia 1970 r. Na wspomnianym cmentarzu są m.in. pochowani 15-letni Zygmunt Gliniecki, uczeń SP nr 7, oraz 17-letni Janusz Żebrowski, uczeń studium zaocznego II LO, którzy 17 grudnia zginęli w następstwie postrzału.

rupka (Ściegiennego) and Orlicz-Dreszera Streets a POW camp was established. In 1942, a system of bunkers was built, two of which, on the side of Morska Street, have survived to this day. One of the air raid shelters at 189 Morska Street, under the care of the Gdynia Underground Exploration Club, houses a museum. Various legends are associated with historical sites and other places[26]. Another important place is the cemetery at Pelplińska Street, the burial place of the victims of the events of December 1970[27].

The above information constitutes the *genius loci* of the Leszczynki district. They allow for an objective evaluation of the situation, for the identification of the existing state, for the recognition of facts that build the knowledge about the reality of this district. They set a starting point for project activities. The next step is a local vision – recognizing the places that define these situations and also, and perhaps most of all, getting to know the people who create these situations in a broad spectrum of meanings. Participatory observations and interviews allow to gather more detailed knowledge. They enable an in-depth analysis of the components of these situations. Good diagnosis allows to isolate problems that can be solved through design. The method

26. E.g. about the mushroom farm, which was to be established in one of the shelters by colonel Pawlenko, responsible for the security of the Technical Car Service Station. "Taking advantage of the fact that he had the keys to the shelter, he was to establish a private mushroom farm inside. Unfortunately, nothing more is known about the business allegedly conducted by the colonel, so the whole story should be treated with a grain of salt", we read on the Gdynia Underground Exploration Club website.

27. Many workers who took part in the events of December 1970 lived (or maybe still live?) in the area of Leszczynki. At the aforementioned cemetery there are buried, among others, 15-year-old Zygmunt Gliniecki, a student of Primary School no. 7, and 17-year-old Janusz Żebrowski, an extramural student of Secondary School no. 2, who died on December 17 as a result of a gunshot.

cesu projektowego. Dodatkowo rozwinął ją i upowszechnił rozwój technik cyfrowych i możliwość mieszania rzeczywistości zastanej z wirtualną.

Kompleksowe podejście do wiedzy musi też uwzględniać obowiązujące normy prawne i realizowane programy oraz strategie rozwoju. Przyjęty uchwałą z dnia 29 marca 2017 roku Gminny Program Rewitalizacji powstał nie tylko w oparciu o ustawę o rewitalizacji[28]. Kolejnymi ważnymi dokumentami są rekomendacje stanowiące Krajową Politykę Miejską[29] akcentujące specyfikę obszaru rewitalizowanego i adekwatność podejmowanych działań. Ze względu na finansowanie ze środków europejskich konieczne jest uwzględnienie wymagań dotyczących programów operacyjnych obowiązujących w danym okresie[30]. W projektach dla dzielnicy należy też wziąć pod uwagę obowiązujący plan zagospodarowania i planowane budżety obywatelskie w ostatnich latach.

28. W opracowaniu zastosowano definicję rewitalizacji na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777, z późn. zm.): „Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. To działania związane z przywracaniem do życia społecznego i gospodarczego zdegradowanych obszarów miasta" (GPR, s. 9). „Punktem wyjścia dla realnej rewitalizacji jest zrozumienie, że kwestie społeczne, przestrzenno- funkcjonalne, gospodarcze, techniczne lub środowiskowe, są ze sobą nierozerwalnie powiązane. Kluczowe jest integrowanie działań wspierających lokalne społeczności z działaniami poprawiającymi jakość przestrzeni, w której żyją, zapewniając jednocześnie warunki do dalszego stałego rozwoju".

29. Dokument przyjęty Uchwałą Rady Ministrów w dniu 20 października 2015 r.

30. Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Warszawa 2016.

of visual analysis through the use of a photographic record documenting selected aspects of reality has been used for years as the optimal form of notation in the design process. In addition, it has been developed and popularized by the development of digital techniques and the possibility of mixing existing and virtual reality.

A comprehensive approach to knowledge must also take into account the applicable legal standards and implemented programs and development strategies. Adopted by the resolution of 29 March 2017, the Municipal Revitalization Program was created not only on the basis of the Revitalization Act[28]. Other important documents are the recommendations constituting the National Urban Policy[29] emphasizing the specificity of the revitalized area and the adequacy of the actions taken. Due to financing from European funds, it is necessary to take into account the requirements for operational programs in force in a given period[30]. Designs for the district should also take into account the development plan in force and the civic budgets in recent years.

28. The study uses the definition of revitalization based on the Revitalization Act of 9 October 2015 (Journal of Laws 2015, item 1777, as amended): "Revitalization is a process of recovering degraded areas from a crisis state, carried out in a comprehensive manner, through integrated activities for the local community, space and economy, territorially focused, carried out by revitalization stakeholders on the basis of the municipal revitalization program. These are activities related to the restoration of degraded areas of the city to social and economic life" (MRP, p. 9). "The starting point for real revitalization is the understanding that social, spatial, functional, economic, technical or environmental issues are inextricably linked. It is crucial to integrate activities supporting local communities with activities improving the quality of the space in which they live, at the same time ensuring conditions for further constant development".

29. Document adopted by the Resolution of the Council of Ministers on 20 October 2015.

30. Guidelines of the Minister of Development regarding revitalization in operational programs for 2014–2020, Warsaw 2016.

Przywołany powyżej GPR odnosi się jedynie do części dzielnicy Leszczynki – Pekinu (co nie znaczy, że inne miejsca nie wymagają projektowej interwencji) określonego jako podobszar rewitalizacji nr 5. GPR jest komplementarny z opracowywaną równolegle Strategią Rozwoju Gdyni 2030[31]. W obu opracowaniach szczególną rolę przypisano gdyńskim dzielnicom stanowiącym bezpośrednie otoczenie życia mieszkańców, realizującym ich potrzeby związane z funkcjonowaniem w mieście, na co wpływ obok infrastruktury ma także oferta społeczna i kulturalna dedykowana wyodrębnionym grupom. Opracowanie tych dokumentów poprzedziły szerokie badania społeczne z udziałem mieszkańców służące kompleksowemu rozpoznaniu potrzeb użytkowników i mankamentów otaczających ich przestrzeni. Jako źródło wiedzy warto wykorzystać też jednostki samorządowe i terytorialne. Oprócz urzędu miasta i władz dzielnicy ważną rolę w Gdyni pełni Laboratorium Innowacji Społecznych zajmujące się tworzeniem nowych rozwiązań, prowadzeniem projektów i wdrażaniem programów. Wspiera ono mieszkańców w realizacji własnych działań, szeroko pojęte procesy komunikacji, wzrost kompetencji i wyrównywanie jakości życia składające się na rozwijanie innowacji. Zrealizowane projekty Laboratorium, szczególnie te związane z partycypacją społeczną[32], wpisują się w *spectrum* stanu istniejącego rozwiązań nakierowanych na spełnianie dobrze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców.

31. Strategia Rozwoju Miasta Gdyni 2030 to dokument określający kierunki rozwoju miasta do 2030 r., a także wskazujący priorytetowe działania wymagające największego zaangażowania lokalnej społeczności i władz miasta. Wykazuje on mocne i słabe strony wielu zagadnień wpływających na potencjał rozwojowy miasta. Odnosi się do partycypacji społecznej, definiuje wyróżniki strategii uwzględniające specyfikę miasta. Określa wizje miasta, jego misję oraz priorytety i zawarte w nich cele, a także instrumenty wdrażania strategii.

32. GPR, od s. 32.

The MRP mentioned above refers only to a part of the Leszczynki district – Pekin (which does not mean that other places do not require project intervention) defined as the revitalization sub-area no. 5. The MRP is complementary to the Gdynia Development Strategy 2030, which is being developed in parallel[31]. In both studies, a special role was assigned to Gdynia's districts, which are the immediate surroundings of the inhabitants' life, fulfilling their needs related to functioning in the city, which, apart from infrastructure, is also influenced by the social and cultural offer dedicated to specific groups. The preparation of these documents was preceded by extensive social research with the participation of residents in order to comprehensively identify the needs of users and the shortcomings of the surrounding spaces. It is also worth using local government and territorial units as a source of knowledge. In addition to the city hall and district authorities, an important role in Gdynia is played by the Social Innovation Laboratory, dealing with the creation of new solutions, project management and program implementation. It supports residents in the implementation of their own activities, broadly understood communication processes, increasing competences and equalizing the quality of life that contribute to the development of innovation. The implemented projects of the Laboratory, especially those related to social participation[32], fit into the spectrum of the

31. The Gdynia City Development Strategy 2030 is a document setting out the directions for the city's development until 2030, as well as indicating priority actions that require the greatest involvement of the local community and city authorities. It shows the strengths and weaknesses of many issues affecting the city's development potential. It relates to social participation and defines the characteristics of the strategy taking into account the specificity of the city. It defines the city's visions, its mission, priorities and objectives, as well as instruments for implementing the strategy.

32. MRP, from p. 32.

Laboratorium brało też udział w tworzeniu portretu zbiorowości mieszkańców Pekinu w ramach badań socjodemograficznych[33] pozwalającego ustalić główny rys socjologiczny zbiorowości *de facto* już nie istniejącej.

Wszystkie opracowania potwierdzają tezę, „że siłą napędową zmian w mieście jest potencjał dzielnic, pomniejszych terytoriów, lokalnych społeczności, grup sąsiedzkich". To kolejne odwołanie do tradycji Gdyni – „miasta z morza i marzeń, budowanego i rozwijanego energią swoich mieszkańców"[34]. Wszystkie założenia skupiają się na jakości życia, podkreślając znaczenie przedsięwzięć, których odbiorcami ma być jak największa liczba mieszkańców, bez żadnych wykluczeń. Istotą działań jest więc szeroko rozumiana dostępność przeciwstawiona ograniczeniom, zwłaszcza tym wynikającym z jakiejkolwiek niepełnosprawności. Wiążące się z dofinansowaniem programy unijne kładą nacisk na wykorzystanie „innowacyjnych i interdyscyplinarnych

33. Wykonawca: Agencja badawcza Inny Format sp. z o.o. przy współpracy z Laboratorium Innowacji Społecznych. Finansowanie: Projekt „Rewitalizacja obszarów zdegradowanych w Gdyni. Wypracowanie kompleksowego programu rewitalizacji" realizowany przez Gminę Miasta Gdyni – Pomorski Park Naukowo Technologiczny Gdynia oraz Laboratorium Innowacji Społecznych, dofinansowany ze środków UE (Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014–2020). Zob. GPR, s. 44.

34. GPR, s. 9.

existing state of solutions aimed at meeting well-diagnosed needs of residents. The laboratory also participated in the creation of a portrait of the community of Pekin residents as part of sociodemographic research[33] allowing to establish the main sociological feature of the *de facto* no longer existing community.

All studies confirm the thesis that "the driving force of changes in the city is the potential of districts, smaller territories, local communities, neighbourhood groups". This is another reference to the tradition of Gdynia – "a city of the sea and dreams, built and developed with the energy of its inhabitants"[34]. All assumptions focus on the quality of life, emphasizing the importance of projects aimed at the largest possible number of inhabitants, without any exclusions. Thus, the essence of activities is broadly understood accessibility contrasted with limitations, especially those resulting from any disability. EU programs related to co-financing emphasize the use of "innovative and interdisciplinary solu-

33. Contractor: Research agency Inny Format sp. z o.o. in cooperation with the Social Innovation Laboratory. Financing: Project "Revitalization of degraded areas in Gdynia. Development of a comprehensive revitalization program" implemented by the Municipality of the City of Gdynia – Pomeranian Science and Technology Park Gdynia and the Social Innovation Laboratory, co-financed by the EU (Operational Program Technical Assistance 2014–2020). See MRP, p. 44.

34. MRP, p. 9.



rozwiązań opartych o zasady zrównoważonego rozwoju”[35], co najczęściej prowadzi do tworzenia przyjaznych przestrzeni publicznych, zwiększenia atrakcyjności obszarów o niezadowalających warunkach, rewitalizacji miejsc zdegradowanych, aktywizowania społeczności oraz wspomagania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w lepszym dostępie do usług i zasobów[36]. Stanowi to ogólne odniesienie do potrzeb mieszkańców, które podczas procesu projektowego zostają szczegółowo rozpoznane, a związane z nimi problemy – dobrze rozwiązane. Zarówno studium wizualne, jak i wszystkie projekty, które powstały w ramach prac badawczo-artystycznych, spełniają te założenia i bazują na tym potencjale.

35. Zasad zrównoważonego rozwoju jest… 27. Określenie, czym jest zrównoważony rozwój i jak go realizować, nie jest więc proste. Wszystkie zasady są ujęte w tzw. deklaracji z Rio opracowanej w wyniku międzynarodowej konferencji – Szczytu Ziemi, który odbył się w Rio de Janeiro w czerwcu 1992 r. Skomplikowane zagadnienie doczekało się wielu definicji. Według jednej z nich – zawartej np. w projekcie *Ekologia konstruktywnie* firmowanym przez Innowacyjną Szkołę Wyższą Collegium Mazovia, „idea zrównoważonego rozwoju opiera się na zapewnieniu równowagi pomiędzy potrzebą człowieka do osiągania celów idących w parze z oczekiwaniami cywilizacyjnymi, jego prawem do funkcjonowania w zgodzie z naturą i potrzeby do obcowania z nią w jej najzdrowszej formie”. Ta definicja jest szeroko obecna w opracowaniach internetowych. Ideę zrównoważonego rozwoju podsumowuj również pierwsze zdanie raportu Światowej Komisji ds. Środowiska i z 1987 r. *Nasza wspólna przyszłość*: „Na obecnym poziomie cywilizacyjnym możliwy jest rozwój zrównoważony, to jest taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie”. Można więc przyjąć, że chodzi o balans pomiędzy zindywidualizowanymi potrzebami wymagającej jednostki, która chce realizować własne cele i aspiracje, a potrzebami wszystkich społeczeństw na Ziemi…

36. Tak często nazywa się działania zaplanowane w programach objętych dofinansowaniem. Sformułowania te można traktować jako schemat.

tions based on the principles of sustainable development”[35], which most often leads to the creation of friendly public spaces, increasing the attractiveness of areas with unsatisfactory conditions, revitalizing degraded places, activating the community and supporting people at risk of social exclusion in better access to services and resources[36]. This is a general reference to the needs of the residents, which during the design process are identified in detail and the related problems well resolved. Both the visual study and all projects that were created as part of art and research works meet these assumptions and are based on this potential.

35. There are as many as… 27 principles of sustainable development. It is not easy to define what sustainable development is and how to implement it. All rules are included in the so-called Rio Declaration, drawn up as a result of the international conference – the Earth Summit, held in Rio de Janeiro in June 1992. The complicated issue has received many definitions. According to one of them – contained, e.g., in the Project *Ecology Constructively*, endorsed by the Innovative University of Collegium Mazovia, “the idea of sustainable development is based on ensuring a balance between the human need to achieve goals that go hand in hand with civilizational expectations, his right to function in accordance with nature and the need to commune with it in its healthiest form”. This definition is widely used in internet studies. The idea of sustainable development is summarized in the first sentence of the 1987 World Commission on Environment and Development (WCED) report “Our common future”: “Humanity has the ability to make development sustainable to ensure that it meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs”. It can therefore be concluded that the question is one of a balance between the personal needs of a demanding individual who wants to pursue his own goals and aspirations and the needs of all societies on Earth…

36. Such phrases are common names for activities planned in co-financed programs. They can be treated as schematic.

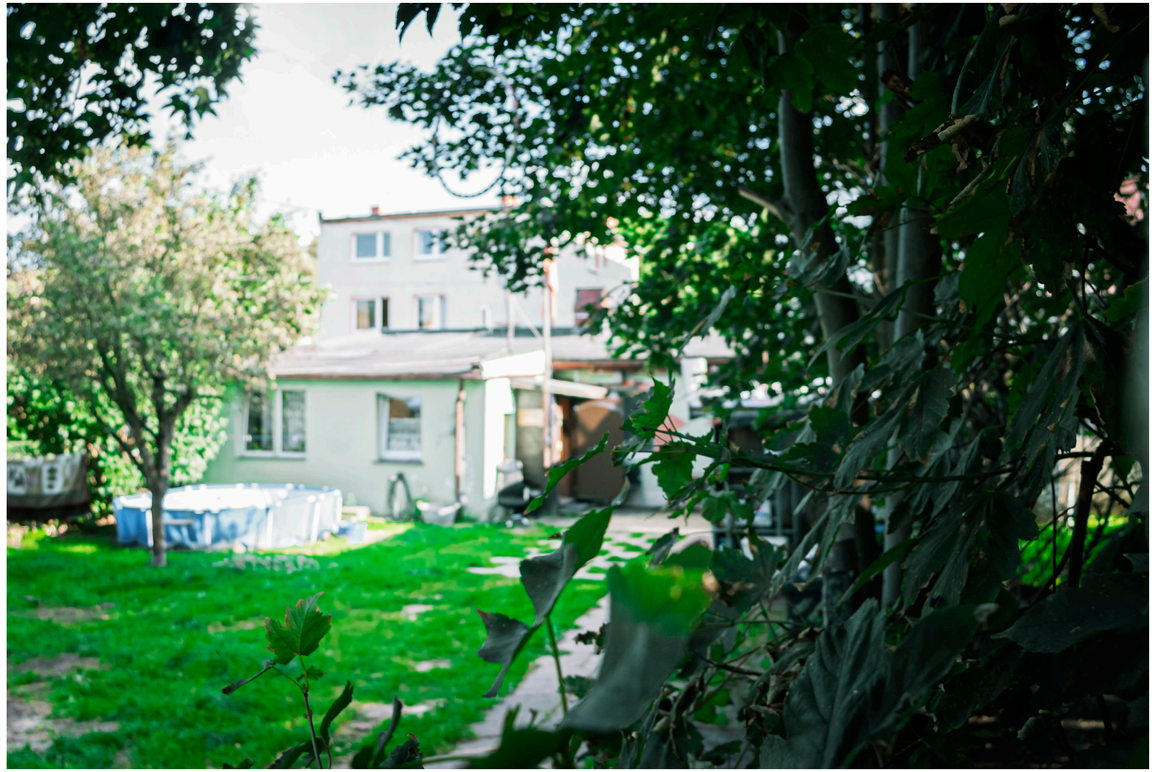



Prowadzący
Supervisors



Bogumiła i Marek Jóźwiccy

Bogumiła i Marek Jóźwiccy – projektanci architektury wnętrz i wzornictwa, współautorzy wielu projektów, m.in. wagonów i pojazdów szynowych, mebli, zabudów i elementów wyposażenia wnętrz oraz obudów sprzętu elektroinstalacyjnego. Nauczyciele akademiccy, profesorowie Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Od 1997 roku członkowie założyciele Centrum Transferu Technologii w Gdańsku, a od 2014 roku członkowie Stowarzyszenia Projektantów Form Przemysłowych. Od 2015 roku eksperci w zakresie wzornictwa współpracujący z PARP w ramach unijnych programów operacyjnych. Metodykę projektowania uważają za ważną zarówno w pracy ze studentami, jak i w działalności zawodowej.

Interior architects and designers, co-authors of many projects, including carriages and rail vehicles, furniture, buildings and interior decoration elements and electrical installation equipment casings. Academic teachers, professors at the Academy of Fine Arts in Gdańsk. Since 1997, founding members of the Technology Transfer Centre in Gdańsk, and since 2014, members of the Association of Industrial Designers. Since 2015, design experts cooperating with PARP under EU operational programmes. They consider design methodology important both in their work with students and in their professional activities.

Prywatne w publicznym – wzornictwo dla Gdyni

Pracownia Projektowania Społecznego
Wydział Architektury i Wzornictwa

studenci:
Martyna Basalska
Magdalena Grubińska
Angelika Grzeszczyk
Sława Jaruszewska
Anna Kabelis
Sandra Misiak
Karolina Narkiewicz
Olga Penar
Mateusz Żurek

prof. ASP dr hab. Bogumiła Jóźwicka

Pracownia Projektowania Społecznego w ramach kursu magisterskiego brała udział w ogólnouczelnianym projekcie artystyczno-badawczym „Klimatyczne dzielnice" pod hasłem „Wzornictwo dla Gdyni". Wybrane jako tło opracowania miejsce (jedna z dzielnic Gdyni – Leszczynki) to jedynie pretekst do tego, by sprawdzić, jak powtarzalne rozwiązania w zakresie obiektów, struktur i systemów mogą wpłynąć na życie mieszkańców. Dzielnica nie jest specjalnie rozpoznawalna, takich osiedli jest w Polsce wiele. Często niewiele się od siebie różnią. W Leszczynkach dominują dwa rodzaje zabudowy: bloki mieszkalne i domy jednorodzinne, co również nie jest charakterystyczne. Każda z osób – adeptów sztuki projektowania biorących udział w projekcie – realizowała indywidualnie wybrany temat.

Praca Anny Kabelis, studentki II roku, skupia się na sąsiedztwie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, ukształtowanego przez lodowiec terenu z wzgórzami morenowymi, głębokimi dolinami, bogatą siecią wodną i głazami narzutowymi. Park z pozostałościami naturalnego lasu, fauną i florą stanowi cenny zasób dla mieszkańców i turystów. Studentka zauważyła, że w zakresie oznaczeń tras, drogowskazów, oznaczeń survivalowych oraz spontanicznych znaków zostawianych przez spacerowiczów istnieje duży i niewykorzystany potencjał zarówno pod względem komunikacji, jak i informacji (np. o ciekawych miejscach na trasach). Można nie zauważyć ciekawego pomnika (kultury materialnej lub przyrody), można pomylić się na rozwidleniach i wybrać zły kierunek. Stąd koncepcja „Forest Joint" – trójelementowej struktury składającej się z „progu", „drogowskazu" i „meandra". Drogowskaz to ustawiony głaz z mapą wyrytą na górnej, wypolerowanej i lekko skośniej płaszczyźnie, która jako jedyna jest wykończona (wysokość ok. 80 cm, szerokość 70 cm, głębokość 50 cm). Pozwala zorientować się, gdzie jesteśmy, co znajduje się w pobliżu, a także wybrać dalszy kierunek. „Próg do lasu" to seria trzech niewielkich przeszkód, których jednak nie można nie zauważyć. Nieprzekraczające metra kwadratowego spiętrzenia naturalnych kamieni zabezpieczonych

Private in Public – Design for Gdynia

Industrial Product Design Studio
Faculty of Architecture and Design

students:
Martyna Basalska
Magdalena Grubińska
Angelika Grzeszczyk
Sława Jaruszewska
Anna Kabelis
Sandra Misiak
Karolina Narkiewicz
Olga Penar
Mateusz Żurek

prof. ASP dr hab. Bogumiła Jóźwicka

As part of the Master's course, the Social Design Studio took part in the university-wide art and research project "Atmospheric Districts" under the slogan "Design for Gdynia". The place chosen as the background for the study (one of the districts of Gdynia – Leszczynki) is only a pretext to check how repetitive solutions related to facilities, structures and systems can affect the lives of residents. The district is not particularly recognizable, there are many like it in Poland. They are often not much different from one another. Two types of buildings dominate in Leszczynki: apartment blocks and single-family houses, which is also not very characteristic. Each of the adepts of the art of design participating in the project pursued an individually selected topic.

The work of Anna Kabelis, a second-year student, focuses on the vicinity of the Tricity Landscape Park, a terrain shaped by a glacier with moraine hills, deep valleys, a rich water network and glacial erratics. The park with the remains of a natural forest, fauna and flora is a valuable resource for residents and tourists. The student noticed that in terms of route markings, signposts, survival signs and spontaneous signs left by walkers, there is a large and unused potential both in terms of communication and information (e.g. about interesting places near the paths). One may not notice an interesting monument (of material culture or nature) or make a mistake at a fork and go in the wrong direction. Hence the concept of the "Forest Joint" – a three-element structure consisting of a "threshold", a "signpost" and a "meander". The signpost is a set boulder with a map carved on the upper, polished and slightly slanted surface, which is the only finished one (height approx. 80 cm, width 70 cm, depth 50 cm). It allows you to find out where you are, what is nearby, as well as to choose the next direction. The "threshold to the forest" is a series of three small obstacles, which, however, cannot be overlooked. The piles of natural stones, protected with a net and soil, not exceeding a square meter, constitute distinct hills, the dimensions of which decrease in the direction of the march. Meanders were made of oak impregnated square timber about 120 cm

siatką oraz ziemią stanowią wyraźne wzniesienia, których gabaryty zmniejszają się w kierunku marszu. Meandry utworzono z dębowych zaimpregnowanych kantówek wysokich na około 120 cm i zamocowanych w ziemi. Elementy nie stanowią ekologicznego zagrożenia i mogą być stosunkowo łatwo usunięte.

Studentka I roku Magdalena Grubińska postanowiła zaprojektować przestrzeń społeczną stanowiącą środowisko rekreacji i zabawy, biorąc pod uwagę konieczność zachowania dystansu w czasach pandemii (czy w ogóle możliwa jest taka zabawa?). Wykreowana przestrzeń ma być otwarta i poznawalna przez różne zmysły. Modułowe elementy nawiązują do lokalnego charakteru miejsca, jakim jest nadmorskie miasto Gdynia. Można tu odnaleźć geometrię modernizmu, nawiązania do muszli, piasku, łuków obecnych w architekturze, przejść, przeswietleń i witrażowych otworów. Rozwiązaniem jest modułowa struktura z wieloma możliwościami kompozycyjnymi oraz technologicznymi umożliwiająca zróżnicowane aranżacje terenu, pozwalająca na zabawę, interakcję, a nawet integrację międzypokoleniową. Moduły mogą być wykonane z betonu lub surowców kompozytowych, podłoże może być wykończone trawą albo bezzapachowymi okładzinami gumopochodnymi o dobrych właściwościach amortyzacyjnych (np. na bazie granulatów gumowych EPDM i SBR, w tym także pochodzących z recyklingu, powszechnie stosowanych w obiektach sportowych i rekreacyjnych).

Kolejny plac zabaw zaprojektował Mateusz Żurek, student I roku studiów magisterskich. Zamiast huśtawek i karuzelek albo statku wikingów zaproponował nowoczesną strukturę dzielącą przestrzeń na strefy, w których różni odbiorcy mogą się różnie zachowywać. Można się tu bezpiecznie odizolować, a nawet ukrywać, można przejść pod spodem, przeciskać się, zjeżdżać, wdrapywać, zawisać… Struktura stanowi bezpieczną bazę do zabaw z wyobraźnią. Oprócz dynamicznych zachowań jej elementy umożliwiają krótkotrwałe przysiadanie, dłuższe siedzenie, a nawet przyjęcie pozycji leżącej. Betonowa podstawa, drewniane listwowe okładziny i lakierowane deski, stalowa profilowa konstrukcja oraz poszycie z płyt laminowanych HPL mogą być rozbudowywane w duże konfiguracje poprzez dokładanie zaprojektowanych modułów. Mogą być wykorzystane także płyty polimerowe ecoPLY, pochodzące z recyklingu tworzyw sztucznych. System pozwala też na zmiany kolorystyczne uwzględniające cechy charakterystyczne otoczenia. Struktury w każdym miejscu mogą się zatem różnić złożonością programu i form oraz specyficzną kolorystyką, przez co mogą pełnić rolę punktów odniesienia na osiedlu.

Studentka II roku Angelika Grzeszczyk opracowała zaawansowany projekt, w którym inspirowane Gdynią formy przyjmują postać złożonych z ławek tuneli, ekranów wyłapujących szumy i komunikatorów umożliwiających – i to bez zakłóceń – przekazanie informacji na odległość w nieoczywisty sposób. Czy w podobnych do siebie dzielnicach, zaniedbanych i bez charakteru, można mieć własne miejsce, ulubione, pełne uroku, które relaksuje lub energetyzuje, w którym chce się być z kimś, ale też ze samym sobą? Projekt stawia wiele pytań. Jak odciąć się od uciążliwego otoczenia, zasłonić rzeczy niemile widziane, spowodować, że przebywanie w ich pobliżu będzie bardziej komfortowe? Jak rozbić i stłumić niepożądane dźwięki, oczyścić powietrze z pyłów i drażniących cząsteczek, przekierować strumienie powietrza? Jak w takim miejscu inicjować kontakty, jakie mogą w nim zachodzić interakcje? Jakie może ono zapewniać atrakcje? Jak zdefiniować element przewodni, który przewija się przez miasto, wynika z jego genius loci, zwraca na siebie uwagę, tworzy charakterystyczny

high and fixed in the ground. The elements are ecologically friendly and can be relatively easily removed.
First-year student Magdalena Grubińska decided to design a social space constituting an environment for recreation and fun, taking into account the need to keep distance in times of a pandemic (is such fun possible at all?). The created space is to be open and experienced by various senses. Modular elements refer to the local character of the place, which is the seaside city of Gdynia. One can find here the geometry of modernism, references to shells, sand, arches present in architecture, passages, clearances and stained glass apertures. The solution is a modular structure with many compositional and technological possibilities, enabling various land arrangements, allowing for fun, interaction and even intergenerational integration. Modules can be made of concrete or composite raw materials, the substrate can be finished with grass or odourless rubber-based linings with good shock absorption properties (e.g. based on EPDM and SBR rubber granules, including recycled ones, commonly used in sports and recreational facilities).

Another playground was designed by Mateusz Żurek, a first-year MA student. Instead of swings and carousels or a Viking ship, he proposed a modern structure dividing the space into zones in which different recipients may behave differently. One can safely isolate and even hide there, walk underneath, squeeze, slide, climb, hang... The structure is a safe base for imaginative play. In addition to dynamic behaviour, its elements allow you to sit down for a short time, sit for longer and even lie down. A concrete base, wooden strip cladding and varnished boards, steel profile structure and sheathing made of HPL laminated boards can be expanded into large configurations by adding the designed modules. The ecoPLY polymer sheets, derived from recycled plastics, can also be used. The system also allows for colour changes taking into account the characteristics of the surroundings. Structures in each place may therefore differ in the complexity of the program and forms as well as specific colours, which can serve as reference points within the estate.

Second-year student Angelika Grzeszczyk proposed an advanced project in which Gdynia-inspired forms take the shape of tunnels composed of benches, noise-catching screens and communicators that allow – and without interference – to transmit information at a distance in an unobvious way. In similar districts, neglected and without character, can one have one's own place, favourite, full of charm, which relaxes or energizes, where one want to be with someone, but also with oneself? The project raises many questions. How to cut oneself off from the burdensome surroundings, cover up unwanted views, make being around them more comfortable? How to break down and suppress unwanted sounds, clean the air of dust and irritating particles, redirect air streams? How to initiate contacts in such an area, what interactions may take place there? What attractions can it provide? How to define the leading element that passes through the city, results from its genius loci, draws attention to itself, creates characteristic places – and all that in harmony with nature? The project tries to answer these questions by creating spaces for spending time in a different ways, planting them with greenery, additionally isolating them from the hustle and bustle of the city. The role of the fun activator is taken over by the characteristic red installation of communicators through which one can whisper or shout…

First-year student Karolina Narkiewicz designed a hostel for cats in Gdynia. Cats coexist with humans. Some of them are homeless. While useful, they are also a threat. They disturb

ne miejsca – i to w dodatku w harmonii z naturą? Projekt próbuje odpowiedzieć na te pytania, tworząc przestrzenie do przebywania, do zajmowania ich w zróżnicowany sposób, obsadzając je zielenią izolującą jeszcze dodatkowo od zgiełku miasta. Rolę aktywatora zabawy przejmuje charakterystyczna czerwona instalacja komunikatorów, przez które można szeptać lub krzyczeć…

Studentka I roku Karolina Narkiewicz zaprojektowała gdyński osiedlowy hostel dla kotów. Koty współistnieją z człowiekiem. Część z nich jest bezdomna. Mimo że są pożyteczne, stanowią też zagrożenie. Zakłócają publiczny porządek. Warto ten problem oswoić, dlatego nie tylko mieszkańcy osiedli pomagają braciom mniejszym. Zapewnienie zwierzętom opieki, pożywienia, schronienia, leczenia i szeroko pojęta profilaktyka coraz częściej wpisują się w dobre praktyki władz. Niespełna półtorametrowy moduł zapewnia podstawowe potrzeby trzem kotom. Jest rozkładalny, łatwy do mycia i serwisowania. Oparty na modułowości, organizuje otoczenie, pozwala na utrzymanie kontroli nad siedliskiem, może też wspomagać odławianie zwierząt do weterynaryjnej interwencji.

Struktura osiedlowa studentki I roku Martyny Basalskiej to równocześnie miejsce spotkań i odosobnienia. Wpisane w koło elementy siedziska, donicy oraz podpory dla roślin dają się multiplikować i tworzą meandrujące struktury. Odpowiednio dobrane komponenty dają się dopasować do potrzeb konkretnego miejsca, tworząc punkt spotkań, zaciszny zakątek czy możliwość rozwijania pasji, na przykład ogrodnictwa lub obserwacji ptaków. Miejsce jest atrakcyjne w dzień i po zmierzchu poprzez zastosowanie energooszczędnego oświetlenia.

Podobny program zaplanowała Sława Jaruszewska, studentka I roku – wyciszenie, odpoczynek, wspólny czas, odcięcie się to hasła przewodnie jej projektu. Zaprojektowana struktura zapewnia kontrolowane zagubienie w odpowiednio zestawionych schronieniach. Moduły można ustawiać w szereg skierowany w jedną stronę lub naprzemiennie. Istotnym elementem rozwiązania jest pochłaniająca zanieczyszczenia zieleń. Nocą obiekt może być oświetlony. Moduły emitują zimne światło jak są wolne, a ciepłe jak są zajęte.

Studentka I roku studiów magisterskich Sandra Misiak zauważyła znaczenie światła w przestrzeni publicznej – nie tylko jako elementu składającego się na poczucie bezpieczeństwa zamieszkanych obszarów, ale także jako czynnika budującego klimat miejsca, wspierającego jego rewitalizację, nadającego mu unikalny charakter, wybierającego z nieokreślonego otoczenia fragment poprzez utworzenie w nim enklawy świetlnej… To światło powoduje, że zarówno latem, jak i w pozostałych porach roku można dłużej przebywać na zewnątrz. Miejsce oświetlane reflektorem zasilanym odnawialnymi źródłami energii mogłoby też nieść dobry przekaz na rzecz ekologii. Zbudowane światłem miejsce na osiedlu mieszkaniowym mogłoby więc pozytywnie wpłynąć na poczucie bezpieczeństwa i komfortu, poprzez piękny efekt mogłoby stać się znakiem rozpoznawczym miejsca (zarówno w dzień, jak i w nocy). Odpowiednio zestawione poligony zmieniają otoczenie zarówno pod wpływem światła naturalnego, jak i sztucznego. Osiedlowa enklawa świetlna zwracałaby uwagę na rolę światła w dzielnicy i na jego złe stosowanie w innych punktach miasta. Mogłaby oddziaływać pozytywnie na organizm i zachęcać do spotkań poprzez odpowiedni (a nawet sterowalny) dobór kolorów. Modułowe, dobrze przepuszczające światło elementy poligonów zawieszone na linach i łącznikach ze sprężynami tworzą siatkę mocowaną na słupach lub ścianach budynku.

public order. It is worth to tame this problem, which is why not only the inhabitants of the estates help the lesser brothers. Providing animals with care, food, shelter, treatment and widely understood prophylaxis are more and more often in line with the good practices of the authorities. Less than 1.5 m long module fulfils the basic needs of three cats. It is decomposable, easy to clean and service. Based on modularity, it organizes the environment, allows one to maintain control over the habitat, and can also support the capture of animals for veterinary intervention.

The housing structure of the first-year student Martyna Basalska is at the same time a place of meetings and retreat. The elements of the seat, pot and plant supports inscribed in a circle can be multiplied and create meandering structures. Properly selected components can be adapted to the needs of a specific place, creating a meeting point, a quiet corner or the opportunity to develop a passion, for example for gardening or bird watching. The place is attractive both during the day and after dusk thanks to the use of energy-saving lighting.
A similar program was planned by Sława Jaruszewska, a first-year student. Silence, rest, time spent together - these are the slogans of her project. The designed structure allows the user to get lost in a controlled way in properly arranged shelters. Modules can be lined up in one direction or staggered. Greenery that absorbs pollutants is an important element of the solution. The object can be illuminated at night. Modules emit cold light when they are free and warm light when they are occupied.

First-year MA student Sandra Misiak noticed the importance of light in public space – not only as an element contributing to the sense of security in inhabited areas, but also as a factor building the atmosphere of the place, supporting its revitalization, giving it a unique character, selecting a fragment from an undefined environment by creating a light enclave in it… This light makes it possible to stay outside longer both in summer and in other seasons of the year. A place lit by a floodlight powered by renewable energy sources could also convey a message in support of ecology. A place built with light in a housing estate could have a positive impact on the sense of security and comfort, and being beautiful it could become the hallmark of the place (both during the day and at night). Properly arranged polygons change the environment under the influence of both natural and artificial light. The light enclave would draw attention to the role of light in the district and its bad use in other parts of the city. It could have a positive effect on the body and encourage meetings through an appropriate (or even controllable) selection of colours. Modular, light transmitting elements of polygons suspended on ropes and connectors with springs form a net mounted on poles or walls of the building.

Contact with the sea places on us a serious obligation. Drowning is one of the top ten causes of death for children and adolescents in any region of the world. Therefore, the project of the second-year MA student Olga Penar is part of social activities aimed at counteracting this by supporting the learning of the basics of swimming, safety rules in water and safe rescue skills. A facility for individual use was created, supporting beginners in swimming, contributing to the dissemination of swimming culture, and used by volunteers for educational purposes. Its shape results from the process of its use, it is adapted to sea conditions, it allows one to perform exercises to familiarize one with water, and makes the object easy to



Kontakt z morzem zobowiązuje. Utonięcie jest jedną z dziesięciu najczęstszych przyczyn śmierci dzieci i młodzieży w każdym regionie świata. Dlatego projekt studentki II roku studiów magisterskich Olgi Penar wpisuje się w działania społeczne mające temu przeciwdziałać, stanowiąc wsparcie nauki podstaw pływania, zasad bezpieczeństwa w wodzie oraz bezpiecznych umiejętności ratunkowych. Powstał obiekt do użytku indywidualnego wspomagający osoby początkujące w pływaniu, przyczyniający się do rozpowszechnienia kultury pływackiej, wykorzystywany przez wolontariuszy w celach dydaktycznych. Jego kształt wynika z procesu jego użytkowania, jest dostosowany do warunków morskich, umożliwia wykonywanie ćwiczeń oswajających z wodą, powoduje, że przedmiot jest łatwy w transporcie. Symetryczna deska do nauki pływania na akwenach otwartych umożliwia pewny chwyt, kontrolowane zanurzenie twarzy i dopasowanie do ciała. Wiadomo, jak ją chwycić i jak jej użyć. Zaprojektowany łącznik pozwala na połączenie z modułem do zaawansowanej nauki pływania oraz na utworzenie tratwy. Kolory wynikają z widoczności na wodzie i symboliki ostrzegawczej, a faktura zapobiega wysuwaniu się przedmiotu z rąk.

Projekt artystyczno-badawczy realizowany w Pracowni Projektowania Społecznego zaowocował różnymi rozwiązaniami wynikającymi z poszukiwania sposobów wprowadzania w tkankę miasta obiektów, struktur lub systemów, które wpłyną na rozpoznawalność miejsc oraz poprawią i uprzyjemnią życie mieszkańców. Zaprojektowane struktury będą stanowiły charakterystyczne znaki składające się na tożsamość miejsca. To próby nowego podejścia do zagadnień traktowanych zwykle stereotypowo…

transport. The symmetrical open water swimming training board allows for a firm grip and controlled face immersion, and is well fitted to the shape of the body. It is easy to grab and use. The designed connector allows one to connect with the module for advanced swimming lessons and to create a raft. The choice of colours results from the need to ensure visibility in the water and from the colours of warning symbols, and the texture prevents the object from sliding out of the hands. The art and research project carried out in the Social Design Studio has brought various solutions resulting from the search for ways to introduce objects, structures or systems into the city's tissue that will affect the recognition of places as well as improve the lives of residents and make it more enjoyable. The designed structures will constitute characteristic signs that make up the identity of the place. These are attempts at a new approach to issues usually treated in a stereotypical way…

Struktura osiedlowa

Housing estate structure

Martyna Basalska

Oparta na formie koła modułowa struktura to jednocześnie miejsce spotkań i odosobnienia. Pretekstem do jej powstania była próba znalezienia „prywatnego w publicznym", zacisza i własnego kąta w miejscu ogólnodostępnym dla sąsiedzkiej społeczności. Jedną z przyświecających projektowi idei była możliwość dosłownego odwrócenia się od miasta, znalezienia osłony dającej komfort psychiczny.

Dodatkową wartością projektu okazało się znalezienie równowagi oraz zaprojektowanie punktu styku między człowiekiem a roślinnością – jednoczesne wyraźne wyznaczenie właściwego im miejsca i zachęcenie do interakcji. Struktura składa się z wielu elementów. Bazowo sześć ułożonych po łuku żeber tworzy stelaż dla siedziska, donicy oraz podpory dla roślin. W najbardziej podstawowym wariancie struktura pełni funkcję ławki. Moduły ławki mogą zostać powielone (oraz odpowiednio zeskalowane w oparciu o kształcie koła), by stworzyć głębszą powierzchnię pełniącą funkcję nie tylko ławki, ale też leżaka, zachęcającą do przyjmowania różnorodnych pozycji. Do konstrukcji można również dodać moduł naśladującej siedzisko donicy lub stelaż dla roślin. Odpowiednie dobranie elementów daje wiele możliwości – w samych donicach mogłyby rosnąć różnorakie niskie lub płożące rośliny, natomiast w wariancie ze stelażem mogłyby pojawić się rośliny pnące takie jak bluszcze, a nawet winogrona. Struktura i oparcie jej na kształcie koła aż prosi się o umieszczenie w jej centrum ogniska – miejsca, wokół którego można gromadzić się z bliskimi, znajomymi lub sąsiadami. Wprowadzenie ciepłego charakteru za pomocą oświetlenia (lampionów, delikatnych poświat) stworzy poczucie bezpieczeństwa. Jeśli zaś pragniemy odosobnienia, możemy skryć się w cieniu pnących roślin. Zaszyć się z książką, odwrócić od zgiełku codzienności, wsłuchać w dźwięki okolicznej przyrody.

The modular structure based on a circle is a meeting place and a place of retreat at the same time. The pretext for its creation was an attempt to find "private in public", one's own quiet place in a public space for the neighbourhood community. One of the ideas behind the project was the possibility of literally turning away from the city, finding a shelter that would ensure psychological comfort.

The additional value of the project was finding a balance and designing a point of contact between man and plants – at the same time clearly delineating their proper place and encouraging interaction. The structure consists of many elements. Basically, six ribs arranged in an arc form a frame for the seat, pot and plant support. In the most basic variant, the structure acts as a bench. The bench modules can be duplicated (and properly scaled based on the shape of a circle) to create a deeper surface that serves as not only a bench, but also a deckchair, encouraging one to assume a variety of positions. A module of a pot that imitates a seat or a frame for plants can also be added. Appropriate selection of elements gives many possibilities – in the pots themselves various low or creeping plants could grow, while in the variant with a frame, climbing plants such as ivy and even grapes could appear. The structure and basing it on the shape of a circle begs to place a campfire in its centre – a place around which one can gather with relatives, friends or neighbours. Introducing a warm character with lighting (lanterns, soft glow) will create a sense of security. If, on the other hand, we want solitude, we can hide in the shade of climbing plants. Slip away with a book, turn away from the hustle and bustle of everyday life, listen to the sounds of the surrounding nature.





Przestrzeń integracji społecznej

Space of social integration

Magdalena Grubińska

Rozważania nad projektem rozpoczęłam od refleksji na temat nietypowej sytuacji, w której wszyscy się ostatnio znaleźliśmy. Mowa o pandemii, konieczności izolacji od świata zewnętrznego i powstrzymywania się od kontaktów społecznych. Moim punktem wyjścia było przemyślenie, że tak naprawdę nie każdy odczuwa negatywne skutki wynikające z odosobnienia. Pewne typy osobowości zdecydowanie skorzystały na zaistniałej sytuacji. To zaczęło popychać mnie w stronę idei, która łączyłaby potrzebę integracji społecznej z potrzebą zachowania prywatności. Narracja pandemiczna skłoniła mnie również do przemyśleń związanych z formą spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu. Jak będzie wyglądało korzystanie z altan osiedlowych, placów zabaw, siłowni pod chmurką? Konieczność przestrzegania pewnych określonych reguł może być świetnym punktem zaczepienia do stworzenia koncepcji projektowej. Na etapie analizy wstępnej skupiłam się na określeniu cech, które wiązałyby się z rejonem nadmorskim. Następnie przyjrzałam się bliżej przestrzeniom integracji społecznej i placom zabaw. Zaintrygował mnie obszar zabawy. Gdy wybrzmiewa hasło „plac zabaw", mamy przed oczami określony obrazek. Huśtawki, zjeżdżalnia, drabinki, piaskownica… a najlepsza zabawa wcale nie musi rozgrywać się z udziałem wymienionych obiektów. Czasami rozbawić mogą nas zupełnie drobne gesty czy działania. Co więcej, bawią się nie tylko dzieci. Dorośli oraz ludzie starsi nie powinni być wykluczani czy pomijani tylko dlatego, że przekroczyli pewną granicę wieku. Każdy z nas ma w sobie dziecko, które czasem się budzi – na przykład widząc tęczę na niebie czy zamarzniętą kałużę na chodniku. Celem mojego projektu było pokazanie, że do zabawy wcale nie potrzeba skomplikowanych, wymyślnych konstrukcji. Porcję radości mogą dać małe gesty, a sam sposób zabawy też można do pewnego stopnia zaprojektować.

I started my deliberations on the project with a reflection on the unusual situation in which we all found ourselves recently. I am talking about a pandemic, the need to isolate from the outside world and refrain from social contact. My starting point was to consider that not everyone actually experiences the negative effects of isolation. Certain personality types have definitely benefited from this situation. This started to push me towards an idea that would combine the need for social integration with the need for privacy. The pandemic narrative also made me think about the form of spending free time outdoors. What will the use of gazebos, playgrounds or outdoor gyms look like? Having to follow certain specific rules can be a great starting point for creating a design concept. At the stage of the preliminary analysis, I focused on identifying the features that would be associated with the coastal region. Then I took a closer look at social integration spaces and playgrounds. The area of play intrigued me. When we hear "playground", we have a certain picture in front of our eyes. Swings, slide, climbing frames, a sandbox... and the best fun does not have to take place on the above-mentioned objects. Sometimes small gestures or actions can amuse us. Moreover, not only children play. Adults and the elderly should not be excluded or ignored just because they have passed a certain age limit. Each of us has a child inside which sometimes wakes up – for example, seeing a rainbow in the sky or a frozen puddle on the pavement. The aim of my project was to show that one does not need complicated, fancy structures to play. A good portion of joy can come from small gestures, and the way of playing itself can also be to some extent designed.

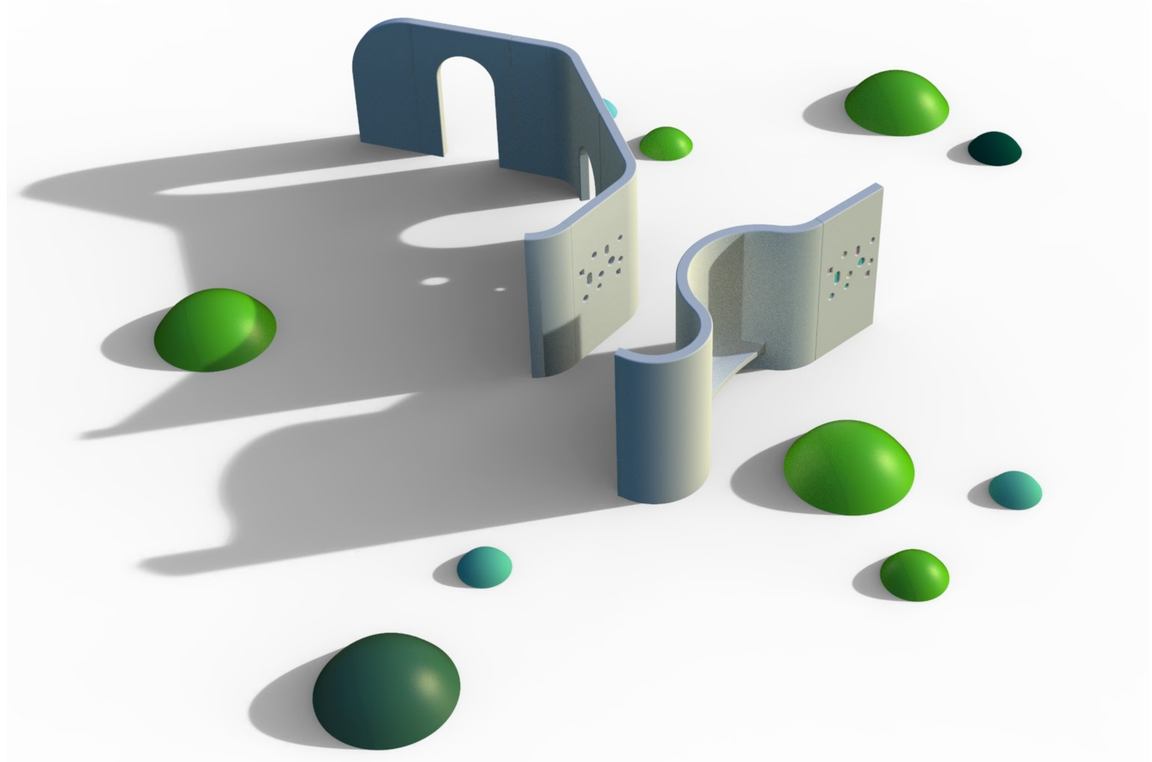

„Cosie”, czyli miejskie aktywatory.
“Stops”. Stopping places in highest-traffic zones

Angelika Grzeszczyk

Gdynia jako miejsce nieustającego postępu stała się dobrym pretekstem do zastanowienia się, co dzieje się w dzielnicach otaczających ściśle centrum – dzielnicach „okołocentralnych”, które borykają się z problemem przytłoczenia atrakcyjnością, popularnością i tożsamością głównej części miasta. Projekt „Klimatyczne dzielnice” skupił się między innymi na Leszczynkach – rdzeniu moich rozważań na temat tego, jak obszary takie powinny wyglądać. Istnieje stereotyp, że dzielnice okalające centrum są pozbawione charakteru. Często są też zaniedbane i przez to omijane przez przyjezdnych. Dodatkowo niezbyt się od siebie różnią – jeśli spojrzymy na zdjęcia satelitarne, z łatwością dostrzeżemy tę zależność. Jeśli pokażemy komuś zdjęcia różnych dzielnic większych miast, zapewne będzie miał on trudności z odgadnięciem, gdzie owe miejsca się znajdują. Nie należy jednak zapominać, że bez względu na to, jakie są owe dzielnice czy osiedla, stanowią one składową całego miasta i dzielą z nim swoją historię i społeczność. Miasta takie jak Gdynia są w warstwie realnej i materialnej fundamentem tworzenia się więzi między mieszkańcami. Siła miast tkwi w możliwości odnalezienia się w tej strukturze oraz w szukaniu elementów wspólnoty z drugim człowiekiem. Wyraźnie widać to w opisywanym przeze mnie mieście portowym. Leszczynki znajdują się stosunkowo blisko centrum i pozornie niczym się nie wyróżniają na tle innych gdyńskich dzielnic. Podczas mojej pierwszej od kilku lat wycieczki do tego miejsca zdałam sobie jednak sprawę z ich ogromnego potencjału. Jak się okazuje, nawet takie miejsca mają swoje centrum i cechę charakterystyczną. Dzielnicę przecina estakada Kwiatkowskiego. To ona znaczy szlak i wyznacza poziom. Działa jak horyzont, ale wyjątkowo bliski i namacalny. Czujemy to miejsce całym sobą. Tuż obok, równolegle do bloków mieszkalnych, skrywa się uroczy park. Służy on bardziej jako skrót miedzy siatką ulic niż miejsce spotkań – pełne, ale jednak puste, bo choć mijane codziennie, to jednak niezauważane. Ale zdecydowanie odczuwane. Idąc bokiem do słynnej estakady, czuć wibracje i drgania. I choć przejeżdżające samochody są stosunkowo daleko, kiedy przystanie się na chwilę, ma się wrażenie, że uczestniczy się w tym ruchu pędzących pojazdów. Jestem świadoma, że do tego nieustającego hałasu i cielesnych odczuć można się przyzwyczaić, ale pomyślałam, że można się nimi również bawić. Piony w licznych poziomach oraz nieśmiało wkraczająca do parku natura skłoniły mnie do stworzenia modułowych elementów aktywizujących mieszkańców. To

Gdynia, as a place of constant progress, has become a good pretext to think about what is happening in the districts surrounding the very centre – the “peri-central” districts which struggle with the problem of being overwhelmed by the attractiveness, popularity and identity of the main part of the city. The project “Atmospheric Districts” focused, among others, on Leszczynki – the core of my reflections on how such areas should look. There is a stereotype that the districts surrounding the city centre are devoid of character. They are also often neglected and thus avoided by visitors. In addition, they don’t look very different from one another – if we look at satellite images, we can easily see this correlation. If we show someone photos of different districts of larger cities, he will probably have difficulty guessing where these places are. However, we should not forget that no matter what these districts or housing estates are, they constitute a component of the entire city and share with it their history and community. Cities such as Gdynia are, in real and material terms, the foundation for the formation of ties between their inhabitants. The strength of cities lies in the possibility of finding oneself in this structure and looking for elements of community with other people. This is clearly visible in the port city I’m describing. Leszczynki are located relatively close to the city centre and seemingly do not stand out from other districts of Gdynia. However, during my trip to this place, first one in several years, I realized their enormous potential. As it turns out, even such places have their centre and characteristic feature. The Kwiatkowski flyover cuts through the district. It designates the trail and sets the level. It acts as a horizon, but extremely close and tangible. We feel this place with all of our being. Right next to it, parallel to the apartment blocks, there is a charming park. It serves more as a shortcut between the street network than a meeting place – full, but still empty, because even though it is passed by every day, it is still unnoticed. But definitely felt. Walking sideways to the famous flyover, one can feel the vibrations. And although the passing cars are relatively far away, when one stops for a moment, one gets the impression that of participating in the movement of speeding vehicles. I am aware that one can get used to this incessant noise and bodily sensations, but I think one can also play with them. The verticals in numerous horizontals and the nature shyly entering the park prompted me to create modular elements to activate the residents. This place is to provide sensory experiences in contact with the

miejsce ma zapewniać doznania zmysłowe w kontakcie z roślinnością i fizycznością powstałej materii i dzięki temu inicjować spotkania, a ostatecznie odczarować dzielnicę dotkniętą stereotypem okolicy będącej w cieniu centrum. Gdynia bardzo dba o zazielenianie terenów, co doskonale widać chociażby w części nadmorskiej, i w parku chcę również z tego skorzystać. Ma to nie tylko uatrakcyjniać teren, ale także dostarczać przyjemnych wrażeń słuchowych i stanowić element integralnie powiązany z projektowanymi strukturami. Formy, pieszczotliwie nazwane przeze mnie „cosiami", nawiązują do cech gdyńskiego modernizmu i kolorów kojarzących się z nadmorskim klimatem. Akcentem zwracającym uwagę i przełamującym monochromię jest czerwień, widoczna nie tylko w elementach konstrukcyjnych, ale także w tak zwanych komunikatorach – zagadkowych urządzeniach do zabawy dźwiękiem skłaniających do interakcji. Projektowane bryły pozwalają na częściowe ukrycie się i odcięcie od bodźców zewnętrznych oraz na kontrolowane zachowanie dystansu lub prowokowanie do integracji. Ten minimalny system zachowań ma pokazać, że takie przestrzenie to nie tylko ławki i trochę trawy, ale także miejsce, z którym żyjemy, które obserwujemy i które odwraca uwagę od niepożądanych elementów okolicy, a także daje poczucie, że jesteśmy w przestrzeni określonej przez genius loci.

vegetation and physicality of the created matter, and thus initiate meetings, and ultimately disenchant a district affected by the stereotype of the neighbourhood being in the shadow of the centre. Gdynia cares about greening its areas, which is clearly visible, for example, in the coastal part, and I also want to take advantage of it in the park. This is not only to make the area more attractive, but also to provide pleasant auditory experiences and constitute an element integrally connected with the designed structures. The forms, affectionately called by me "somethings", refer to the features of Gdynia modernism and colours associated with the seaside atmosphere. The accent that draws attention and breaks the monochrome is the colour red, visible not only in the construction elements, but also in the so-called communicators – mysterious devices for playing with sound that encourage interaction. The designed solids partially shield from external stimuli and allow for a controlled distance or provoking integration. This minimal system of behaviour is to show that such spaces are not only benches and patches of grass, but also a place where we live, which we observe, which distracts us from undesirable elements of the neighbourhood, and gives the feeling that we are in the space defined by the genius loci.



Kontrolowane zagubienie
Controlled confusion

Sława Jaruszewska

Pomysł na projekt powstał na podstawie obserwacji ludzi w sferze publicznej. Gwar miasta oraz pośpiech często doprowadzają do zaburzeń lękowych. Problemem jest brak miejsca, gdzie można by się wyciszyć czy zrelaksować albo zjeść coś „na wynos" bez napotykania wzroku innych. Rozwiązaniem jest obiekt, który można łączyć za pomocą betonowych złączeń, ustawiając moduły w różnych kierunkach, stworzony z płyt betonowych, zmatowionych płyt poliwęglanowych oraz pali drewnianych. Konstrukcję można montować w miejscu docelowym z wcześniej przygotowanych odlewów. Mocowana jest w ziemi i stabilizowana podlewką betonową na odpowiedniej głębokości. Docelowo ma być cała pokryta wiecznie zielonym bluszczem, co zapewni użytkownikowi bliskość z naturą oraz poczucie intymności. Bardzo ważną rolę w projekcie gra oświetlenie. Paski ledów umieszczone są pod drewnianym sufitem oraz po bokach szyby poliwęglanowej. Gdy ktoś znajduje się w środku, światło przygasa, oznajmiając, że miejsce jest już zajęte. Drewniane pale tworzące dach oraz część boku modułu wprowadzają ciekawą grę świateł poprzez prześwity. Siedząc w obiekcie, można się oprzeć o oparcie mające nachylenie 110 stopni.

The idea for the project was based on the observation of people in the public sphere. The hustle and bustle of the city and rush often lead to anxiety disorders. Unfortunately, there is no place to relax or eat something on the go without meeting the eyes of others. The solution is an object that can be put together by means of concrete joints, positioning the modules in different directions, made of concrete slabs, matted polycarbonate plates and wooden stakes. The structure can be assembled at the target site from previously prepared castings. It is mounted in the ground and stabilized with a concrete grout at the appropriate depth. Ultimately, it is to be completely covered with evergreen ivy, which will provide closeness to nature and a sense of intimacy. Lighting plays a very important role in the project. LED strips are placed under the wooden ceiling and on the sides of the polycarbonate glass. When someone is inside, the light dims, letting you know it's occupied. Wooden stakes forming the roof and part of the side of the module introduce an interesting play of light through the clearances. When sitting in the facility, one can lean on a backrest with a 110-degree incline.



Forest Joint

Anna Kabelis

Koncepcja projektu „Forest Joint” dla dzielnicy Leszczynki wzięła się z realnej potrzeby oznaczenia wejść do lasu oraz nawigacji w jego wnętrzu. W 2019 roku jednym z projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego było „Zagospodarowanie obszaru Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, oznakowanie wejść do lasów, mała architektura”. Po analizie postanowiłam skupić się na podkreśleniu wejść do lasów zgodnie z charakterem miejsca oraz na drogowskazach. Południową część dzielnicy zajmuje Trójmiejski Park Krajobrazowy. Ukształtowanie terenu jest zróżnicowane pod względem wysokości, na co miały wpływ dawne zlodowacenia. Mimo że całej dzielnicy brakuje własnego charakteru, w południowej części można zaobserwować charakterystyczną rzeźbę terenu oraz serpentynowy układ jezdni. Na tych obserwacjach postanowiłam oprzeć się, projektując wejścia do lasu.
Drogowskazy mają nas zaprowadzić na kładkę widokową nad estakadą Kwiatkowskiego. Mieszkańcy Leszczynek wskazali, że wielu przechodniów pyta o drogę do kładki, którą trudno objaśnić – stąd wybór mój padł na tę właśnie trasę. Do kładki z Leszczynek można dojść dwiema drogami rozchodzącymi się od początku ul. Leszczynki. W trakcie projektowania nasuwały mi się słowa takie jak styk, próg, drzwi, strefa, przejście, trasa… i wiele innych. Każde z nich było w jakiś sposób adekwatne, ale musiałam sprecyzować, na jakim odbiorze całego projektu mi zależy. Postanowiłam, że „Forest Joint” ma przede wszystkim zwracać uwagę przechodniów na wejście do nowej przestrzeni, gdzie panują inne zasady. Ważnym aspektem projektu, który pomoże lepiej odnajdować się spacerowiczom na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, jest też jego unikalność na tym obszarze.

Koncepcja składa się z trzech części: wejścia nr 1, wejścia nr 2 oraz kamiennego drogowskazu. Pierwsze wejście nawiązuje bezpośrednio do wzniesień i stanowi serię usypanych na ścieżce trzech progów. Na trasie drugiego wejścia do lasu usytuowane są przepierzenia, które nie tylko nawiązują do meandrów leszczyńskich ulic, ale również pomagają w trudnym zejściu ze stromego wzgórza. Drogowskaz zaprojektowano tak, by mógł zostać umieszczony na każdej leśnej drodze. To niezupełnie foremny sześcian z szorstkiego kamienia, z trasą wyrytą na górnej, gładkiej powierzchni. Trasy na tablicach są zorientowane na realne położenie człowieka, co ułatwia orientację.

The concept of the “Forest Joint” project for the Leszczynki district arose from the real need to mark the entrances to the forest and to navigate its interior. In 2019, one of the projects submitted to the Civic Budget was “Development of the Tricity Landscape Park area, signage of forest entrances, landscape architecture”. After an analysis, I decided to focus on highlighting the entrances to the forests in accordance with the nature of the place and on signposts. The southern part of the district is occupied by the Tricity Landscape Park. The terrain varies in height as a result of ancient glaciations. Despite the fact that the whole district lacks its own character, in the southern part you can observe a characteristic relief and the serpentine road system. I decided to base my research on these observations when designing the entrances to the forest.
The signposts lead us to the viewing footbridge over the Kwiatkowski flyover. The inhabitants of Leszczynki indicated that many passers-by ask for the way to the footbridge, which is difficult to explain – which is why I chose this route. One can get to the footbridge from Leszczynki by two roads diverging from the beginning of Leszczynki Street. While designing, words that came to my mind were contact, threshold, door, zone, passage, route… and many others. Each of them was adequate in some way, but I had to specify how I want the whole project to be received. I decided that the “Forest Joint” is primarily to draw the attention of passers-by to the entrance to a new space, where different rules apply. An important aspect of the project, which will help people to find their way more easily in the Tricity Landscape Park, is also its uniqueness in this area.

The concept consists of three parts: entrance no. 1, entrance no. 2 and a stone signpost. The first entrance refers directly to the hills and is a series of three steps on the path. On the route of the second entrance to the forest there are partitions, which not only refer to the meanders of the streets in Leszczynki, but also help in the difficult descent from a steep hill. The signpost was designed so that it could be placed on any forest road. It is a uneven cube of rough stone, with the path carved into the upper, smooth surface. The routes on the boards show the viewer’s real location, which makes navigating the forest easier.











Współczesna enklawa świetlna

Modern Light Enclave

Sandra Misiak

Celem mojego projektu było wsparcie rewitalizacji przestrzeni miejskiej opartej przede wszystkim na przywróceniu bezpieczeństwa klimatu miejskiego z uszanowaniem tożsamości lokalnej. Myślałam nad punktem, który zachęcałby do spędzania wolnego czasu na zewnątrz, w przestrzeni miejskiej, przyczyniając się tym samym do aranżowania miast bardziej atrakcyjnych, zrównoważonych i otwartych na potrzeby człowieka. Moja propozycja dla Gdyni to współczesna enklawa świetlna składająca się z wiszącego stalowego stelażu i zaczepionych na nim różnokolorowych materiałów. Konstrukcja miałaby się znaleźć w parkach miejskich oraz osiedlach blokowych. Projekt odpowiada na problemy związane z brakiem bezpiecznych stref świetlnych oraz występowaniem mocnych i agresywnych świateł między innymi na ulicznych spotach reklamowych. Jest pomyślana z myślą o ludziach, u których występują różnorakie zaburzenia biologiczne oraz depresja sezonowa. Projekt stanowi element infrastruktury miejskiej przyczyniający się do wzrostu ludzkiej wydajności oraz eliminujący złe samopoczucie użytkownika.

Projekt porusza kwestie związane z percepcją wzrokową oraz ze wszystkimi elementami techniki oświetleniowej. Wyjaśnia pojęcie światła z punktu widzenia fizyki oraz psychologii. Enklawa świetlna ukazuje bogactwo barw i kolorów, które można uzyskać dzięki polaryzacji światła zarówno dziennego, jak i sztucznego. Konstrukcja wiszącego pawilonu składa się z siatki poligonowej na bazie kwadratu. Baza poligonu zawieszona jest na wysokości 3,5 metra. Stanowi ona stelaż dla zawieszonych na niej kwadratowych materiałów nylonowych o różnej przepuszczalności światła. Gdynia to miasto z wymagającym klimatem, a materiał ten doskonale sprawdza się w najtrudniejszych warunkach atmosferycznych. Jako projekt wzorniczy enklawa świetlna należy do środowiska miejskiego, w związku z czym jest wystawiona na wszystkie panujące w nim warunki. Projekt został opracowany na podstawie przeprowadzonych przeze mnie badań i analiz, które naprowadziły mnie na ostateczne rozwiązanie. Moim celem było zagospodarowanie przestrzeni miejskiej, która ma na celu:

- wzbudzenie poczucia bezpieczeństwa,
- eliminację złego, depresyjnego nastroju,
- stworzenie efektu wrażeniowego (doświadczanie światła poprzez zabawę, iluminację, dostrzeganie wpływu światła, psychoanaliza),
- zachęcenie przechodniów do jej użytkowania (instalacja wpisana w przestrzeń miasta i dostosowana do jego otoczenia),
- emanowanie barwami świetlnymi w zakresie poszczególnych technik oświetleniowych,
- stworzenie systemu instalacji ukierunkowanego na „dzień” i „noc”, który ma być pretekstem i pomocą do stworzenia konstrukcji otwartej,

The aim of my project was to support the revitalization of urban space based primarily on restoring the safety of the urban climate while respecting local identity. I was thinking about a spot that would encourage spending free time outside, in the urban space, thus contributing to making cities more attractive, sustainable and open to human needs. My proposal for Gdynia is a modern light enclave consisting of a hanging steel frame and various coloured materials attached to it. The structure would be found in city parks and housing estates. The project addresses the problems related to the lack of safe lighting zones and the presence of strong and aggressive lights, e.g. on street advertising billboards. It is designed for people suffering from various biological disorders and seasonal depression. The project is an element of urban infrastructure contributing to the increase of human productivity and eliminating the users’ bad mood.

The project addresses issues related to visual perception and all elements of lighting technology. It explains the concept of light from the point of view of physics and psychology. The light enclave shows the richness of colours that can be obtained thanks to the polarization of both daylight and artificial light. The structure of the hanging pavilion consists of a polygon mesh on a square base. The base of the training ground is suspended at a height of 3.5 meters. It is a frame for square nylon materials with different light transmittance suspended on it. Gdynia is a city with a demanding climate, and this material is perfect for the most difficult weather conditions. As a design project, the light enclave belongs to the urban environment and is therefore exposed to all conditions prevailing in it. The project was developed on the basis of my research and analysis, which led me to the final solution. My goal was to develop the urban space that is aimed at:

- giving a sense of security,
- eliminating bad, depressive mood,
- creating an impression effect (experiencing light through play, illumination, noticing the influence of light, psychoanalysis),
- encouraging passers-by to use it (installation inscribed in the city space and adapted to its surroundings),
- emanating light colours in terms of individual lighting techniques,
- creating an installation system oriented on “day” and “night”, which is to be a pretext and a help to create an open structure,
- creating a point of light that behaves in different ways during the day and at night.

The inspiration for my project was phototherapy. Used in medicine, it works very well as a medicine for all diseases, skin problems, biological disorders and more. It is also used

- stworzenie punktu świetlnego zachowującego się w przestrzeni wielopłaszczyznowo w dzień i w nocy.

Inspiracją dla mojego projektu była fototerapia. Stosowana w medycynie, bardzo dobrze sprawdza się jako lek na wszelkie schorzenia, problemy skórne, zaburzenia biologiczne i nie tylko. Znajduje również zastosowanie w psychoterapii. Fototerapia stanowiła zaczątek moich założeń. Celem, jaki sobie wyznaczyłam, było stworzenie enklawy świetlnej, która byłaby eksperymentem i bodźcem wywołującym reakcję człowieka na światło. Konstrukcja pawilonu miała być wpisana w przestrzeń miasta, odcinać od jego zgiełku i agresywnego oświetlenia. Chciałam zbudować doświadczenie opierające się na bezpiecznym, nastrojowym świetle. Zgodnie z gestaltowską zasadą prostoty percepcja opiera się na selekcji możliwie najprostszego bodźca wizualnego. Moim bodźcem było światło. Światło dzienne, które przebija się przez kolorowe, nylonowe materiały, rzuca cień na każdego, kto znajdzie się w pobliżu pawilonu. Dzięki temu pobudza użytkownika, zmusza go do eksperymentowania i doświadczania. Inspirując się fizyczną zasadą „pryzmatu", stworzyłam system przenikania kolorów, które w połączeniu prezentują spójną grę cieni. Taka aranżacja pozwala wzbudzić w użytkowniku emocje oraz doświadczenia wzrokowe. Każdy może skorzystać z takiej terapii świetlnej, wychodząc na spacer. Enklawa świetlna może się również sprawdzić podczas medytacji albo aktywności fizycznej (np. jogi).

in psychotherapy. Phototherapy was the beginning of my reflections. The goal I set for myself was to create a light enclave that would be an experiment and a stimulus that would trigger human reaction to light. The structure of the pavilion was to fit into the city space, cut off from its hustle and bustle and aggressive lighting. I wanted to build an experience based on safe, atmospheric light. According to the Gestaltian principle of simplicity, perception is based on the selection of the simplest possible visual stimulus. Light was my stimulus. Daylight that shines through the colourful nylon materials casts a shadow on anyone who comes near the pavilion. Thanks to this, it stimulates the user, forces him to experiment and experience. Inspired by the physical principle of the "prism", I have created a colour diffusion system which, when combined, presents a coherent play of shadows. Such an arrangement allows to arouse emotions and visual experiences in the user. Anyone can benefit from such light therapy by going for a walk. The light enclave can also be useful during meditation or physical activity (e.g. yoga).



Hotel dla kotów osiedlowych w Gdyni
Hotel for Street Cats in Gdynia

Karolina Narkiewicz

Sytuacja bezdomnych kotów w Gdyni, jak i w większości polskich miast, jest trudna. Mimo przeznaczanych na ten cel środków finansowych z budżetu miasta oraz licznych inicjatyw oddolnych wiele kotów pozostaje bezdomnych, pozbawionych opieki weterynaryjnej czy stałego źródła pokarmu. Niesterylizowane bezdomne koty zwiększają swoją populację, zagrażając bioróżnorodności w miastach. Chronią się w nadkolach samochodów, co zagraża ich życiu. Ich widoczne zaniedbanie wywołuje niechęć u ludzi, którzy mogliby im pomóc. Problem się pogłębia. Koty docenia się za redukcję populacji uznawanych za szkodniki gryzoni, lecz ma się im za złe pozostawianie zapachu w okolicy mieszkań, żerowanie w śmieciach, zanieczyszczanie piaskownic odchodami oraz szybkie rozmnażanie. Przynajmniej niektóre z tych problemów mogłyby zostać wyeliminowane przez częściowe oswojenie kotów, poddanie ich zabiegom kastracji i sterylizacji oraz zapewnienie im podstawowej opieki weterynaryjnej. Takimi pracami w Gdyni zajmują się zarówno schronisko i fundacje, jak i ochotnicy – zwykli mieszkańcy osiedli i domów, którzy często własnoręcznie budują prowizoryczne schronienia dla kotów, gdzie odbywa się karmienie, a także podejmowane są próby oswajania, odławiania i obserwacji. Aby ułatwić to zadanie, zaprojektowałam strukturę zawierającą elementy ułatwiające i systematyzujące prace takie jak karmienie, oczyszczanie, odpchlenie legowisk, obserwacja i próby oswajania. Główny korpus wykonany z recyklatu ABS pełni funkcję stelaża dla trzech ocieplonych modułów mieszkaniowych w optymalnych wymiarach dla pojedynczego kota. Na moduł składa się niewyjmowana warstwa izolacyjna, wyjmowana skorupa z recyklatu, mata gumowa SBR z regranulatu zużytych opon zapewniająca dodatkową warstwę izolacji oraz pełniąca rolę wyściółki oraz otwierane drzwi z otworem wejściowym. W celu oczyszczenia modułu należy chwycić za otwór wejściowy i pociągnąć. Otwarte legowisko można umyć wodą i odpowiednimi środkami czystości, dobrze spłukując i pozostawiając je do wyschnięcia. Następnie umieszcza się je z powrotem w niszy i zamyka moduł. Do lekko osłoniętych wejść prowadzą schodki. Z boku znajduje się zadaszone i podniesione miejsce na karmienie. Dodatkowy element struktury służy kotom jako drapak. Ażurowa, żaluzjowa struktura pionowych desek zaprasza koty do chowania się, zabawy, ale także umożliwia częściowe zamknięcie przestrzeni i jej czasowe ograniczenie. Górna część może służyć jako tymczasowy blat dla osoby zajmującej się porządkowaniem struktury.

The situation of homeless cats in Gdynia, as in most Polish cities, is difficult. Despite the funds allocated for this purpose from the city budget and numerous grass-roots initiatives, many cats remain homeless, deprived of veterinary care or a permanent source of food. Unsterilized homeless cats are increasing their population, threatening urban biodiversity. They hide in the wheel arches of cars, which is life-threatening. Their apparent neglect causes resentment in people who could help them. The problem gets worse. Cats are appreciated for reducing the population considered to be rodent pests, but they are blamed for leaving a bad smell in the vicinity of dwellings, feeding in trash, contaminating sandboxes with faeces and reproducing too quickly. At least some of these problems could be eliminated by partially taming the cats, neutering and sterilizing them, and providing them with basic veterinary care. Such works in Gdynia are carried out by both the shelter and foundations, as well as volunteers – ordinary residents of housing estates and houses, who often build makeshift shelters for cats, where they feed them and try to tame, catch and observe them. To facilitate this task, I designed a structure containing elements that facilitate and systematize work such as feeding, cleaning, de-fleaing, observation and taming. The main body made of ABS recyclate serves as a frame for three insulated housing modules in optimal dimensions for a single cat. The module consists of a non-removable insulation layer, a removable recyclate shell, a SBR rubber mat made of regranulate used tires providing an additional layer of insulation and acting as a lining, and an opening door with an entrance. To clean the module, one grasps the entrance and pulls. The open bed can be washed with water and appropriate cleaning agents, rinsed well and left to dry. Then it is placed back in the niche and the module is closed. Steps lead to slightly sheltered entrances. There is a covered and raised feeding area to the side. An additional element of the structure serves as a scratching post for cats. The openwork, louvered structure of vertical boards invites cats to hide and play, but also allows for partial closure of the space and its temporary limitation. The upper part can be used as a temporary table top for the person cleaning the structure.

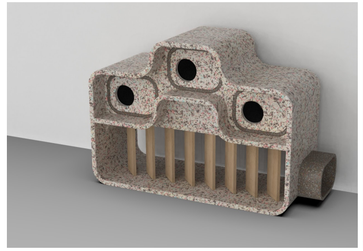









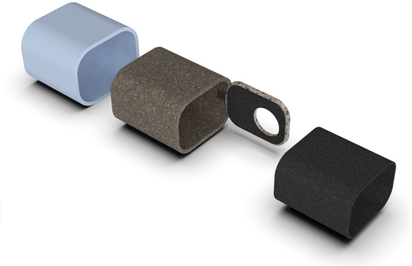

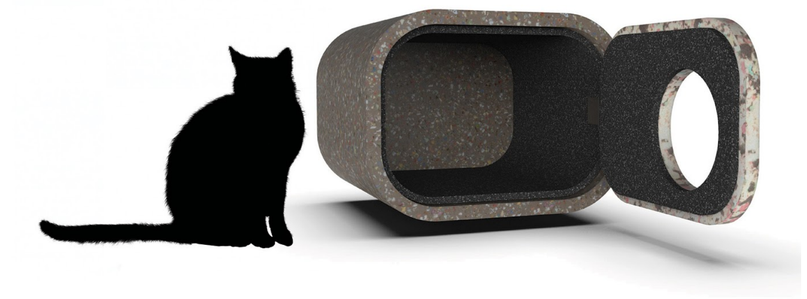

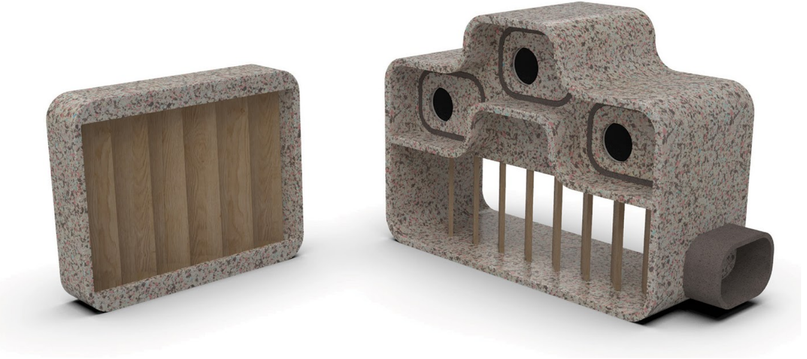

Obiekt wspierający naukę pływania na gdyńskich plażach

Object supporting swimming lessons on Gdynia's beaches

Olga Penar

Każdej godziny ponad czterdzieści osób traci życie poprzez utonięcie. Najskuteczniejszym sposobem pozwalającym na zredukowanie tej liczby są działania prewencyjne, do których należy między innymi nauczanie dzieci w wieku szkolnym podstaw pływania i zasad bezpieczeństwa w wodzie. Wprowadzenia takich programów edukacyjnych podjęły się między innymi Bangladesz, Australia i Stany Zjednoczone. W każdym z tych państw liczba zgonów w wyniku utonięcia zmalała. Lokalnym przykładem takiego przedsięwzięcia jest „Pływacki Patrol". W ramach tej inicjatywy wolontariusze pomagają chętnym w oswajaniu się z wodą i doskonaleniu umiejętności pływackich w akwenach otwartych takich jak morza, rzeki i jeziora. Dzięki temu uczestnik akcji zwiększa swoje szanse na zachowanie spokoju w sytuacji kryzysowej w wodzie. Chociaż z pomocy wolontariusza może skorzystać każdy, inicjatywa ta w dużej mierze skupia się na osobach nieumiejących pływać lub niemających wcześniej kontaktu z danym typem zbiornika wodnego. Jest to grupa, w której istnieje największe ryzyko wystąpienia paniki na skutek znalezienia się w nowych okolicznościach, a więc najbardziej zagrożona. Dlatego przy planowaniu rozwiązania wpisującego się w akcję „Pływacki Patrol" ważny jest użytkownik początkujący. Jednym z założeń takiego projektu powinno być dostosowanie kolorystyki i geometrii obiektu do warunków panujących na otwartych zbiornikach wodnych w celu zwiększenia widoczności osoby znajdującej się w wodzie i zapewnienia możliwe najbardziej komfortowego użytkowania. Biorąc pod uwagę standardowe palety barw w otoczeniu mórz, rzek i jezior, odpowiednimi, wyróżniającymi się kolorami wydają się jaskrawe żółcie, czerwienie, pomarańcze i róże z dodatkiem elementów odblaskowych zwiększających szansę na odbicie światła w trudnych warunkach pogodowych oraz w nocy. Zapewnienie pełnej symetrii bryły ułatwia korzystanie z niej w sytuacji, w której może występować ograniczenie widoczności, oraz gdy ze względów bezpieczeństwa lub dla komfortu psychicznego istotny jest czas potrzebny do odpowiedniego złapania przedmiotu. Budowa obiektu musi być solidna i umożliwiać objęcie go ramionami w celu zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, a jednocześnie w miarę możliwości powinna zostać dopasowana do wymiarów standardowych plecaków, by zachęcić użytkownika do zabierania go ze sobą nad wodę.

Every hour more than forty people die by drowning. The most effective way to reduce this number is preventive measures, including teaching school-age children the basics of swimming and safety rules in water. Among others, Bangladesh, Australia and the United States have undertaken such educational programs. In each of these countries, the number of deaths from drowning has decreased. A local example of such an undertaking is the "Swimming Patrol". As part of this initiative, volunteers help those willing to get used to water and improve their swimming skills in open waters such as seas, rivers and lakes. Thanks to this, they increase their chances of remaining calm in a crisis situation in the water. Although anyone can benefit from the help of a volunteer, this initiative largely focuses on people who are not able to swim or who have not previously had contact with a given type of water body. This is the group where there is the greatest chance of panic as a result of new circumstances, and who are therefore the most at risk. Therefore, when planning a solution that fits into the "Swimming Patrol" initiative, the important person is the beginner. One of the assumptions of such a project should be to adapt the colours and geometry of the object to the conditions in open water reservoirs in order to increase the visibility of a person in the water and ensure the most comfortable possible use. Taking into account the standard colour palettes in the vicinity of seas, rivers and lakes, bright yellows, reds, oranges and pinks with the addition of reflective elements to increase the chance of reflection of light in difficult weather conditions and at night seem appropriate. Ensuring full symmetry of the object makes it easier to use it in a situation where there may be limited visibility, and when, for safety reasons or for psychological comfort, the time needed to properly catch the object is important. The structure of the object must be solid and it must be possible for the user to wrap his arms around it to ensure a sense of security, and at the same time, if possible, it should be adjusted to the dimensions of standard backpacks to encourage the user to take it with him to the water.



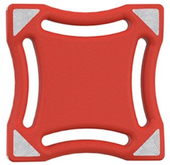







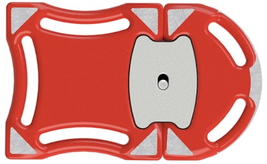

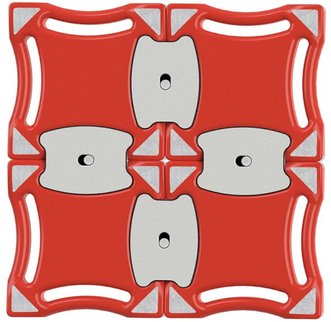

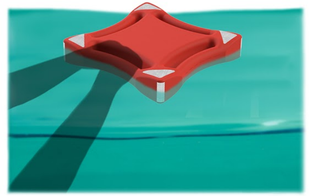

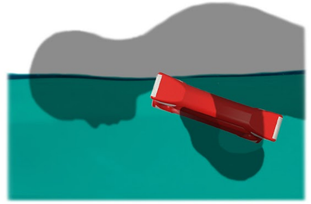

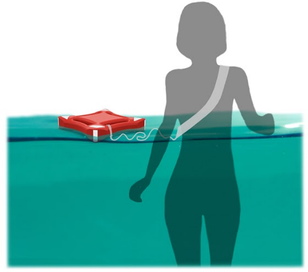

Plac zabaw
Playground

Mateusz Żurek

Obiekt powstał w odpowiedzi na zagadnienie „prywatnego w publicznym" w opozycji do dobrze znanych rozwiązań dedykowanych tylko konkretnej grupie wiekowej. Struktura dzieli przestrzeń na strefy, które różni odbiorcy mogą użytkować w odmienny sposób. „Plac zabaw" pozostawia wolność użytkownikowi, pozwalając mu zdecydować, jak będzie z niego korzystał. Całość złożona jest z elementów tworzących system pozwalający na dokładanie kolejnych modułów poprzez duplikowanie czy też tworzenie nowych komponentów pozwalających na rozbudowywanie przestrzeni. Obiekt złożony jest z betonowej podstawy, drewnianych listwowych okładzin, stalowej profilowej konstrukcji, poszycia z płyt HPL oraz lakierowanych desek drewnianych. Kolor i materiał poszycia można dowolnie zmieniać, aby dopasować się do docelowej lokalizacji, nawiązując na przykład do otaczającej obiekt architektury.

The area was created in response to the issue of "private in public" in opposition to well-known solutions dedicated only to a specific age group. The structure divides the space into zones that can be used by different recipients in a different way. The "playground" leaves the user the freedom to decide how to use it. It is composed of elements that make up a system that allows one to add more modules by duplicating or creating new components to expand the space. It consists of a concrete base, wooden strip cladding, steel profile structure, HPL sheathing and varnished wooden boards. The colour and material of the sheathing can be freely changed to suit the target location, for example referring to the surrounding architecture.



Prowadząca
Supervisor



prof. ASP dr hab. Bogumiła Jóźwicka

Nauczyciel akademicki i projektant. Absolwentka kierunku wzornictwo przemysłowe. Od 1987 r. pracuje na Wydziale Architektury i Wzornictwa ASP w Gdańsku, obecnie w Pracowni Projektowania Produktu Przemysłowego. Od 2013 r. doktor habilitowany w dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplina: sztuki projektowe. W latach 2008–2012 prodziekan macierzystego wydziału. Organizatorka warsztatów studenckich i kuratorka wystaw wydziałowych. Od 1997 r. członek-założyciel CTT w Gdańsku. Od 2014 r. należy do SPFP. Zajmuje się wzornictwem, opierając się na metodyce rozwiązywania problemu. W różnych zespołach projektowała m.in.: wagony i pojazdy szynowe, meble, zabudowy i elementy wyposażenia wnętrz oraz różnego rodzaju obudowy sprzętu elektroinstalacyjnego. Wiele projektów (w tym nagradzanych na targach branżowych) wykonała w toku wieloletniej współpracy z firmami Platan (Digitex) Sopot, ELTRA i PESA S.A. Bydgoszcz oraz TELKOM-TELMOR Gdańsk. Najczęściej współpracuje z mężem Markiem Jóźwickim, architektem wnętrz. W pracy dydaktycznej jest zwolenniczką autonomii studenta – jego własnej twórczej pracy i wyważonego krytycyzmu w wyrażaniu opinii. Zwraca szczególną uwagę na szeroko pojęty warsztat oraz język, którym będą posługiwali się absolwenci.

Academic teacher and designer. Graduate in Industrial Design. Since 1987 working at the Faculty of Architecture and Design at the AFA in Gdańsk, currently in the Studio of Industrial Product Design. Holder of habilitation degree in the field of visual arts in the discipline of design arts granted since 2013. In 2008–2012 vice-dean of her home faculty. Organizer of student workshops and curator of faculty exhibitions. Since 1997 founding member of CTT in Gdańsk. Member of SPFP since 2014. Practices design, grounded in the methodology of problem-solving. She designed, in various teams, i.a.: railway cars and vehicles, furniture and furnishing articles, and different types of casings for electrical installation equipment. Many of her designs (some of them awarded at trade fairs) she created during her longstanding cooperation with the companies Platan (Digitex) Sopot, ELTRA and PESA S.A. Bydgoszcz and TELKOM-TELMOR Gdańsk. She most often works with her husband, interior designer Marek Jóźwicki. In her teaching work, she is an advocate of student autonomy – his own creative work and measured criticism in expressing his views. She pays special attention to broadly understood technical skills and the language which will be used by the graduates.



Zapis kopalny

Pracownia Sztuki w Przestrzeni Publicznej
Wydział Malarstwa

studentka:
Agnieszka Lewandowska

prof. Robert Florczak

Projekt „Zapis kopalny" zakłada stworzenie iluzji nadchodzącej wspaniałej i absolutnie rewolucyjnej wystawy, która w rzeczywistości nigdy się nie odbędzie. Powstaną plakaty, ulotki, materiał filmowy w postaci zwiastuna oraz strona na Facebooku promująca fikcyjną wystawę. Projekt ma wywołać aurę pewnego owianego tajemnicą, niedopowiedzianego, a jednocześnie bardzo aktywnie promowanego wydarzenia o zasięgu globalnym i niebywałym wpływie na świat artystyczny. Chciałabym tą akcją podsycić zainteresowanie sztuką, związanymi z nią zjawiskami, a także działaniami w przestrzeni publicznej w mieście Gdynia.

Projekt nie ma na celu wprowadzania odbiorcy w błąd ani oszukiwania go – ma zadziałać stymulująco, a jednocześnie podnieść zainteresowanie tematem sztuki tworzonej z odpadów. Wszystkie prezentowane obiekty zostały znalezione na skraju lasu przy ul. Dembińskiego w gdyńskiej dzielnicy Leszczynki. Głównym celem wydobycia tych przedmiotów, pośród których znajdują się między innymi resztki pieców kaflowych, zabawki, buty, kawałki winylowych płyt czy kierownica rowerowa, jest nadanie im nowego znaczenia – po wykopaniu ze ściółki leśnej stają się eksponatami o wartości poniekąd muzealnej. Następuje ich „upcycling". Zmieniają swój wydźwięk dzięki sposobowi prezentacji, stają się równe kawałkom cennych starożytnych skorup, fragmentom ubioru czy innym pozostałościom życia codziennego, które przecież też w przeważającej części były uznawane za śmieci. Chciałabym w tym kontekście nawiązać do historii samej dzielnicy, która wraz z portem jest właściwie zalążkiem nowoczesnej Gdyni. Konsekwencją dynamicznego rozwoju, jaki miał miejsce na początku XX wieku na wybrzeżu, są zwały resztek, odpadów i pozostałości. Przedmioty te w momencie wyrzucenia są postrzegane jako zbędne, ale gdy minie wystarczająco dużo czasu, a część z nich ulegnie całkowitemu czy częściowemu zniszczeniu, reszta trafi do gabloty jako świadectwo życia minionego. Tym właśnie aspektem chciałabym zwrócić uwagę na dzielnicę Leszczynki jako miejsce cenne w historii Gdyni. Projekt „Zapis kopalny" ma podkreślić związek między życiem współczesnym a dawnym, podnieść miejsce do rangi wyjątkowego stanowiska „archeologicznego". Jednocześnie

Fossil Record

Art in Public Space Studio
Faculty of Painting

student:
Agnieszka Lewandowska

prof. Robert Florczak

The "Fossil Record" project aims to create the illusion of an upcoming magnificent and absolutely revolutionary exhibition that will never actually take place. There will be posters, leaflets, video material in the form of a trailer and a Facebook page promoting the fictional exhibition. The project is supposed to evoke the aura of a mystery-shrouded, enigmatic, and at the same time very actively promoted event with a global reach and an extraordinary impact on the artistic world. With this action, I would like to fuel interest in art, related phenomena, as well as activities in public space in the city of Gdynia.

The project is not intended to mislead or deceive the viewer – it is supposed to stimulate and at the same time raise interest in the subject of art created from waste. All presented objects were found on the edge of the forest at Dembińskiego Street in the Leszczynki district in Gdynia. The main purpose of extracting these items, including the remains of tiled stoves, toys, shoes, pieces of vinyl records or a bicycle handlebar, is to give them a new meaning – after they are dug out of the forest litter, they become exhibits with a museum value. They are upcycled. They change their overtone thanks to the way of presentation, they become equal to pieces of valuable ancient shells, pieces of clothing or other remnants of everyday life, which, after all, were also considered garbage for the most part. In this context, I would like to refer to the history of the district itself, which, together with the port, is actually the nucleus of modern Gdynia. The consequence of the dynamic development that took place on the coast at the beginning of the 20th century are heaps of leftovers, waste and residues. When thrown away, these items are perceived as redundant, but when enough time has passed and some of them are completely or partially destroyed, the rest will end up in the display case as a testimony of a past life. It is with this aspect that I would like to draw attention to the Leszczynki district as a valuable place in the history of Gdynia. The "Fossil Record" project aims to emphasize the relationship between modern and past life, raise this area to the rank of an exceptional "archaeological" site. At the same time, I would like to raise another issue related to such wild

chciałabym poruszyć inne zagadnienie związane z takimi dzikimi wysypiskami – kwestię odpowiedzialności ludzkiej za stworzone i użytkowane przedmioty oraz ich ogromny wpływ na całokształt środowiska naturalnego. W obecnych czasach niemal wszystko wytwarza się na masową skalę, co łączy się z produkcją ton odpadów – głównie opakowań, przedmiotów jednorazowego użytku, ale też rzeczy, które nieodpowiednio utylizowane, stają się niebezpieczne, takich jak baterie. Wyrzucanie śmieci do lasu niszczy ekosystemy – butelki stanowią śmiertelne pułapki dla owadów, jaszczurek i gryzoni, resztki jedzenia zasilają populację szkodników, mylone z pokarmem fragmenty nakrętek czy siatek zatruwają ptaki, wypełniając ich żołądki niemożliwym do strawienia plastikiem. Najważniejszym aspektem, który chciałabym w tym miejscu poruszyć, jest to, że proceder ten nie występuje tylko w skali lokalnej czy nawet krajowej. Proces zaśmiecania Ziemi odbywa się codziennie, we wszystkich krajach, na wszystkich kontynentach. Projekt „Zapis kopalny" ma w skali mikro uświadomić odbiorcy, że jeśli będziemy nadal tak postępować, sytuacja będzie się tylko pogarszać, a prosty zabieg składowania odpadów w miejscach do tego przeznaczonych i choćby drobnego ograniczenia konsumpcji dóbr znacznie poprawi ogólny stan planety. Nie chcę moim działaniem niszczyć opinii miasta czy dzielnicy, a zwrócić uwagę na drzemiącą w ludziach moc sprawczą – dlatego właśnie ma się wydawać, że symulacja ma zasięg ogólnoświatowy.

Wspomniane ulotki oraz plakaty miałyby być umieszczone w przestrzeni Gdyni na słupach ogłoszeniowych oraz w miejscach powszechnego dostępu publicznego, takich jak bary, kawiarnie i galerie (oczywiście za zgodą zarządzającego). Strona na Facebooku już funkcjonuje i umieszczane są na niej materiały promocyjne – fotomontaże prezentujące „wystawę" w najbardziej znanych muzeach i galeriach świata, fikcyjne fragmenty eksponatów, daty wernisaży czy aukcji. Skutkiem takiego działania jest zwrócenie uwagi na żywo rozwijający się koncept ważnego artystycznego wydarzenia, które ma odbyć się w mieście. Kulminacja działań nastąpić ma w dzień wernisażu, czyli 1 lutego 2021 roku. Wernisaż zostanie jednak celowo przełożony, a w ostateczności nie odbędzie się nigdy. Osiągnie za to inny cel – czyli, jak już wspomniano, podniesie zainteresowanie sztuką w przestrzeni publicznej, rzuci nowe światło na dzielnicę Leszczynki i rozpali wyobraźnię mieszkańców miasta, którzy mogą poczuć się wyróżnieni i dumni, że wystawa o takim kalibrze pochodzi właśnie z Gdyni.

Strona projektu: https://www.facebook.com/zapiskopalny
Prototyp zwiastuna: https://www.youtube.com/watch?v=-GhnMcNzpVtE

dumps – the issue of human responsibility for the created and used objects and their enormous impact on the entire natural environment. Nowadays, almost everything is produced on a massive scale, which involves the production of tons of waste – mainly packaging, disposable items, but also things that, if not properly disposed of, become dangerous, such as batteries. Throwing rubbish into the forest destroys ecosystems – bottles are deadly traps for insects, lizards and rodents, leftover food feeds the population of pests, fragments of caps or nets mistaken for food poison the birds, filling their stomachs with indigestible plastic. The most important aspect that I would like to mention here is that this practice does not only occur on a local or even national scale. The process of littering the Earth takes place every day, in all countries, on all continents. The "Fossil Record" project aims to make the recipient aware of the fact that if we continue to do this, the situation will only get worse, and a simple treatment of waste disposal in designated areas and even a small reduction in the consumption of goods will significantly improve the overall condition of the planet. With my actions I do not wish to destroy the reputation of the city or the district, but to draw attention to the dormant driving force in people – that is why the simulation is supposed to seem to have a global reach.

The aforementioned leaflets and posters would be placed in Gdynia on advertising posts and in places of universal public access, such as bars, cafes and galleries (of course with the consent of the managers). The Facebook page is already operational and there are promotional materials – photomontages presenting the "exhibition" in the most famous museums and galleries in the world, fictitious fragments of exhibits, dates of vernissages or auctions. The result of such an action is drawing attention to the vividly developing concept of an important artistic event that is to take place in the city. The culmination of activities is to take place on the day of the opening, i.e. the 1st of February 2021. However, the opening will be deliberately postponed, and ultimately it will never take place. It will achieve a different goal – as already mentioned, it will raise interest in art in public space, shed new light on the Leszczynki district and ignite the imagination of the city's inhabitants, who can feel honoured and proud that an exhibition of this calibre comes from their city of Gdynia.

Project website: https://www.facebook.com/zapiskopalny
Trailer prototype: https://www.youtube.com/watch?v=GhnMcNzpVtE

BANER



WIZUALIZACJA WYSTAWY W TATE MODERN W LONDYNIE





WIZUALIZACJA WYSTAWY W MoMA W NOWYM JORKU

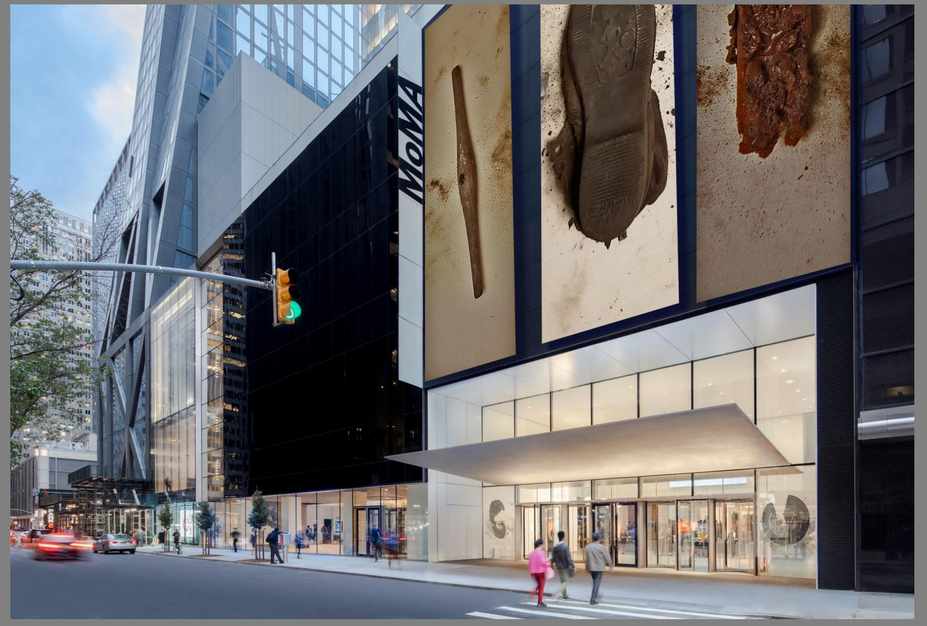

Prowadzący
Supervisor

prof. Robert Florczak

Absolwent pracowni prof. Zabłockiego na PWSSP (obecnie ASP) w Gdańsku. Profesor sztuki. Malarz, rzeźbiarz, scenograf, reżyser, inscenizator. Twórca spektakli multimedialnych – w tym Transgatunkowego Teatru Sfinks, któremu przewodzi – prezentowanych na międzynarodowych festiwalach teatralnych oraz reprezentujących Polskę i Pomorze na Festiwalu „Polonia Carioca" w Rio de Janeiro (2007) i na Expo w Szanghaju (2010). Od 1990 r. pracuje w gdańskiej ASP, gdzie prowadzi Pracownię Sztuka w Przestrzeni Publicznej. Autor kilkunastu scenografii do sztuk w teatrach w Gdyni, Gdańsku, Warszawie, Lublinie, Kaliszu i Wrocławiu. Za scenografię do spektaklu Życie jest snem Calderona de la Barcy otrzymał Nagrodę Teatralną Marszałka Województwa Pomorskiego. Laureat Sopockiej Muzy (2007) oraz Pomorskiej Nagrody Artystycznej (2012). Pięciokrotnie nagradzany Nagrodą Rektora ASP w Gdańsku. Czterokrotny stypendysta Marszałka Województwa Pomorskiego. Od 1993 r. współpracuje z Fundacją Theatrum Gedanense oraz, od początku jego powstania, z Gdańskim Teatrem Szekspirowskim. Pomysłodawca i założyciel Fundacji Sopockie Forum Integracji Nauki Kultury i Sztuki „SFINKS". W latach 1991–2010 prowadził legendarny już Klub SFINKS. W swojej pracy często wykorzystuje komponenty pochodzące z recyclingu. Maluje sztandary na starych banerach reklamowych, a rzeźby tworzy z elementów wcześniej złomowanych. Bardzo ważnym polem jego poszukiwań artystycznych są kwestie wiary, tradycji, przemijania i przemiany. W teatrze nurtuje go zacieranie granic między rzeczywistością a iluzją, a także znalezienie wspólnego mianownika dla istoty i tradycji teatru oraz najnowszych osiągnięć współczesnej techniki. Łączy maszyny, ludzi, muzykę i pirotechnikę w jednorodne spektakle plenerowe (Triumf ognia, ciał i maszyn otwierający budowę Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego w 2011 r.). Istotne w jego twórczości są liczne mobile, w których wielkie spódnice, suknie i krynoliny stanowią pojazdy dla tancerek i śpiewaczek. Stworzył też serię „mobilnych kapliczek polskich". Autor monumentalnej rzeźby Orzeł Polski zakupionej przez Gdańskie Muzeum Narodowe do Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie. Swoje ostatnie prace, prezentujące koguty i kruki znalezione w sieci i narysowane lub namalowane na starych „sfinksowych" plakatach, nazywa „remiksami".]

Graduate of prof. Zabłocki's studio at PWSSP (currently AFA) in Gdańsk. Professor in the field of art. Painter, sculptor, scenographer, director, stage arranger. Author of multimedia performances – including those of the SFINKS Trans-Genre Theatre, run by him – presented at international theatre festivals and representing Poland and Pomerania at the "Polonia Carioca" Festival in Rio de Janeiro (2007) and at the Expo in Shanghai (2010). Since 1990 working at the AFA in Gdańsk, where he runs the Studio of Art in Public Space. He created scenography for more than twenty plays staged in theatres in Gdynia, Gdańsk, Warsaw, Lublin, Kalisz, and Wrocław. For his scenography for Calderón de la Barca's play Life is a dream he received the Theatre Award of the Marshal of the Pomerania Province. Laureate of the "Sopocka Muza" award (2007) and the Pomerania Art Award (2012). Five-time winner of the Award of the Rector of the AFA in Gdańsk. Four-time holder of the scholarship of the Marshal of the Pomerania Province. Since 1993 cooperating with the Theatrum Gedanense Foundation and, since its foundation, with the Gdańsk Shakespeare Theatre. Originator and founder of the Sopot Forum for the Integration of Science, Culture and Art "SFINKS". In 1991–2010 run the legendary SFINKS Club. In his work he often uses recycled components. He paints on advertising banners and creates sculptures from previously scrapped elements. A very important area of his artistic investigations are the issues of faith, tradition, transience, and transformation. In theatre, he is preoccupied with the problem of the blurring of boundaries between reality and illusion and with finding a common denominator for the essence and tradition of theatre and the latest technical achievements. He combines machines, people, music, and pyrotechnics into homogenous open-air performances (Triumph of fire, flesh, and machines initiating the construction of the Gdańsk Shakespeare Theatre in 2011). An important role in his work is played by the numerous mobiles, in which huge skirts, dresses, and crinolines serve as vehicles for dancers and singers. He also created a series of "mobile Polish shrines". Author of the monumental sculpture Polish Eagle acquired by the National Museum in Gdańsk for the Museum of the National Anthem in Będomin. He calls his most recent works, presenting roosters and ravens found online and drawn or painted on old "SFINKS" posters, "remixes".



Klimatyczne dzielnice.
Gdynia Leszczynki
Sieć przestrzeni publicznych

Interdyscyplinarna Pracownia Architektury
Wydział Architektury i Wzornictwa

prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal

studenci:
Klimatyczne dzielnice. Gdynia Leszczynki:
Agata Biernacik
Kamil Grochowski
Michalina Jasińska
Maja Krzyżyńska
Adrianna Piotrowska
Iwona Sidło
Marta Suszek
Dominik Wachowiak

Klimatyczne dzielnice. Sieć przestrzeni publicznych:
Martyna Grochowalska
Joanna Kazimierczyk
Julia Pyrdoł

Atmospheric Districts:
Gdynia Leszczynki
Network of Public Spaces

Interdisciplinary Architecture Studio
Faculty of Architecture and Design

prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal

students:
Klimatyczne dzielnice. Gdynia Leszczynki:
Agata Biernacik
Kamil Grochowski
Michalina Jasińska
Maja Krzyżyńska
Adrianna Piotrowska
Iwona Sidło
Marta Suszek
Dominik Wachowiak

Klimatyczne dzielnice. Sieć przestrzeni publicznych:
Martyna Grochowalska
Joanna Kazimierczyk
Julia Pyrdoł


Klimatyczne dzielnice.
Gdynia Leszczyki
INTERDYSCYPLINARNA
PRACOWNIA ARCHITEKTURY
AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W GDAŃSKU
Projekty:
PUNKT WIDOKOWY - GDYNIA LESZCZYNKI
Strefa A
Strefa B
Strefa C
INTERDYSCYPLINARNA
PRACOWNIA ARCHITEKTURY
AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH W GDAŃSKU

Spotkajmy się po drodze – projekt transformacji przestrzeni pod estakadą Kwiatkowskiego

Let’s meet on the way – a project to transform the space under the Kwiatkowski flyover

Agata Biernacik

Obszarem interwencji jest niezagospodarowana przestrzeń pod estakadą Kwiatkowskiego. Miejsce to mieszkańcy na co dzień mijają bez zastanowienia. Obecnie nie jest ono przyjazne, szczególnie z uwagi na otoczenie głównymi drogami przyspieszonego ruchu pojazdów. O charakterze projektu zadecydowały zdiagnozowane w dzielnicy problemy, a wśród nich przede wszystkim brak miejsc integracji mieszkańców i przestrzeni, w której mogłyby się odbywać lokalne wydarzenia, oraz deficyt wolnych działek własności gminy. Założeniem projektu było zaproponowanie miejsca codziennych spotkań „na trasie” – dla tych w biegu, aby zatrzymali się w codziennym biegu, a także dla tych, którzy czasu mają więcej i chcieliby go spędzić w ciekawej przestrzeni. Inspiracją projektu były podobne przedsięwzięcia zrealizowane za granicą. Nie są one jeszcze popularne w Polsce, dlatego projekt „Spotkajmy się po drodze” może również posłużyć jako bodziec dla innych gmin dysponujących podobnie „kłopotliwą” przestrzenią, którą chciałyby jakoś spożytkować. Zastosowane subtelne rozwiązania pokazują, że zmiana wcale nie wymaga podejmowania wielkich przedsięwzięć. Poprzez połączenie działań miękkich, mających na celu integrację mieszkańców i przywiązanie ich do danej przestrzeni, oraz drobnych działań inwestycyjnych możliwe jest stworzenie przyjaznej przestrzeni do krótkiego pobytu. Głównym rozwiązaniem projektowym, mającym na celu zwiększenie poczucia komfortu oraz bezpieczeństwa użytkowników, są ścianki wystawowe, które oprócz pełnienia funkcji ekspozycyjnej służą również jako bariera separująca od bezpośredniego, intensywnego ruchu samochodowego.

The area of intervention is the undeveloped space under the Kwiatkowski flyover. The inhabitants pass by this place on a daily basis without thinking. Currently, it is not friendly, especially due to the fact that it is surrounded by main roads of accelerated traffic. The nature of the project was determined by the problems diagnosed in the district, including, first of all, the lack of places where residents could integrate and where local events could take place, as well as the deficit of free plots owned by the commune. The assumption of the project was to propose a place for everyday meetings en route – for those on the run to take a breather, and for those who have more time and would like to spend it in an interesting space. The project was inspired by similar undertakings carried out abroad. They are not yet popular in Poland, so the “Let’s meet on the way” project can also serve as a stimulus for other municipalities with similarly “troublesome” space that they would like to find a use for. The applied subtle solutions show that the change does not require big undertakings. By combining soft activities aimed at integrating residents and attaching them to a given space, and small investment activities, it is possible to create a friendly space for a short stay. The main design solution aimed at increasing the sense of comfort and safety of users are exhibition walls, which additionally serve as a barrier separating them from direct intense car traffic.



wybrany obszar
0,57ha





brak użytkowników



brak funkcji



brak dostępu

Przyczyn obecnych mankamentów wybranej przestrzeni jest wiele. Jedną z nich jest brak regulacji prawnych w zakresie tego typu przestrzeni miejskich. Brak powszechnych praktyk związanych z ich zagospodarowaniem w Polsce, sprawia że dobry przykład można czerpać jedynie z zza granicy. Niniejszy projekt jest próbą transformacji przestrzeni pod estakadą w całoroczne miejsce spotkań i lokalnych wydarzeń. Aby to było możliwe, należy otworzyć teren oraz wprowadzić do niego nowe funkcje. Wybrany obszar podzielono na trzy funkcjonalne strefy, a program funkcjonalny skupia się wokół strefy III, która zachęca do zatrzymania się na dłużej.

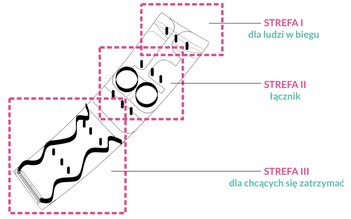

SPOTKAJMY SIĘ PO DRODZE:

PROJEKT TRANSFORMACJI PRZESTRZENI POD ESTAKADĄ KWIATKOWSKIEGO.

ZAŁOŻENIA FUNKCJONALNE

UŻYTKOWNICY
- przechodni
- mieszkańcy dzielnicy
- grupy znajomych

WODA
- zbiorniki retencyjne
- nasadzenia wertykalne
- rowy bioretencyjne

EKOLOGIA
- zielony przystanek
- rośliny (filtry CO_2)
- powierzchnia biologicznie czynna

INTEGRACJA
- wspólne malowanie
- festyny
- lokalni wystawcy

INWESTYCJE TOWARZYSZĄCE
- system informacji
- oświetlenie
- siedziska

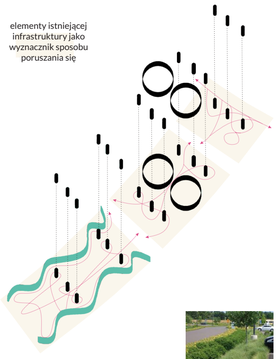

Na obszarze projektowym znajdują się dwa zbiorniki retencyjne, które zapełniają się wodą spływającą z estakady podczas intensywnych opadów deszczu

INSPIRACJE



San Cristóbal de los Ángeles, Madryt

Inspiracja do działań społecznych angażujących lokalnych mieszkańców, np. poprzez wspólne malowanie istniejącej infrastruktury



Zielony przystanek, Siemiatycze

Inspiracja do inwestycji towarzyszącej dla przystanku Morska - Estakada 03

Rów bioretencyjny

Rozwiązanie retencyjne mające na celu zatrzymanie nadmiaru wody



Queensway, Ottawa

Inspiracja do wydarzeń okolicznościowych mających na celu zabawę z przechodnimi

SPOTKAJMY SIĘ PO DRODZE:

PROJEKT TRANSFORMACJI PRZESTRZENI POD ESTAKADĄ KWIATKOWSKIEGO.

Legenda
- trawa
- zbiorniki retencyjne
- nawierzchnia utwardzona
- ścieżka utwardzona
- siedziska typ 1
- siedziska typ 2 (azurowe)
- formy ażurowe
- rowy bioretencyjne
- ściana wystawowa



PRZEKRÓJ A-B

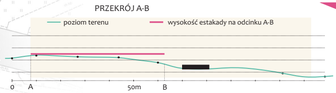

główna ścieżka utwardzona z płyt kwarcytowych o średnich wymiarach 70x45cm



TYPOLOGIA FORM AŻUROWYCH

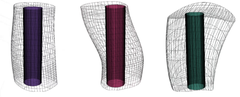

Żelbetową konstrukcje słupów zabezpiecza się przed wandalizmem i innymi zagrożeniami ażurową strukturą w formie kraty o trzech różnych typach.

Konstrukcją umożliwia łatwe umieszczenie materiałów promocyjnych i edukacyjnych za pomocą haczyków i prętów.

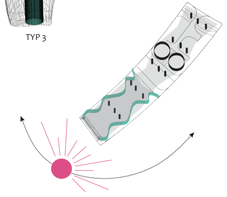

Ścianka wystawowa ma na celu fizyczne oraz akustyczne oddzielenie przestrzeni od hałaśliwej jezdni. Zaleca się jej konstrukcje z materiałów odpornych na zróżnicowane warunki pogodowe - na aluminiowym stelażu wzmocnionym betonowymi kostkami

ŚCIANKA WYSTAWOWA

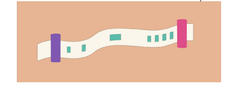

ŚWIATŁO - CIEŃ

wybrane gatunki roślin całorocznych odpornych na cień:



trzmielina fortune'a



mech



bluszcz pospolity

Gdynia Leszczynki – plac zabaw

Gdynia Leszczynki – a playground

Kamil Grochowski

Celem pracy było zaprojektowanie naturalnego placu zabaw w Leszczynkach. Plac znajdowałby się na zielonym skwerku między ul. Leszczynki a trasą szybkiego ruchu im. Kwiatkowskiego. Od estakady teren parku jest odgrodzony ekranami akustycznymi, które w projekcie zostały wykorzystane jako ogrody wertykalne, co nadaje założeniu kameralności i odgradza je od ulicy nie tylko akustycznie, ale również wizualnie. Projektując plac, brano również pod uwagę, że teren jest już w znacznym stopniu zazieleniony – należało więc wykorzystać zastaną zieleń jako element zabawy oraz edukacji, ale również przegrody. Dodano kilka prostych elementów takich jak słupki, równoważnie, dołki czy zjeżdżalnie wykorzystujące zastany teren. Jednym z założeń projektu było, aby to dzieci decydowały, jak będą wykorzystywać ten teren – czy słupki będą im służyły do wchodzenia, czy do chowania się za nimi – mając pełną dowolność interpretacji w tworzeniu nowych historii. Intencją było również, aby plac zabaw był tylko punktem wyjścia do odkrycia prawdziwego placu zabaw w pobliskim lesie.

The aim was to design a natural playground in Leszczynki. The playground would be located on the green square between Leszczynki Street and the Kwiatkowski expressway. The park area is separated from the flyover with acoustic screens, which were used in the project as vertical gardens, giving the area intimacy and separating it from the street not only acoustically, but also visually. When designing the square, it was also taken into account that the area is to a large extent already green – so it was necessary to use the existing greenery as an element of fun and education, but also as a barrier. Some simple elements have been added, such as posts, beams, holes and slides, using the existing terrain. One of the assumptions of the project was for children themselves to decide how they would use this area – whether the posts would be used for climbing or hiding behind them – with full freedom of interpretation in creating new stories. The intention was also to make the playground just a starting point to discover the real playground in a nearby forest.

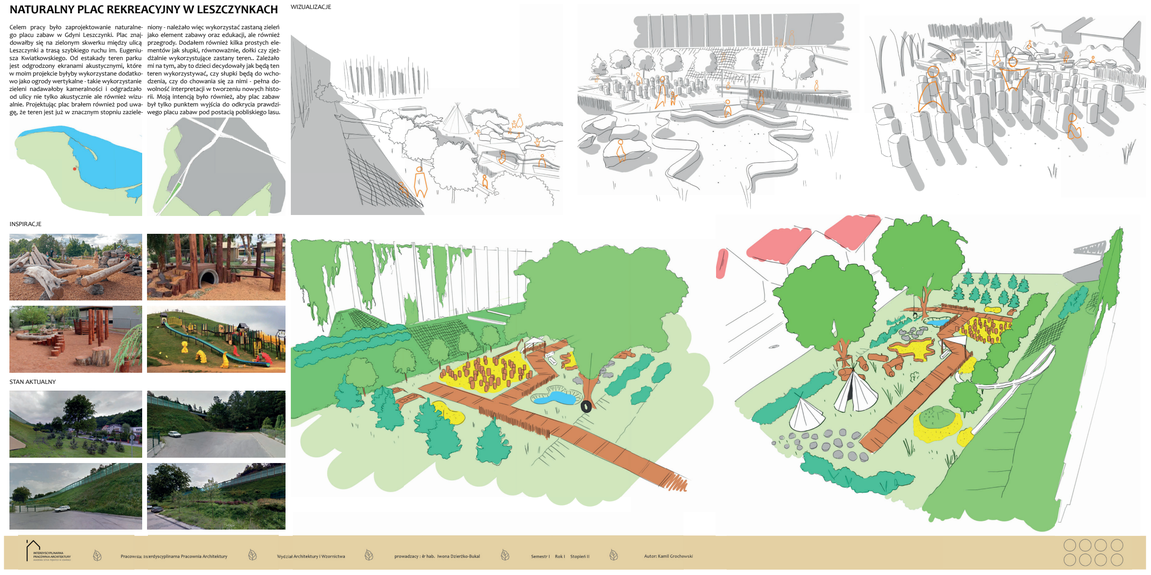

Wolna Przestrzeń Spotkań – projekt zagospodarowania lokalnego centrum dzielnicy wraz z parkiem liniowym.

Free Meeting Space – a project for the development of the local district centre with a ropes course

Michalina Jasińska

Leszczynki, podzielona dzielnica Gdyni, wymagają podjęcia działań zmierzających w kierunku ich integracji. Wolna Przestrzeń Spotkań obejmuje park wyznaczony na głównej osi komunikacji pieszej z różnorodnymi miejscami integracji. Centralny punkt założenia zajmuje lokalne centrum integracji z placem oraz budynkiem publicznym, którego architektura nie przeszkadza w spontanicznej aktywności, a stanowi dla niej zaplecze. Całość zaprojektowana jest z uwzględnieniem współczesnych standardów ekologicznych, obejmujących zielony dach, łąki kwietne oraz zagospodarowanie wody opadowej. Wykorzystanie naturalnej rzeźby terenu do stworzenia placu pozwala na osłonięcie przestrzeni publicznej od wiatru z zachodu oraz maksymalne nasłonecznienie.

Leszczynki, a divided district of Gdynia, requires steps to be taken towards its integration. The Free Meeting Space includes a park located on the main pedestrian axis with various integration places. The central point of establishment is occupied by the local centre of integration with the square and the public building, the architecture of which does not interfere with spontaneous activity, but constitutes a background for it. The whole space is designed taking into account modern ecological standards, including a green roof, flower meadows and rainwater management. The use of the existing terrain to create the square allows the public space to be shielded from the wind from the west and get maximum sun exposure.

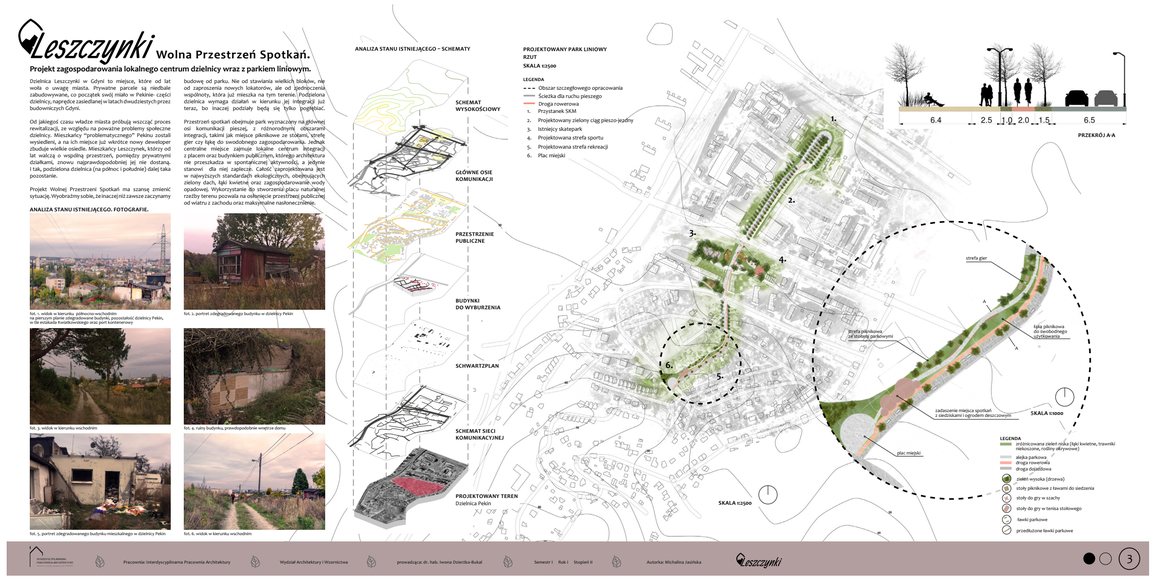

Projekt koncepcyjny zagospodarowania leśnej ścieżki „Leszczynowe Więzi”

Conceptual design for the development of the forest path “Leszczynowe Więzi”

Maja Krzyżyńska

Proponowana koncepcja zagospodarowania terenu obejmuje pogranicze Dolnych Leszczynek i lasu należącego do Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Wybrana ścieżka rozpoczyna się między budynkami zabudowy szeregowej o numerach 56 i 59, a jej koniec łączy się z Grabówkiem. Szeregowce to w tym miejscu charakterystyczna dominanta krajobrazu, stanowiąca granicę między większą zabudową rodzinną a terenami zielonymi. Projekt jest odpowiedzią na problemy tej części dzielnicy zdiagnozowane na podstawie potrzeb i obaw mieszkańców.

Projekt składa się z dwóch uzupełniających się elementów – drewnianej kładki wzniesionej ponad poziom terenu oraz wielofunkcyjnej giętej drewnianej formy. Kładka z konstrukcją słupków to odpowiedź na nierówny, błotnisty teren. Grunt zostanie przygotowany pod konstrukcję poprzez utwardzenie podłoża oraz wysypanie na wierzchnią warstwę żwiru. Drewniany pomost o szerokości 250 centymetrów pozwala na swobodne mijanie się przechodniów z zachowaniem odpowiedniej odległości. W charakterystycznych miejscach terenu o walorach użytkowych i krajobrazowych zostaną zamontowane przejścia. Niejednorodne formy pełniące funkcje rekreacyjną, dydaktyczną i logistyczną (łącząca Leszczynki z Grabówkiem) dopasowano pod potrzeb mieszkańców. Efektem projektu będzie ich zsocjalizowanie i zintegrowanie poprzez zapewnienie możliwości wspólnego spędzania czasu wolnego przez rodziny, grupy znajomych i seniorów, co znacząco poprawi komfort życia w tym rejonie Gdyni. Na dalszym etapie przewidziane jest założenie monitoringu, dzięki czemu mieszkańcy będą się czuli bezpieczni. Nową funkcją będzie również edukacja dzieci i młodzieży dzięki umieszczeniu szeregu tablic informujących o roślinności i zwierzętach występujących w tym rejonie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Da to także nauczycielom możliwość organizowania wycieczek szkolnych w ramach lekcji.

The proposed concept of land development covers the border of Dolne Leszczynki and the forest belonging to the Tricity Landscape Park. The selected path starts between the terraced houses nos. 56 and 59, and its end connects with Grabówek. Terraced houses are a characteristic part of the landscape here, constituting the border between larger family buildings and green areas. The project is a response to the problems of this part of the district diagnosed on the basis of the residents' needs and concerns.

The project consists of two complementary elements – a wooden footbridge raised above the ground level and a multifunctional bent wooden form. The footbridge with the construction of posts is a response to uneven, muddy terrain. The ground will be prepared for the structure by hardening the substrate and pouring onto it a layer of gravel. A wooden platform, 250 centimetres wide, allows passers-by to pass freely while maintaining the appropriate distance. Passages will be installed in characteristic places of utility and landscape value. The heterogeneous forms with recreational, didactic and logistic functions (connecting Leszczynki and Grabówek) were tailored to the needs of the inhabitants. The result of the project will be their socialization and integration by providing the possibility of spending free time together by families, groups of friends and seniors, which will significantly improve the quality of life in this area of Gdynia. At a later stage, CCTV cameras will be installed, thanks to which the residents will feel safe. A new function will also be the education of children and youth thanks to the placement of a number of boards informing about the flora and fauna found in this area of the Tricity Landscape Park. It will also give teachers the opportunity to organize school trips as part of their lessons.

Projekt Koncepcyjny Zagospodarowania Leśnej Ścieżki Leszczynowe Więzi

OPIS MIEJSCA

Leszczynki to jedna z dzielnic Gdyni, położona w północno centralnej części miasta. Graniczy z 4 kwartałami terytorialnymi jak Chylonia (północny zachód), Śródmieście (północny wschód), Grabówek (od wschodu), Pustki Cisowskie-Demptowo (południowy zachód). Dystrykt Leszczynek nie jest dokładnie sprecyzowany ale przyjmuje się, że graniczy z ulicą Morską, Wiśniewskiego i Dembińskiego. Zabudowa Leszczynek jest zróżnicowana względem rejonu. Większy obręb zajmują budynki mieszkalne jedno i wielorodzinne, które Leszczynki sąsiadują z Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym. Ulicą Górską spacerowicze zaczyna się w Gdyni Głównej. Park jest ważnym obszarem chronionego Krajobrazu, na którego trasie można spotkać miejsca o znaczeniu historycznym, punkty widokowe oraz wiele przykładów przyrody odywonej.

Proponowana koncepcja Zagospodarowania terenu umiejscowiona jest na pograniczu granicy Dolnych Leszczynek , a terenami lasu należącymi do Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Wybrana ścieżka rozpoczyna się między budynkami zabudowy szeregowej o numerach 56-1 i 59, a jej koniec łączy się z Grabówkiem. Szeregowce to charakterystyczna forma zabudowy mieszkaniowej, która jest jedną z większą zabudową podzieloną z terenami zielonymi. Projekt jest odpowiedzią na wcześniej postawione problemy tej części dzielnicy, które zostały zdiagnozowane na podstawie potrzeb i obaw mieszkańców.

BRAK POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA

ścieżka leśna oddalona od budynków mieszkalnych
brak oświetlenia
wyboiste, nieutwardzone podłoże, błotniste fragmenty ścieżki, nieregularne obrzeżenia terenu
brak zagospodarowania terenu dla osób starszych i dla osób z niepełnosprawnością ruchową
brak infrastruktury, zaniedbany obszar

OBSZAR GŁÓWNIE DO DZIAŁAŃ LOKALNYCH- LOKALIZACJA

ograniczona grupa odbiorców, mieszkańcy znajdujący się najbliżej (mieszkańcy szeregowców i domków jednorodzinnych położonych wzdłuż pasu)
słaba komunikacja, brk oznaczeń, znaków

BRAK AKTYWIZACJI ZE STRONY MIESZKAŃCÓW

brak klubów sąsiedzkich, zajęć hobbistycznych
brak infrastruktury nakłaniającej do spędzania czasu





Widoki na ścieżkę prowadzącą przez brzozowy fragment lasu





Widoki na ścieżkę znajdującą się na rozwidleniu drogi, na której wystpują krzaki jeżyn



PRZEKRÓJ A-A

WIDOK Z GÓRY

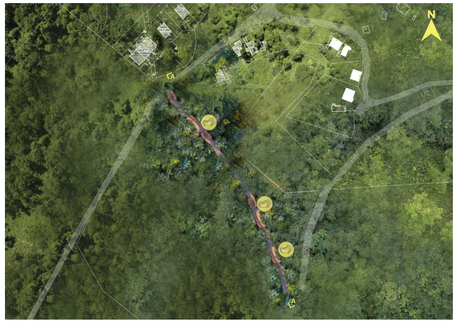

KONCEPCJA PROJEKTU

Zaprojektowana forma jest proponowanym rozwiązaniem wcześniej postawionych problemów w części dzielnicy. Projekt składa się z dwóch zasadniczych elementów, drewnianej ścieżki biegnącej na ponad poziom terenu oraz wielofunkcyjnej drewnianej giętej formy. Kładka z konstrukcją słupków jest odpowiednia na nierówny, błotnisty teren. Grunt zostanie przygotowany pod konstrukcję, przez utwardzenie podłoża oraz wysypanie na wierzchnią warstwę żwiru. Drewniany pomost o szerokości 250cm, pozwala na swobodne mijanie się przechodniów, z zachowaniem odpowiedniej odległości.

W charakterystycznych miejscach terenu (o walorach szlykowych i krajobrazowych), zostaną zamontowane konstrukcje przejść. Niejednorodne Formy zostały dopasowane pod potrzeby mieszkańców, pełnąc funkcje: rekreacyjną, dydaktyczną, logistyczną (łączącą dzielnicę Leszczynki z Grabówkiem). Efektem projektu będzie zlocalizowanie i zintegrowanie mieszkańców, możliwość spędzania czasu wolnego przez rodziny grupy zrówieśniczą, wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i komfort życia tego rejonu Gdyni. W dalszym etapie przewidziane jest zakończenie monitoringu, dzięki czemu mieszkańcy będą się czuli bezpiecznie. Nową funkcją będzie również edukacja dzieci i młodzieży dzięki umieszczeniu szeregu tablic informujących o roślinności i występowaniu zwierząt w danym rejonie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (możliwość organizowania przez nauczycieli wycieczek szkolnych w ramach lekcji).

LEGENDA:

- Projektowane fabloe formy siedzisk, przejść
- Obszary z podmokłym i bagnistym terenie
- Teren, na którym wystąpiał przewidziana ilość krzewów jarzębinach
- Teren posiadający wysoki walor estetyczny, obszarmy punkt widokowy
- Teren odkraczający się krajobrazowo, tablicami informacyjnymi, fajkarskiej atrakcyjny ciąg spacerowy

UKŁAD I OZNACZENIE ŚCIEŻEK

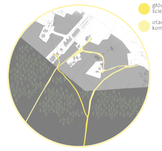

główna ścieżka
otaczająca komunikacja

PRZYBLIŻONY FRAGMENT PROJEKTOWANEGO TERENU



0 250cm 500cm

SZKICE KONCEPCYJNE



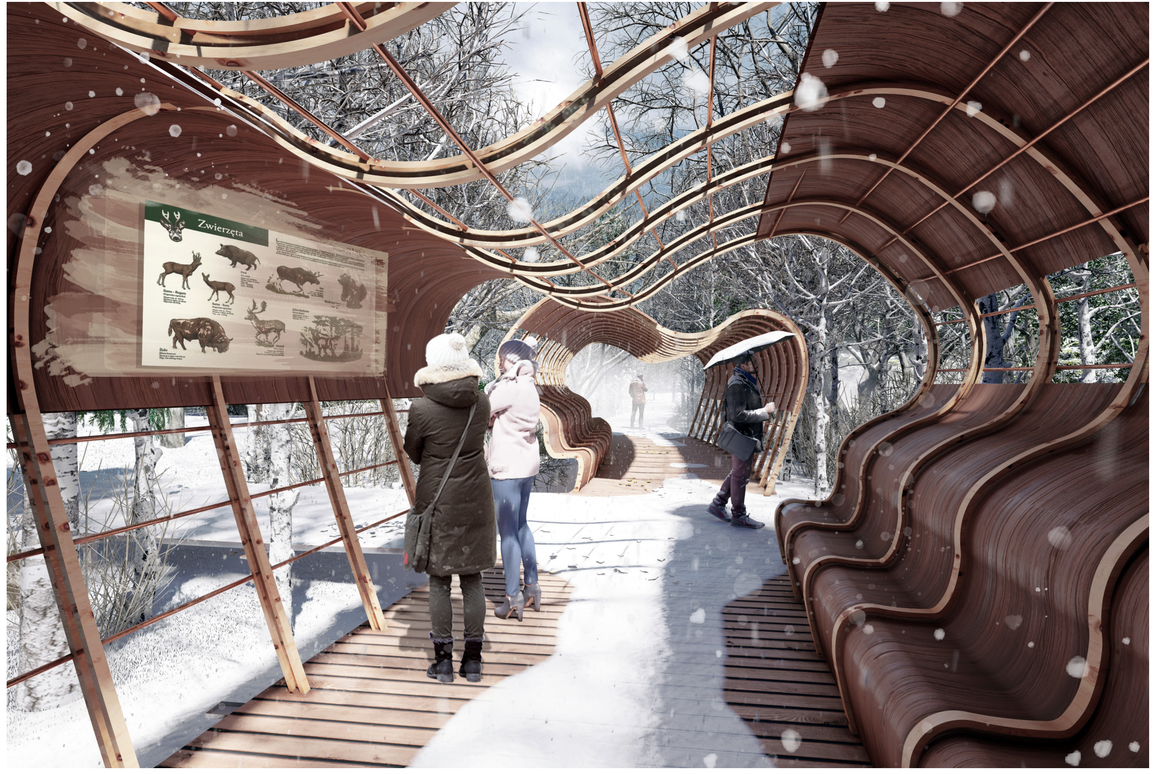

Gdynia Leszczynki – punkt widokowy
Gdynia Leszczynki – a viewing point

Adrianna Piotrowska

Projekt koncepcyjny zakłada utworzenie na granicy Gdyni Leszczynki i lasu państwowego punktu widokowego jako atrakcyjnego miejsca spotkań o każdej porze roku. Proponowana bryła wpisuje się w krajobraz i stanowi miejsce rekreacji w bezpośrednim sąsiedztwie lasu. Dzięki pochylni obiekt będzie dostępny dla osób niepełnosprawnych.

The conceptual design envisions the creation of a viewing point on the border of Gdynia Leszczynki and the state forest as an attractive meeting place at any time of the year. The proposed shape fits into the landscape and is a recreation place in the immediate vicinity of the forest. Thanks to the ramp, the facility will be accessible to the disabled.



Gdynia Leszczynki – punkt widokowy

Parklet

Iwona Sidło

Koncepcja projektowa odpowiada na problem braku przestrzeni do integracji mieszkańców, a także braku tożsamości miejsca. Na obecny charakter Leszczynek wpływa między innymi stosunkowo młody wiek powstania dzielnicy, mnogość domów jednorodzinnych, których mieszkańcy nie przywiązują szczególnej uwagi do regularnych spotkań z sąsiadami, a także bardzo gęsta zabudowa uniemożliwiająca powstanie większego założenia w całości przeznaczonego do rekreacji i integracji lokalnej społeczności. W toku przeprowadzonych analiz zadecydowano o konieczności remontu ul. Widok, a ze względu na ograniczone możliwości rozbudowy zaproponowano ciąg pieszo-jezdny. W przestrzeni graniczącej ze schodami i murem oporowym pojawiła się propozycja dobudowy wspornika, który zwiększy przestrzeń przeznaczoną do użytku mieszkańców. Pojawi się tam element ruchomy, który w razie wzmożonych prac budowlanych na końcu ulicy będzie można czasowo przenieść w inne miejsce. Jako mebel miejski służący lokalnej społeczności przedstawiono model modułowego parkletu kształtem nawiązującego do miejscowej zabudowy jednorodzinnej o geometrycznych formach. Zaproponowana roślinność to zieleń parawanowa wykonana z irgi, która zmienia kolory liści i owoców na przestrzeni pór roku, leszczyna oraz rośliny miododajne zapożyczone z ogrodów mieszkańców ulicy.

The design concept addresses the problem of the lack of space for the integration of residents, as well as the lack of identity of the place. The present character of Leszczynki is influenced, among others, by the relatively young age of the district, the multitude of single-family houses, whose residents do not meet regularly with their neighbours, as well as very dense architecture that prevents the creation of a larger complex entirely intended for recreation and integration of the local community. In the course of the conducted analyses, it was decided that Widok Street should be renovated, and due to the limited expansion possibilities, a pedestrian and driving route was proposed. In the space adjacent to the stairs and the retaining wall, adding a cantilever is proposed, which would increase the space intended for residents' use. A movable element will appear there, which can be temporarily moved to another place in the event of increased construction work at the end of the street. As a piece of urban furniture serving the local community, a modular parklet model with a shape referring to the local single-family houses with geometric forms was presented. The proposed vegetation is screen greenery made of Cotoneaster, which changes the colour of leaves and fruit over the seasons, hazel trees and honey plants borrowed from the gardens of street residents.



PARKLET PRZY WYREMONTOWANEJ ULICY WIDOK

Spotkajmy się po drodze – przejście pomiędzy ul. Kalksztajnów i ul. Kordeckiego

Let’s meet on the way – a passage between Kalksztajnów and Kordeckiego Street

Marta Suszek

Głównymi założeniami projektu była przebudowa istniejących schodów i stworzenie miejsc do wypoczynku podczas wchodzenia na górę. Zaprojektowana przestrzeń wzdłuż ciągu pieszego to alternatywa dla zwykłych siedzisk. Wykorzystując różnice terenu, zaprojektowano kubiki mogące służyć jako miejsce do krótkiego odpoczynku, z których widok zmienia się wraz z wysokością. Oświetlenie zamontowane w ścianie przylegającej do schodów oraz w stopniach i pod ławkami ma charakter zarówno użytkowy, jak i dekoracyjny. W ramach projektu przewidziano również zbiorniki na wodę oraz fontanny odprowadzające wodę deszczową.

The main assumptions of the project were the reconstruction of the existing stairs and the creation of places to relax while walking up the stairs. The designed space along the pedestrian route is an alternative to ordinary seats. Taking advantage of the terrain differences, cubes were designed that could serve as a place for a short rest, the view from which changes with the height. Lighting installed in the wall adjacent to the stairs, as well as in the steps and under the benches, is both functional and decorative. The project also includes water tanks and fountains to drain rainwater.

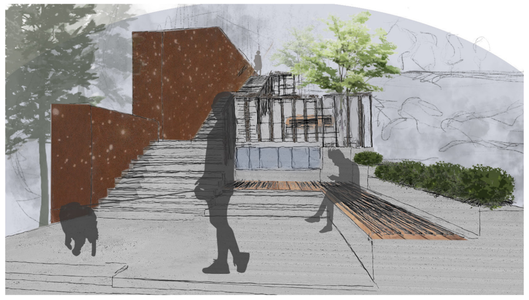





wizualizacje





stan aktualny

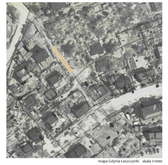

mapa Gdynia Leszczynki skala 1:2000



mapa Gdynia Leszczynki skala 1:2000

opracowany fragment

trasa alternatywna

Klimatyczne dzielnice. Gdynia Leszczynki

Spotkajmy się po drodze. Projekt koncepcyjny dla przejścia pomiędzy ulicami Augustyna Kordeckiego oraz Kalksztajnów.

Głównymi założeniami projektu była renowacja i przebudowa istniejących w tym miejscu schodów, wraz ze stworzeniem miejsc do wypoczynku. Zaprojektowana, obłożona drewnianymi listwami przestrzeń wzdłuż ciągu pieszego to alternatywa dla zwykłych siedzisk. Wykorzystując różnice terenu powstały kubiki, które mogą posłużyć za miejsce do spędzenia czasu, spotkania ze znajomymi lub odłożenia zakupów w drodze do domu. Trasa ta jest bardzo często wybierana przez mieszkańców wracających z ulicy Leszczynki, skrzyżowania ulicy Morskiej z Estakadą Kwiatkowskiego. Celem projektu było stworzenie bezpiecznej, dobrze oświetlonej drogi z i do domu oraz pokazanie, że niepozorny fragment osiedlowego przejścia może być ciekawą przestrzenią. Przykład ten po drobnych zmianach mógłby posłużyć za rozwiązanie dla innych ciągów pieszych znajdujących się w dzielnicy Leszczynki. Zaproponowana na ścianie podświetlana od środka forma z perforowanego kortenu po zmroku stworzy wyróżniające się miejsce spotkań dla okolicznych mieszkańców podczas spacerów. Projekt odpowiada również na problemy odpowiedniego odprowadzenia wody opadowej. Zarówno fontanny, mały zbiornik na wodę, jak także zielone nawierzchnie będą przejmowały i odprowadzały jej nadmiar.

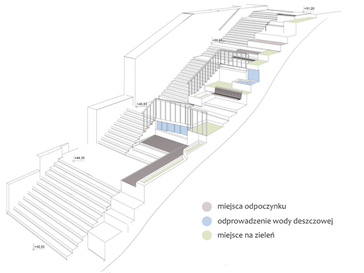

miejsca odpoczynku

odprowadzenie wody deszczowej

miejsce na zieleń

Projekt koncepcyjny zagospodarowania przeprawy pieszej między fragmentami ul. Leszczynki

Let’s meet on the way – a passage between Kalksztajnów and Kordeckiego Street

Dominik Wachowiak

Głównymi założeniami projektu była przebudowa istniejących schodów i stworzenie miejsc do wypoczynku podczas wchodzenia na górę. Zaprojektowana przestrzeń wzdłuż ciągu pieszego to alternatywa dla zwykłych siedzisk. Wykorzystując różnice terenu, zaprojektowano kubiki mogące służyć jako miejsce do krótkiego odpoczynku, z których widok zmienia się wraz z wysokością. Oświetlenie zamontowane w ścianie przylegającej do schodów oraz w stopniach i pod ławkami ma charakter zarówno użytkowy, jak i dekoracyjny. W ramach projektu przewidziano również zbiorniki na wodę oraz fontanny odprowadzające wodę deszczową.

The project addresses the problems of pedestrian communication in the area of upper Leszczyki. Designing the stairs is a very important solution as it allows the difference of eighteen meters in the terrain to be overcome safely and comfortably. At intervals in the flight of stairs landings with comfortable benches are planned, from which one can admire the panorama of Leszczynki and rest while “climbing”. Along the stairs, there are pots with hydrophytes, which will gather and calm down the current of rainwater flowing from the upper terrace of Leszczynki Street.

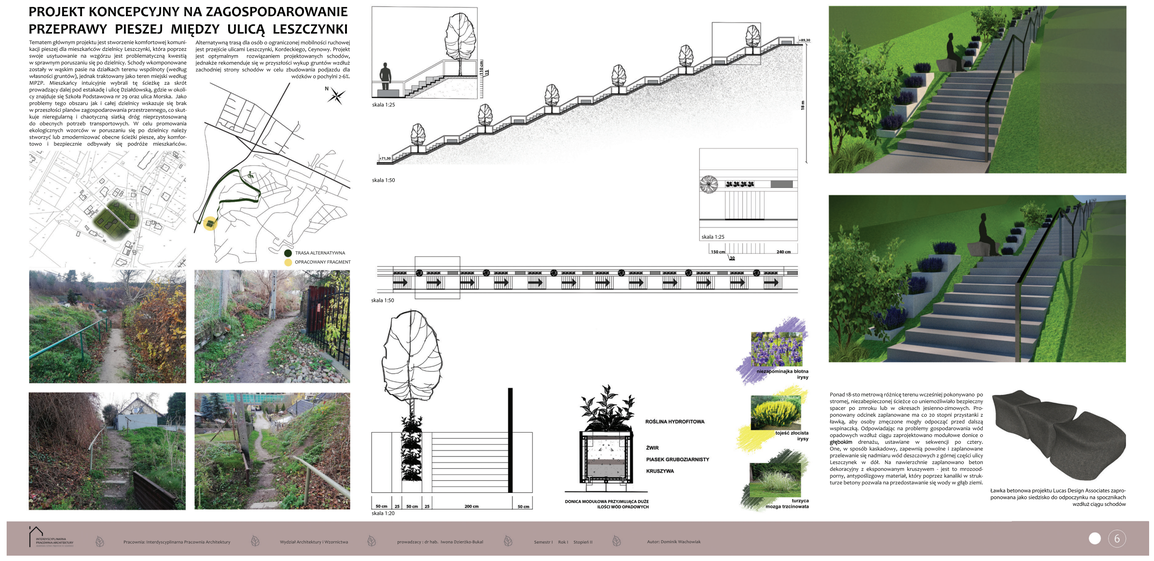

Projekt koncepcyjny modułowego ciągu pieszego

Conceptual design of a modular pedestrian route

Martyna Grochowalska

Przedstawione rozwiązanie to modułowa konstrukcja prowadząca użytkownika po różnych poziomach wysokości terenu. Składa się ona ze schodkowego ciągu pieszego oraz modułów w postaci balkonów widokowych o zróżnicowanych funkcjach.

The presented solution is a modular structure that guides the user through different levels of ground height. It consists of a stepped pedestrian passage and modules in the form of viewing balconies with various functions.



Nowe Leszczynki
New Leszczynki

Joanna Kazimierczyk

Projekt Nowe Leszczynki to koncepcja zagospodarowania terenu na ul. Ceynowy. Główną atrakcją projektu jest wieża obserwacyjna umożliwiająca podziwianie panoramy Gdyni, która w nocy staje się punktem „astroturystki" pozwalającym na obserwację kosmosu. Innymi atrakcjami tego miejsca są panele z trampolinami, dzięki którym najmłodsi mogą w zabawny sposób doświadczać siły ciążenia. Mała architektura została zainspirowana planetami. Cały projekt ma na celu zwrócenie uwagi na problematykę zanieczyszczenia świata i związane z tym zjawisko „znikającego nieba".

The New Leszczynki project is a concept of land development on Ceynowy Street. The main attraction of the project is the observation tower that allows one to admire the panorama of Gdynia, which becomes an "astrotourist" point at night, allowing to observe the cosmos. Other attractions of this place are panels with trampolines, thanks to which the youngest can experience the force of gravity in a fun way. The street furniture was inspired by the planets. The entire project aims to draw attention to the problem of world pollution and the related phenomenon of "disappearing sky".



Projekt koncepcyjny zagospodarowania przestrzeni rekreacyjnej przy ul. Leszczynki

Conceptual design for the development of the recreational space in Leszczynki Street

Julia Pyrdol

Projekt koncepcyjny zakłada zagospodarowanie wolnej przestrzeni w sąsiedztwie lasu. Założenie obejmuje edukacyjny plac zabaw, wodny plac zabaw oraz przestrzeń wypoczynkową. Całość otoczona jest bujną zielenią.

The conceptual design assumes the development of the free space in the vicinity of the forest and locating there an educational playground, a water playground and a relaxation spot. The whole area is surrounded by lush greenery.



Prowadząca
Supervisor



prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal, arch. IARP

Absolwentka Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej oraz Wydziału Architektury i Wzornictwa PWSSP (obecnie ASP) w Gdańsku. Architekt IARP, doktor habilitowany i profesor na Wydziale Architektury i Wzornictwa ASP w Gdańsku, gdzie prowadzi Interdyscyplinarną Pracownię Architektury. Ukończyła studia podyplomowe na Wydziale Zarządzania i Ekonomii PG i uzyskała tytuł Certified Research & Development Project Management Associate IPMA.

W ramach samodzielnej praktyki wykonuje projekty architektoniczne, wnętrzarskie i wystawiennicze z zakresu architektury krajobrazu oraz obiekty wzornictwa przemysłowego.

Graduate of the Faculty of Architecture at the Gdańsk University of Technology and the Faculty of Architecture and Design at the PWSSP (currently the AFA) in Gdańsk. Architect at the IARP, doctor habilitatus, professor at the Faculty of Architecture and Design at the AFA in Gdańsk, where she runs the Interdyscyplinary Architecture Studio. Finished post-graduate studies at the Faculty of Management and Economics at the GUT and obtained the title of Certified Research & Development Project Management Associate IPMA.

In her private practice, she does architecture, interior design and exhibition arrangement projects in the field of landscape architecture as well as industrial design objects.



Rzeźba na Leszczynkach

Pracownia Projektowania i Organizacji Przestrzeni
Wydział Rzeźby i Intermediów

prof. Robert Kaja
mgr Przemysław Trześniak

studenci:
Małgorzata Bigaj – **Pekin**
Zofia Roszkowska – **Rzeźby przy ul. Kordeckiego**
Hubert Szmuc – **Labirynt – geometria błądzenia**

Sculpture in Leszczynki

Space Design and Organization Studio
Faculty of Sculpture and Intermedia

prof. Robert Kaja
mgr Przemysław Trześniak

students:
Małgorzata Bigaj – **Beijing**
Zofia Roszkowska – **Sculptures on Kordeckiego Street**
Hubert Szmuc – **Labyrinth – geometry of getting lost**

Pekin
Beijing

Małgorzata Bigaj





Rzeźby przy ul. Kordeckiego
Sculptures at Kordeckiego St.

Zofia Roszkowska





Rzeźby przy ul. Kordeckiego
Sculptures at Kordeckiego St.

Hubert Szmuc

Labirynt
Geometria
Błądzenia





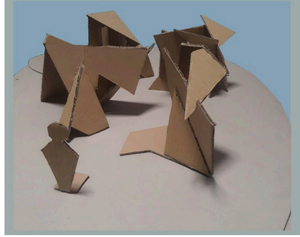

Idea instalacj nawiązuje do błądzenia myśli. Skomplikowane formy, projektowane w sposób intuicyjny, tworzą wspólną kompozycję przypominającą formację skalną “Błędne Skałki”.

Planowane miejsce realizacji to Gyńska dzielnica Leszczynki.

Planowany materiał to drewno.

Autor: Hubert Szmuc
Pracownia Projektowania i Organizacji Przestrzeni
Prowadzący: prof. Robert Kaja, mgr Przemysław Trześniak

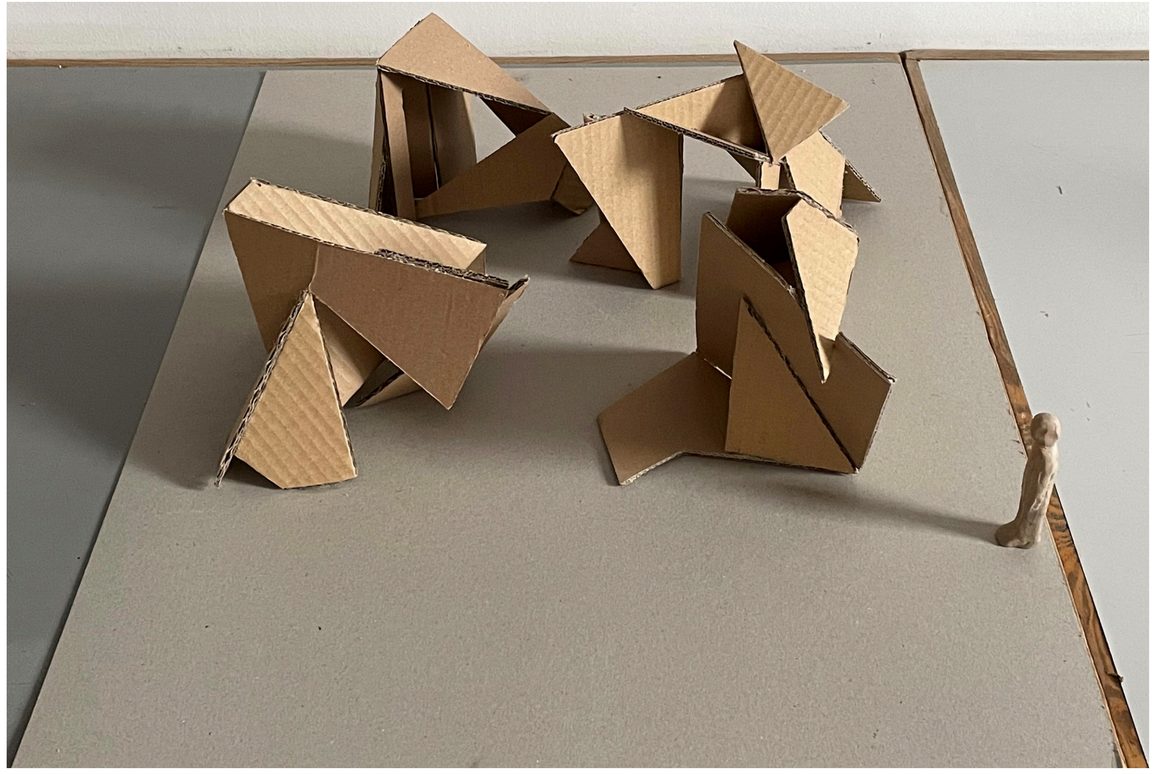

Prowadzący
Supervisor



prof. ASP dr hab. Robert Kaja

Robert Kaja (ur. 1965 w Bydgoszczy) jest rzeźbiarzem, absolwentem pracowni prof. F. Duszeńki na Wydziale Rzeźby PWSSP w Gdańsku (1993). Pracuje jako profesor ASP na Wydziale Rzeźby i Intermediów ASP w Gdańsku. Prowadzi pracownię Projektowania i Organizacji Przestrzeni, pracownia realizuje program zajęć opartych o zagadnienia styku rzeźby z otoczeniem - przestrzenią publiczną, architekturą.

Sculptor, graduate of prof. Franciszek Duszeńko's studio at the Faculty of Sculpture at the PWSSP (currently the AFA) in Gdańsk. Professor at the Faculty of Sculpture and Intermedia at the AFA in Gdańsk. Runs the Studio of Space Design and Organization which carries out a programme based on the issues of the points of contact between sculpture and our surroundings – public space, architecture.





Integracja w Wielkim Kacku

Wielki Kack Integration

Piknik nad wodą z nadbrzeżnymi rozrywkami

Interdyscyplinarna Pracownia Architektury
Wydział Architektury i Wzornictwa

prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal
mgr inż. arch. Marek Zygmunt

studenci:
Kamil Grochowski
Maja Krzyżyńska
Adrianna Piotrowska
Iwona Sidło
Marta Suszek
Dominik Wachowiak
Adriana Chomicz
Martyna Grochowalska
Joanna Kazimierczyk
Aleksandra Kwiatkowska
Julia Pyrdoł

Picnic by the water with coastal entertainment

Interdisciplinary Architecture Studio
Faculty of Architecture and Design

prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal
mgr inż. arch. Marek Zygmunt

students:
Kamil Grochowski
Maja Krzyżyńska
Adrianna Piotrowska
Iwona Sidło
Marta Suszek
Dominik Wachowiak
Adriana Chomicz
Martyna Grochowalska
Joanna Kazimierczyk
Aleksandra Kwiatkowska
Julia Pyrdoł

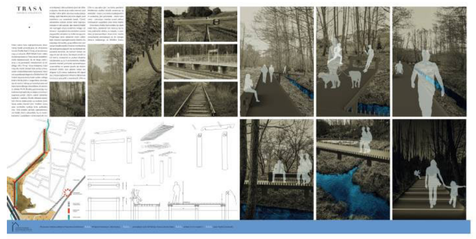
TRASA


PLAC DZIELNICOWY JAKO MIEJSCE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
PROJEKT KLIMATYCZNE DZIELNICE: WIELKI KACK




PROJEKT KONCEPCYJNY PARKU OSIEDLOWEGO
KLIMATYCZNE DZIELNICE -GDYNIA WIELKI KACK




KLIMATYCZNE DZIELNICE
WIELKI KACK

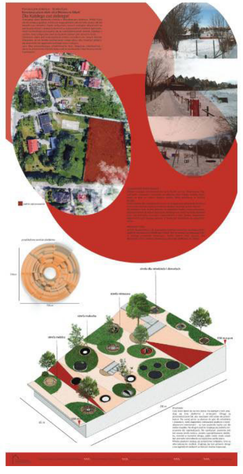






Klimatyczne Dzielnice - Wielki Kack Gdynia
KREATYWNE SPOSOBY PRZEKRACZANIA STRUMIENIA

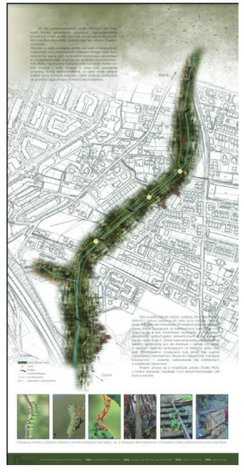

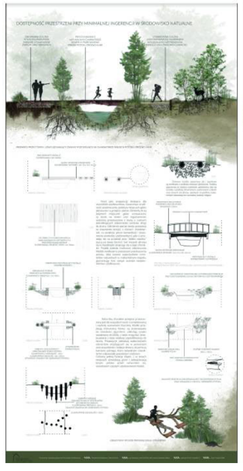

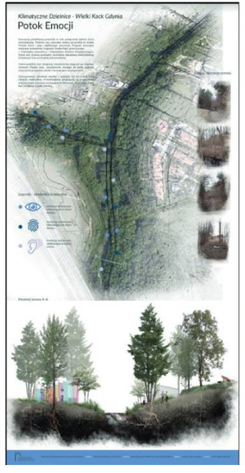
Klimatyczne Dzielnice - Wielki Kack Gdynia
Potok Emocji

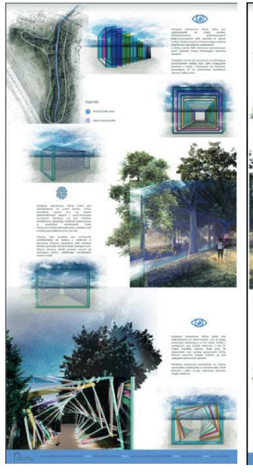



Trasa
Route

Kamil Grochowski

Moim celem było zaprojektowanie drewnianej kładki prowadzącej od skrzyżowania ul. Źródło Marii i ul. Ornej aż do planowanego przystanku PKM Wielki Kack. Trasa kształtem dopasowuje się do biegu rzeki i prowadzi aż do zbiegu ul. Ornej i trasy kolejowej. Inspiracją była próba uchwycenia i zmaterializowania tożsamości lokalnej na podstawie legendy o Źródle Marii, zgodnie z którą pracownicy kolei cudem uniknęli wypadku, kiedy jeden z wagoników odczepił się od reszty i pomknął po torach, zagrażając ich życiu. W podzięce za opiekę postanowili oni wybudować Matce Boskiej kapliczkę w miejscu, w którym wypływa potok. Założenie wraz z kapliczką stanowiło formę dziękczynienia za ocalenie życie. Sama woda to również źródło życia, symbolika ta zyskuje tu więc podwójną moc. W projekcie przewidziano nową kładkę nawiązującą kształtem i rytmicznymi podziałami do trasy kolejowej, z którą dzielnica jest tak silnie związana.

My goal was to design a wooden footbridge leading from the intersection of Źródło Marii Street and Orna Street up to the planned Wielki Kack PKM stop. The shape of the route follows the course of the river and leads to the confluence of Orna Street and the railway. The inspiration was an attempt to capture and materialize the local identity on the basis of the legend about St. Mary's Spring, according to which railway workers miraculously avoided an accident when one of the carriages detached from the rest and ran along the tracks, threatening their lives. In gratitude for the protection, they decided to build a chapel for St. Mary by the source of the spring. Their work was a form of thanksgiving for saving their lives. Water itself is also the source of life, so this symbolism gains double strength here. The project provides for a new footbridge that resembles the shape and rhythmic divisions of the railway with which the district is so closely connected.







Potok emocji
Stream of Emotions

Maja Krzyżyńska

Koncepcja projektowa powstała w celu wydobycia naturalnych walorów przyrodniczych potoku Źródło Marii i jego najbliższego otoczenia. Obejmuje ona południowy fragment Źródła Marii graniczący z obwodnicą i Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym. Potok wyznacza granicę pomiędzy zachodnią zabudową wielorodzinną (Fikakowo) oraz wschodnią zabudową jednorodzinną. Celem projektu jest integracja mieszkańców żyjących po obu stronach potoku oraz zapewnienie im dostępu do wody poprzez stworzenie przyjaznej ścieżki z instalacjami artystycznymi. Tymczasowość obiektów wynika z prostoty ich konstrukcji oraz użytych materiałów. Przedstawione propozycje to przykłady wystawianych okresowo artystycznych instalacji. Koncepcja może być rozwijana o nowe obiekty.

The design concept was created in order to extract the natural values of St. Mary's Spring and its immediate surroundings. It covers the southern part of St. Mary's Spring bordering the bypass and the Tricity Landscape Park. The spring marks the border between the western multi-family housing (Fikakowo) and the eastern single-family housing. The aim of the project is to integrate residents living on both sides of the spring and provide them with access to water by creating a friendly path with artistic installations. The temporality of the objects results from the simplicity of their construction and the materials used. The presented proposals are examples of periodically staged artistic installations. The concept can be developed to include new objects..



Dla każdego coś dobrego!

Something for everyone!

Adrianna Piotrowska

Plac znajdujący się bezpośrednio przy parafii pw. św. Wawrzyńca jest lekko schowany i osłonięty od głównej ul. Źródło Marii – daje się odkryć dopiero, gdy wejdziemy w boczną uliczkę. To strefa idealna dla mieszkańców, którzy znają każdy zakamarek dzielnicy ukryty przed obcymi. W większości pokryty trawą oraz nasadzeniami młodych drzew, teren ten stanowi dużą i wolną przestrzeń do wykorzystania. Sąsiedztwo jednorodzinnych domów sprawia, iż jest domknięty ze wszystkich stron. Koncepcja placu powstała z myślą o mieszkańcach dzielnicy. W Wielkim Kacku nie ma miejsca, w którym mogą się spotykać nie tylko dzieci, ale też dorośli oraz młodzież. Połączenie różnych rodzajów aktywności na jednej przestrzeni i umiejscowienie ich w odpowiednich strefach daje możliwość swobodnego poruszania się po zaprojektowanym terenie każdemu z osobna. Ideą placu jest połączenie znanych od lat gier i zabaw przy wykorzystaniu występujących tu różnic wysokości – pokazanie, że nie trzeba wyrównywać placu, aby stworzyć atrakcyjną przestrzeń do spędzania wolnego czasu i zabawy.

The square located directly next to St. Lawrence parish is slightly hidden and sheltered from main Źródło Marii Street – it can only be discovered when we enter a side street. It is an ideal zone for residents who know every nook and cranny of the district, hidden from strangers. Mostly covered with grass and young trees, this area provides a large and free space. Single-family houses embrace it on all sides. The concept of the square was created with the residents of the district in mind. In Wielki Kack there is no place where not only children, but also adults and teenagers can meet. The combination of various types of activities in one space and placing them in appropriate zones gives everyone the possibility of free movement around the designed area. The idea behind the square is to combine fun and games that have been known for years, using the existing height differences – to show that we do not need to level the square to create an attractive space for spending free time and having fun.



Kreatywne sposoby przekraczania strumienia

Creative Ways to Cross the Stream

Iwona Sidło

Na podstawie przeprowadzonych analiz i licznych wizji lokalnych terenu zaproponowano zagospodarowanie przestrzeni tak, aby była ona dostępna dla wszystkich mieszkańców osiedla, nie zmieniając tym samym charakteru miejsca. Obecnie, w dobie ocieplania się klimatu, walki ze zmianami klimatycznymi oraz promowania zrównoważonego trybu życia niezmiernie ważne jest zachowanie środowiska naturalnego, w szczególności znajdującego się blisko obszarów miejskich. Próba regulowania rozlewisk oraz niszczenie siedlisk dzikich zwierząt i roślin sprawia, iż teren traci szczególnie pożądaną dzisiaj bioróżnorodność, a sama woda próbuje znaleźć ujście w innych miejscach, często skutkując osuwaniem się gruntów i zagrażając konstrukcji budynków. Przewiduje się wykorzystanie naturalnych materiałów lokalnych, takich jak suche gałęzie, przewrócone drzewa, konary czy suche trawy. Udział materiałów będących tworem rąk ludzkich ograniczony jest do minimum, zakłada się też ich wybór w wersjach najmniej wpływających na kondycję gleby oraz wód. Przedstawione rozwiązania mają pełnić rolę sugestii, pozostawiać mieszkańcom obszar do interpretacji, rozwijania kreatywności i szukania zastosowania dla znalezionych elementów. Projekt ukrywa się w krajobrazie potoku Źródło Marii, z czasem degraduje, zamykając i tym samym kontynuując cykl życia w naturze.

Based on the conducted analyses and numerous local visions of the area, it was proposed that the space should be developed in such a way so as to make it available to all residents of the estate, without changing the character of the place. Nowadays, in the age of global warming, fighting climate change and promoting a sustainable lifestyle, it is extremely important to preserve the natural environment, in particular this located close to urban areas. Attempts to regulate backwaters and the destruction of habitats of wild animals and plants mean that the area is losing biodiversity which is particularly desirable today, and the water itself is trying to find an outlet elsewhere, often resulting in landslides and damaging buildings. It is planned to use natural local materials, such as dry branches, fallen trees, boughs and dry grass. The proportion of man-made materials is kept to a minimum, and they will be selected in the versions that have the least impact on the condition of the soil and water. The presented solutions are meant to serve as suggestions, leave the residents an area for interpretation, developing creativity and looking for applications for the found elements. The project is hidden in the landscape of St. Mary's Spring, and it degrades over time, closing and at the same time continuing the cycle of life in nature.



Projekt koncepcyjny parku osiedlowego

Conceptual design of a housing estate park

Marta Suszek



Plac dzielnicowy jako miejsce integracji społecznej

District square as a place of social integration

Dominik Wachowiak

Projekt zagospodarowania przestrzennego w Wielkim Kacku przy ul. Źródło Marii to odpowiedź na problem braku miejsc do integracji dzielnicowej. Dzielnica wyróżnia się wyjątkową aktywnością społeczną i posiada wielu animatorów kultury takich jak Stowarzyszenie Kaszubskie, Stowarzyszenie Miasto Wspólne czy Stajnia Narnia. Na działkach miejskich po lewej stronie potoku Źródła Marii i mało popularnym wśród mieszkańców parkingu parafialnym usytuowano reprezentacyjny skwer wyznaczający środek dzielnicy i tworzący nową jakość przestrzeni publicznej w okolicy chronionego zespołu ruralistycznego. Idea przedsięwzięcia wywodzi się z dawnej historii dzielnicy, która niegdyś była wsią. Projekt proponuje zróżnicowane rozwiązania funkcjonalne, nawiązując do współczesnych centrów sąsiedzkich w dużych miastach. Jego celem jest wyznaczenie kodu kulturowego dzielnicy podkreślającego zabytkowy zespół budynków i nietuzinkowy klimat Wielkiego Kacka.

Spatial development project for Źródło Marii Street in Wielki Kack is the answer to the problem of the lack of places for district integration. The district is distinguished by exceptional social activity and has many culture animators, such as the Kashubian Association, the Wspólne Miasto Association or the Narnia Stable. On the municipal plots, on the left side of St. Mary's Spring and on the parish car park, not very popular among residents, there is a representative square delineating the centre of the district and creating a new quality of public space in the vicinity of the protected rural complex. The idea of the project comes from the old history of the district, which was once a village. The project proposes various functional solutions, referring to contemporary neighbourhood centres in large cities. Its purpose is to define the cultural code of the district emphasizing the historic complex of buildings and the extraordinary atmosphere of Wielki Kack.



Łąka w centrum dzielnicy Wielki Kack – projekt koncepcyjny zagospodarowania terenu zielonego

A meadow in the centre of the Wielki Kack district – a conceptual design for the development of a green area

Adriana Chomicz

Projekt koncepcyjny dotyczy zagospodarowania pustej, niewykorzystanej przestrzeni w dzielnicy Gdyni – obszernego, podmokłego terenu łączącego starą, ruralistyczną część ze współczesną zabudową wielorodzinną. Celem projektu jest stworzenie centralnego miejsca spotkań, spędzania czasu, odpoczynku i aktywności społecznych takich jak festyny dzielnicowe, jarmarki, warsztaty, bazarki rękodzieła czy kino letnie dla mieszkańców i przyjezdnych. Ponadto zaplanowano utworzenie głównego pieszego ciągu komunikacyjnego łączącego części dzielnicy. Zachowanie ruralistycznego charakteru ma podnieść atrakcyjność miejsca. Układ kompozycyjny oparty jest na powieleniu linii istniejących granic działek i inspirowany nieregularnymi pasami pól uprawnych. Użytkownik przestrzeni może odczuć płynne przejście z części najbardziej zurbanizowanej przy głównym ciągu komunikacyjnym i lokalach gastronomicznych ku obszarom coraz gęściej porośniętym roślinnością, aby wreszcie wkroczyć na wąską ścieżkę pośród gęstej łąki kwietnej w północnej części terenu. Jedna część dominującej w okolicy ściany oporowej wykorzystana zostanie na ścianę zieloną (porośniętą głównie bluszczem), a druga, przemalowana na biało, będzie doskonałym tłem do wyświetlania filmów kina letniego oraz czasowo ustawianych scen. Użytkownicy przestrzeni mają możliwość odpocząć siedziskach lub usiąść, a nawet położyć się bezpośrednio na trawie.

The conceptual design concerns the development of an empty, unused space in one of Gdynia's districts – a large, wet area connecting the old, rural part with modern multi-family housing. The aim of the project is to create a central place for meetings, spending time, relaxing and social activities such as district festivals, fairs, workshops, handicraft bazaars or a summer cinema for residents and visitors. In addition, a main pedestrian communication route connecting parts of the district is planned. Maintaining the rural character will increase the attractiveness of the place. The composition layout is based on the duplication of the lines of the existing plot boundaries and inspired by the irregular stripes of arable fields. The user of the space can feel a smooth transition from the most urbanized part, next to the main communication route and restaurants, towards the areas more and more densely covered with vegetation, and finally to a narrow path among a dense flowering meadow in the northern part of the area. One part of the retaining wall dominating in the area will be used for a green wall (covered mainly with ivy), and the other, painted white, will be a perfect background for screening summer cinema films and performances. Space users have the option to rest on seats or sit down and even lie down directly on the grass. This place is also an excellent stopping point for cyclists, where they can rest on the seats and take advantage of the offer of restaurants.



Miejsce to jest także doskonałym punktem postoju dla rowerzystów, gdzie mogą oni odpocząć na siedziskach oraz skorzystać z oferty lokali gastronomicznych.

Projekt koncepcyjny terenu przy ul. Źródło Marii – Gdynia Wielki Kack

Conceptual design of the area at Źródło Marii Street – Gdynia Wielki Kack

Aleksandra Kwiatkowska









Projekt koncepcyjny terenu nad potokiem Źródło Marii w Wielkim Kacku

Conceptual design of the area by St. Mary’s Spring in Wielki Kack

Martyna Grochowalska

Joanna Kazimierczyk

Julia Pyrdoł

Rozwiązanie to zostało zlokalizowane w pobliżu potoku Źródło Marii w Wielkim Kacku w Gdyni. W ramach projektu opracowano koncepcję rozwiązania systemowego dopasowującego się do terenu pokrytego drzewami. Wykorzystane materiały są naturalne i lokalne. Koncepcja składa się z drewnianych ścieżek miejscami uniesionych lekko nad podłożem, punktowo rozmieszczonych balkonów przypominających domki na drzewie oraz większych tarasów pełniących funkcję placów urbanistycznych. Miejsce to można również uzupełnić o elementy sztuki „landartowej”, na przykład portale z gałęzi urozmaicające spacer ciągiem pieszym. Inspirację stanowiła występująca tu fauna i flora – głównie ptaki i ich gniazda. Celem projektu jest podkreślenie walorów przyrodniczych przestrzeni, stworzenie pretekstu do częstszego jej użytkowania przez mieszkańców, edukacja przyrodnicza oraz zwiększenie rozpoznawalności tego miejsca jako nowej przestrzeni publicznej dzielnicy.

This solution is located in the vicinity of St. Mary’s Spring in Wielki Kack in Gdynia. As part of the project, the concept of a system solution adapted to the area covered with trees was developed. The materials used are natural and local. The concept consists of wooden paths slightly raised above the ground, balconies arranged in spots resembling tree houses, and larger terraces serving as urban squares. This place can also be supplemented with elements of “land art”, for example, portals made of branches that enrich a walk along the pedestrian route. The inspiration was the fauna and flora found here – mainly birds and their nests. The aim of the project is to emphasize the natural values of the space, create a pretext for its more frequent use by residents, educate about nature and increase the recognition of this place as a new public space in the district.







schematyczny rzut i przekrój







Klimatyczne dzielnice. Sieć przestrzeni publicznych / autorki: Grochowalska Martyna, Kazimierczyk Joanna, Pyrdoł Julia / prowadząca: prof.ASP dr hab. Iwona Dzierzko-Bukal / APK / 2021

Prowadzący
Supervisors



prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal, arch. IARP

Absolwentka Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej oraz Wydziału Architektury i Wzornictwa PWSSP (obecnie ASP) w Gdańsku. Architekt IARP, doktor habilitowany i profesor na Wydziale Architektury i Wzornictwa ASP w Gdańsku, gdzie prowadzi Interdyscyplinarną Pracownię Architektury. Ukończyła studia podyplomowe na Wydziale Zarządzania i Ekonomii PG i uzyskała tytuł Certified Research & Development Project Management Associate IPMA.

W ramach samodzielnej praktyki wykonuje projekty architektoniczne, wnętrzarskie i wystawiennicze z zakresu architektury krajobrazu oraz obiekty wzornictwa przemysłowego.

Graduate of the Faculty of Architecture at the Gdańsk University of Technology and the Faculty of Architecture and Design at the PWSSP (currently the AFA) in Gdańsk. Architect at the IARP, doctor habilitatus, professor at the Faculty of Architecture and Design at the AFA in Gdańsk, where she runs the Interdyscyplinary Architecture Studio. Finished post-graduate studies at the Faculty of Management and Economics at the GUT and obtained the title of Certified Research & Development Project Management Associate IPMA.

In her private practice, she does architecture, interior design and exhibition arrangement projects in the field of landscape architecture as well as industrial design objects.



mgr inż. arch. Marek Zygmunt

Absolwent Wydziału Architektury i Urbanistyki Politechniki Gdańskiej. Artysta multimedialny, architekt wystaw i projektant rozwiązań multimedialnych. Twórca filmowy i telewizyjny.

Od 1995 roku realizuje postulaty filozoficzne, używając technik multimedialnych. Tworzy instalacje, filmy, performansy, wideoperformansy, fotografie i muzykę eksperymentalną. Od 2000 roku równolegle z działalnością artystyczną prowadzi firmę wykonującą projekty wystaw i realizacje multimediów do wystaw oraz spektakli teatralnych. Od 2020 roku Student Szkoły Doktorskiej ASP w Gdańsku.

A graduate of the Faculty of Architecture and Town Planning at the Gdańsk University of Technology. Multimedia artist, exhibition architect and designer of multimedia solutions. Film and television creator.

Since 1995 has been implementing philosophical postulates using multimedia techniques. Creates installations, films, performances, video performances, photography and experimental music. Since 2000, in parallel with his artistic activity, has been running a company that designs exhibition projects and multimedia projects for exhibitions and theatre performances. From 2020, a student of the Doctoral School of the AFA in Gdańsk.

Rzeźba w Wielkim Kacku

Pracownia Projektowania i Organizacji Przestrzeni
Wydział Rzeźby i Intermediów

prof. Robert Kaja
mgr Przemysław Trześniak

studenci:
Małgorzata Bigaj – Kaczka
Aleksander Segie – „Mary Now”
Julia Szewczyk – Instalacja do zabawy
Hubert Szmuc – Formy plenerowe

Sculpture in Wielki Kack

Space Design and Organisation Studio
Faculty of Sculpture and Intermedia

prof. Robert Kaja
mgr Przemysław Trześniak

students:
Małgorzata Bigaj – Duck
Aleksander Segie – “Mary Now”
Julia Szewczyk – Installation for fun
Hubert Szmuc – Outdoor forms

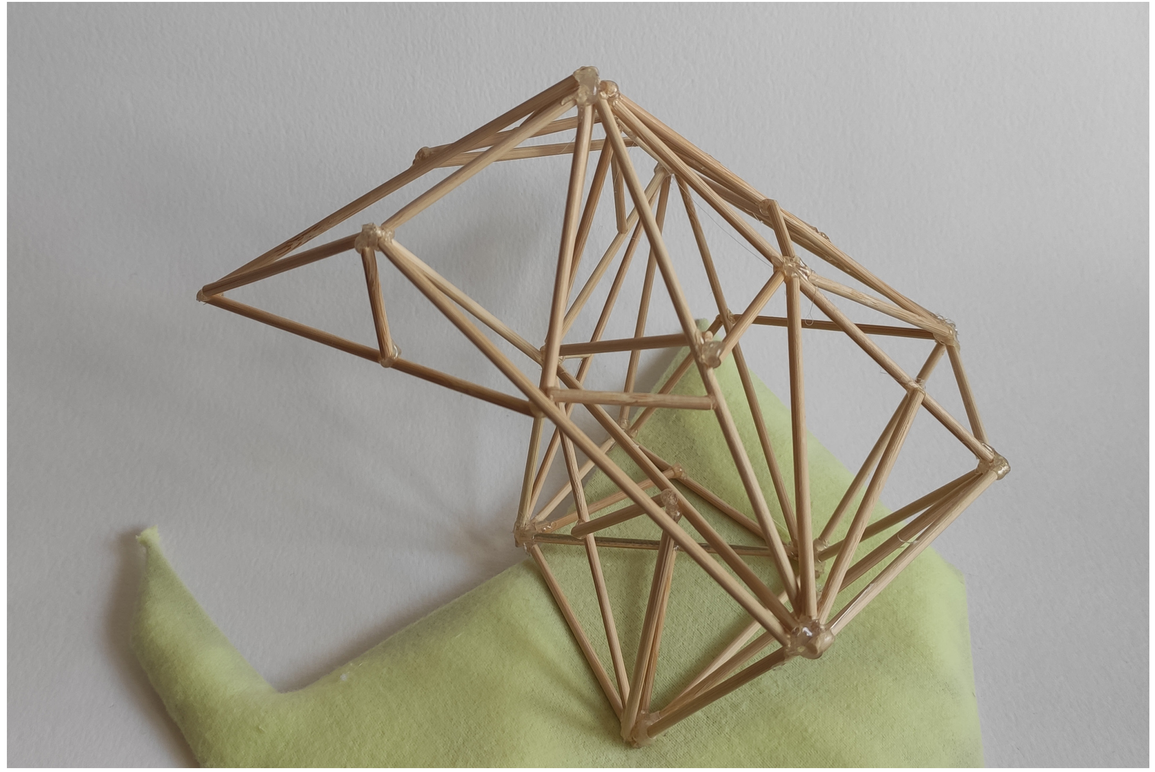

proj. Julia Szewczyk

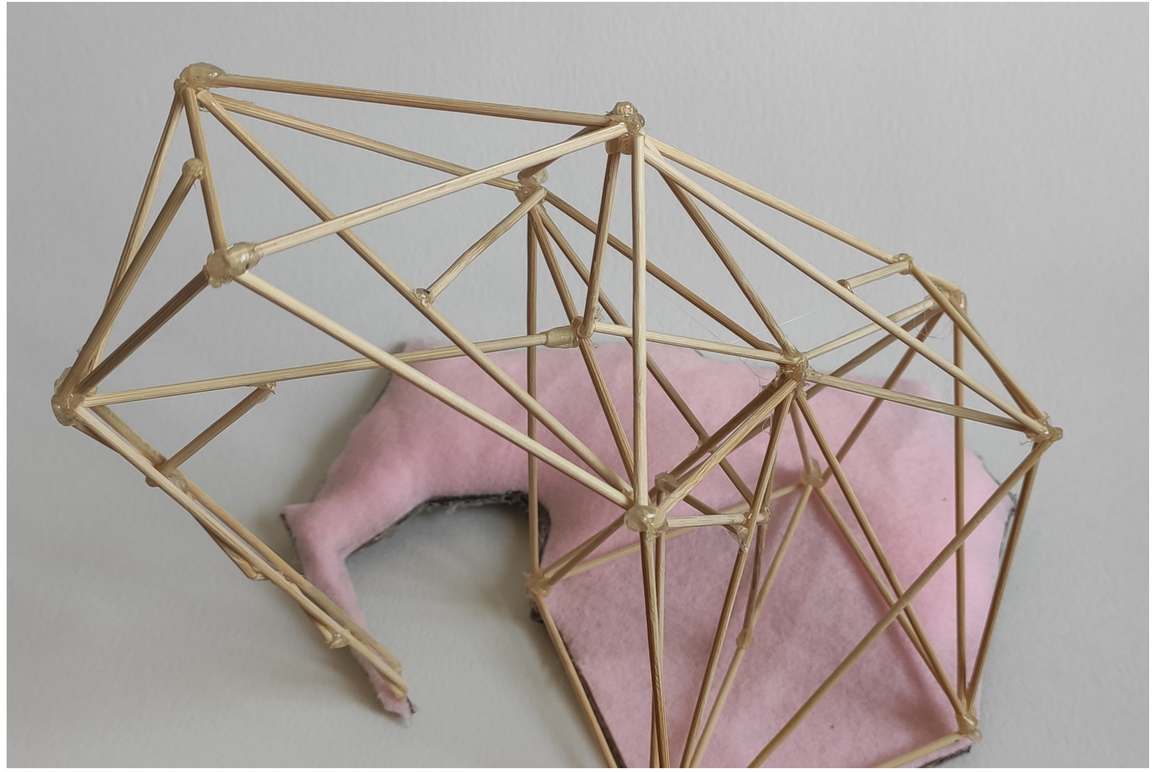

proj. Julia Szewczyk



widok z góry



proj. Małgorzata Bigaj

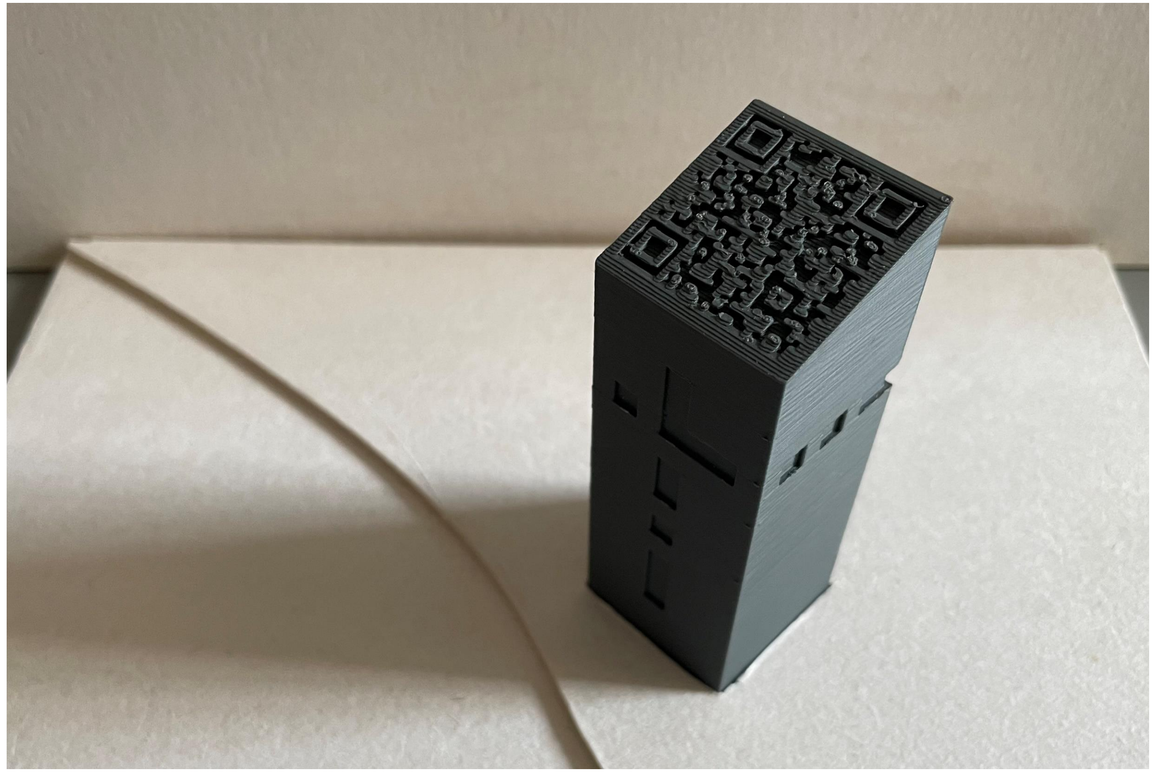

proj. Aleksander Segie



proj. Małgorzata Bigaj



proj. Hubert Szmuc

Koncepcja siedzisk plenerowych

Pracownia Podstaw Projektowania Mebla
Wydział Architektury i Wzornictwa

studenci:
Agnieszka Kuplińska
Marta Olszewska
Stefania Zhang

dr Arkadiusz Staniszewski

W ramach drugiego semestru kursu meblowego grupa trzech studentek dostała jako zadanie projektowe wypracowanie indywidualnych koncepcji siedzisk plenerowych dla wskazanej przestrzeni miejskiej. Zadanie to przypadło na szczytowy okres drugiej fali pandemii koronawirusa i niestety w dużej części wykonywane było w trybie zdalnym. Pracę nad swoimi koncepcjami zaczęliśmy od szczegółowej wizji lokalnej... za pomocą platformy Google Maps. Efektem tego etapu były dyskusje i omówienia zakończone powstaniem „map mentalnych", których celem było wskazanie i uzasadnienie konkretnej lokalizacji mebli plenerowych. Uwaga studentek skupiła się na dwóch nowo powstałych parkach kieszonkowych przy ul. Starodworcowej – ich zdaniem miejsce to najlepiej nadawało się do uzupełnienia przez zindywidualizowane meble siedziskowe.

The Concept of Outdoor Seats

Furniture Design Basics Studio
Faculty of Architecture and Design

students:
Agnieszka Kuplińska
Marta Olszewska
Stefania Zhang

dr Arkadiusz Staniszewski

As part of the second semester of the furniture course, a group of three students was given a design task to develop individual concepts of outdoor seating for a given urban space. This task coincided with the peak of the second wave of the coronavirus pandemic and, unfortunately, was largely performed remotely. We started working on our concepts with a detailed local vision... using the Google Maps platform. The result of this stage were discussions culminating in the creation of "mental maps", the purpose of which was to indicate and justify the specific location of outdoor furniture. The attention of the students focused on the two newly created pocket parks at Starodworcowa Street – in their opinion, this place could be best complemented with individualized seating.

Koncepcja siedzisk plenerowych

The Concept of Outdoor Seats

Agnieszka Kuplińska

Agnieszka Kuplińska (po własnych zmaganiach z koronawirusem!) zaproponowała nieregularną, organiczną w formie wielosiedziskową platformę z odrębnymi ażurowymi oparciami.

Agnieszka Kuplińska (after her own struggle with the virus!) proposed an irregular, organic multi-seat platform with separate openwork backs.



Ławka Worm posiada siedziska wykonane z plastiku, oparcia tworzą odlewy aluminiowe, a konstrukcja siedliska opiera się na metalowych rurkach. Swoją płynną formą zapewnia komfort oraz przestrzeń. Jej kolory sa jaskrawe i nietypowe, dzięki czemu przykuwa uwagę i staje sie bardziej atrakcyjna.

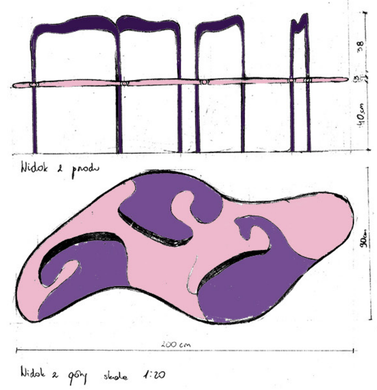





Koncepcja siedzisk plenerowych

The Concept of Outdoor Seats

Marta Olszewska

Marta Olszewska (mieszkająca obecnie w Gdyni) swoją koncepcję ściśle podporządkowała istniejącym kolistym placykom i w nie wpisała swoje deskowe siedziska. Dwie okrągłe ławy wzajemnie się uzupełniają i pozwalają na dowolną konfigurację, jednak z zachowaniem wspólnej osi symetrii.

Marta Olszewska (currently living in Gdynia) strictly subordinated her concept to the existing circular squares and placed her plank seats in them. The two round benches complement each other and allow for any configuration, but with a common axis of symmetry.



Koncepcja siedzisk plenerowych

The Concept of Outdoor Seats

Stefania Zhang

Stefania Zhang, zainspirowana barwnymi witrażami podjęła próbę wypracowania koncepcji niewielkich ławek wzbogaconych o lekkie wielobarwne transparentne zadaszenia. Nadała im organiczną formę zaakcentowaną pojedynczym siedziskiem w kształcie kuli.

Stefania Zhang, inspired by colourful stained glass windows, made an attempt to develop a concept of small benches enriched with light multi-coloured transparent roofs. She gave them an organic form accentuated by a single ball-shaped seat.



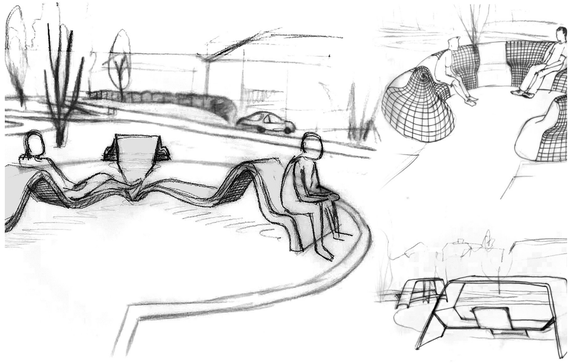

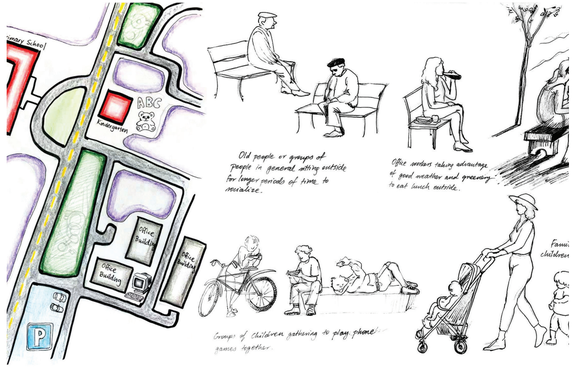

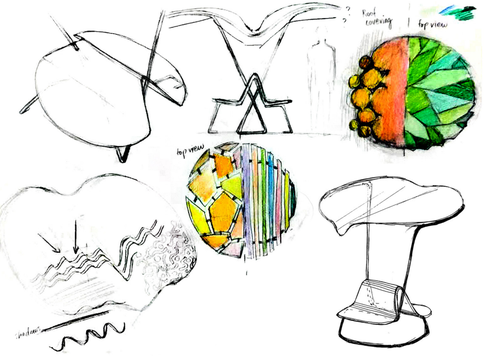

Prowadzący
Supervisor



dr Arkadiusz Staniszewski

Absolwent Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa Przemysłowego Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku, od 1990 r. pracuje na macierzystej uczelni (obecnie: Akademia Sztuk Pięknych) na stanowisku starszego wykładowcy. Prowadzi zajęcia dydaktyczne związane z meblarstwem i projektowaniem detali architektonicznych oraz podstawami projektowania na kierunku Architektura Przestrzeni Kulturowych. W ramach swoich zainteresowań pozazawodowych od wielu lat prowadzi również badania i publikuje teksty związane z architektoniczną przeszłością gotyckiego kościoła św. św. Piotra i Pawła w Gdańsku.

Graduate of the Faculty of Interior Design and Industrial Design at the State Higher School of Fine Arts in Gdańsk, since 1990 works at his home university (currently: Academy of Fine Arts) as a senior lecturer. Gives classes in furniture making, architectural detail design, and design basics within the scope of the course Architecture of Culture Spaces. His non-professional interests have for many years included researching and writing about the architectural past of the Gothic Church of Saints Peter and Paul in Gdańsk.



Gdynia Dnia

Pracownia Rysunku Współczesnego
Wydział Architektury i Wzornictwa

wizualizacja:
stud. Olgierd Szopiński

dr Mikołaj Harmoza

Koncepcja muralu w dzielnicy Fikakowo łączy się z pomysłem na performans w przestrzeni publicznej i realizacją zamierzenia na murze oporowym. Mural ma przedstawiać dwa oblicza dzielnicy – dawne, namalowane realistycznie w szarościach, i współczesne, namalowane kontrastowo, dynamicznie. Posiłkując się historycznymi wzmiankami na temat architektury oraz pejzażu miejsca, które dziś znamy jako Fikakowo, chcemy namalować autentyczne chałupy i pejzaże obecne tu jeszcze kilkadziesiąt lat temu. Przypomnimy również postaci związane z Fikakowem przed wojną i w jej trakcie. Drugie oblicze Fikakowa to współczesność. Związane z nią motywy namalujemy wyraźnie, kontrastowo, kolorowo. Będą to zwykli mieszkańcy okolicy, ich codzienne zajęcia, pozy, gesty. Zestawienie współczesności z historią pokazuje tożsamość miejsca, jego zapomnianą, ciekawą historię, konkretne postaci, ale i życie dzisiejszych zwykłych mieszkańców Fikakowa.

Gdynia of the Day

Contemporary Drawing Studio
Faculty of Architecture and Design

visualization:
stud. Olgierd Szopiński

dr Mikołaj Harmoza

The concept of the mural in the Fikakowo district is combined with the idea of a performance in public space and the implementation of the project on the retaining wall. The mural is supposed to present two faces of the district – the old, realistically painted in grey, and the modern, painted in a contrasting, dynamic way. Using the historical references to the architecture and landscape of the place we know today as Fikakowo, we want to paint authentic cottages and landscapes that were present here several dozen years ago. We will also remind people about figures related to Fikakowo before and during the war. The second face of Fikakowo is modernity. We will paint the related motifs clearly, contrastingly and colourfully. These will be ordinary inhabitants of the area, their daily activities, poses, gestures. The juxtaposition of the present day with history shows the identity of the place, its forgotten, interesting history, specific figures, but also the life of today's ordinary inhabitants of Fikakowo.


OPIS MURALU
TŁUMACZĄCY SYTUACJE
ZAISTNIAŁE W PROJEKCIE

Prowadzący
Supervisor



dr Mikołaj Harmoza

Urodziłem się w 1973 roku w Wałbrzychu. W 1999 roku ukończyłem z wyróżnieniem Akademię Sztuk Pięknych w Gdańsku. Jestem niezależnym artystą. Zajmuję się głównie malarstwem i rysunkiem, chociaż moje zainteresowania i aktywność artystyczna dotyczą również sztuk projektowych i performansu. Od 2002 roku prowadzę pracownię rysunku dla kierunków projektowych w ASP w Gdańsku. Wraz z żoną Mariką prowadzę firmę Atelier Harmoza, której działalność skupia się głównie na architekturze i sztuce. W 2012 roku na Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi otrzymałem tytuł doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuk pięknych, broniąc pracy Okolice portretu. Jestem autorem wielu cyklów obrazów, wystaw i sytuacji performatywnych. Aktualnie realizuję projekty „Sztuka niewidzenia" i „Galeriuj". Interesuje mnie malarstwo, nie tylko jako przedstawienie form artystycznych czy też kompozycji. Staje się ono dla mnie bardzo wyjątkowym sposobem komunikowania się ze społeczeństwem. Moje malarstwo, nawet jeśli jest pokazywane w ciemności, wywołuje specyficzny rodzaj refleksji (czy też reakcji) adekwatnych do sprowokowanej w realizowanym projekcie sytuacji. Swoje obrazy często prezentuję poza tradycyjnymi galeriami sztuki, zyskując w ten sposób pełną niezależność artystyczną. Taką formę działania nazwałem galeringiem. Pracownie artystyczne, w których wykonuję moje prace, są dla mnie bardzo ważne jako czynnik nadający moim obrazom tożsamość i charakter. Stosuję głównie tradycyjne techniki malarskie, które uzupełniam własnymi rozwiązaniami technologicznymi potrzebnymi do uzyskania odpowiednich efektów (np. grubej faktury). Stosuję niezwykle trwałe techniki, obrazom daję dożywotnią gwarancję technologiczną. Mam mnóstwo zainteresowań. Lubię życie, nie boję się śmierci.

I was born in 1973 in Wałbrzych. In 1999, I graduated with honours from the Academy of Fine Arts in Gdańsk. I am an independent artist. I mainly paint and draw, although my interests and artistic activity also relate to design arts and performance. Since 2002, I have been running a drawing studio for design students at the AFA in Gdańsk. Together with my wife, Marika, I run the Atelier Harmoza company, which focuses mainly on architecture and art. In 2012, at the Academy of Fine Arts in Łódź, I received a doctorate in visual arts in the discipline of fine arts, defending the work Around a Portrait. I am the author of many series of paintings, exhibitions and performative situations. Currently, I am working on the projects "The Art of Invisibility" and "Practice Gallering". I am interested in painting, not only as a presentation of artistic forms or compositions. It becomes a very special way for me to communicate with the public. My painting, even if it is shown in the dark, evokes a specific type of reflection (or reaction) adequate to the situation provoked in the project being implemented. I often present my paintings outside traditional art galleries, thus gaining full artistic independence. I call this form of activity gallering. The art studios where I work are very important to me as a factor giving my paintings identity and character. I mainly use traditional painting techniques, which I supplement with my own technological solutions needed to obtain the appropriate effects (e.g. thick texture). I use extremely durable techniques, and I give my paintings a lifetime technological guarantee. I have tons of hobbies. I like life, I'm not afraid of death.

Ceramiczna struktura

Formy i Struktury Rzeźbiarskie
Wydział Architektury i Wzornictwa

studentki:
Aleksandra Kardas
Sara Saltarska
Agata Zielińska

prof. ASP dr hab. Marta Branicka

W codzienności towarzyszy nam obraz miasta i jego z różną uwagą doświadczanych części. Ulice, budynki i wnętrza miejskie opisane są przez cechy architektury, czas powstania, zamysły i zmiany urbanistyczne, często przeróbki czy zaniedbanie, czasem nieprzemyślane interwencje. Podobieństwo rozwiązań technicznych i funkcjonalnych powoduje, że trudno się doszukać cech indywidualnych, dbałości o detal, śladu wspólnych doświadczeń lokalnej społeczności.

Proponowane projekty nie zakładają architektonicznych zmian, lecz adaptują miejsca zastane. Ceramiczna struktura elewacyjna ma estetyzować, ale przede wszystkim podkreślać lokalność i wątki tożsamościowe. Zawarte znaki i motywy mają być wystarczająco czytelne, aby nie pozostać wyłącznie w obszarze rozwiązań formalnych. Swoim lokalnym charakterem mają „leczyć" estetycznie uniwersalne miejsca-niemiejsca, znaczeniowo uwzględniać to, co w przestrzeń miejską mogą wnieść historie i tradycje mieszkańców. Jeden z proponowanych projektów osnuty jest wokół gorsecików – mozaikowych posadzek charakterystycznych dla modernizmu. Kolorowe wzory posadzek skrytych we wnętrzach klatek schodowych gdyńskich kamienic zostały przełożone na zapis reliefowy. Zamiana koloru na reprezentację przestrzenną była podyktowana istotną i dotąd pielęgnowaną tradycją gdyńskich wnętrz miejskich – bielą. Projekt to cykl kompozycji reliefowych z dodaną legendą, zapisem tłumaczącym rejestrację koloru. Podobny zabieg rezygnacji z koloru pojawił się w innej propozycji – próbie przestrzennej transkrypcji wzoru haftu kaszubskiego na kompozycję z modułów ceramicznych. Po znanym kanonie formalnym został tylko refleks, ledwie rozpoznawalna budowa poszczególnych elementów i struktura wzoru. Odniesienie, a nie powtarzanie daje możliwość estetycznego uwspółcześniania motywu, a zarazem mocniej osadza go w zbiorze tego, co buduje tożsamość miejsca. Również wspólnota doświadczeń i wspomnień może – jak w projekcie „Transatlantyk" – podkreślić emocjonalne związki mieszkańców z miastem i jego etosem.

Ceramic Structure

Sculptural Forms and Structures
Faculty of Architecture and Design

students:
Aleksandra Kardas
Sara Saltarska
Agata Zielińska

prof. ASP dr hab. Marta Branicka

In everyday life, we are accompanied by the image of the city and its parts experienced with varying attention. Streets, buildings and urban interiors are described by the features of architecture, the time of construction, urban ideas and changes, often alterations or neglect, sometimes ill-considered interventions. The similarity of technical and functional solutions makes it difficult to find individual features, attention to detail, or traces of shared experiences of the local community.

The proposed projects do not assume architectural changes, but adapt existing places. The ceramic facade structure is supposed to aestheticize, but above all emphasize the local character and identity threads. The included signs and motifs are to be legible enough not to remain solely in the area of formal solutions. With their local character, they are to "heal" aesthetically universal places-non-places, take into account in their meaning what the stories and traditions of residents can bring to the urban space. One of the proposed projects is based around mosaic floors characteristic of modernism. The colourful patterns of the floors hidden in the staircases of Gdynia tenement houses have been translated into a relief notation. The change of colour into a spatial representation was dictated by the significant and still cultivated tradition of Gdynia interiors – the use of white. The project is a series of relief compositions with an added legend, a notation explaining the registration of colour. A similar procedure of giving up colour appeared in another proposal – an attempt to spatially transcribe the Kashubian embroidery pattern into a composition from ceramic modules. Only a reflection remained from the known formal canon, a barely recognizable structure of individual elements and a structure of the pattern. The reference, and not the repetition, allows for an aesthetic modernization of the motif, and at the same time places it more firmly in the set of what builds the identity of the place. The community of experiences and memories can also – as in the "Transatlantic" project – emphasize the emotional ties of residents with the city and its ethos.

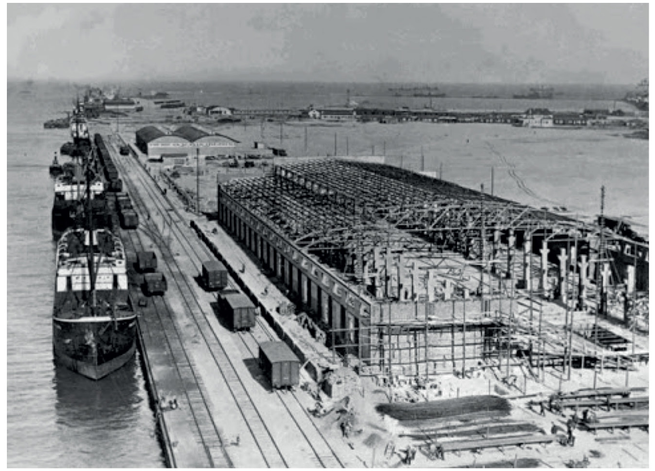





Mozaika ceramiczna dla Gdyni o tematyce transatlantyków, powstała z myślą o upamętnieniuroli, jaką te statki odegrały dla międzywojennej polski oraz rozwijającego się wówczas młodego miasta Gdyni. Również z uwagi na historię moich przodków których dzieje związane są z transatlantykami, zdecydowałam się na wybór tego tematu. Początkowo te statki były symbolem spełnienia marzeń dla emigrantów, później natomiast stały się wizytówką Polski, wyjątkowym miejscem wypoczynku i ciekawą formą podróży. Miejscem ekspozycji mozaiki jest wejście do tunelu znajdującego się w Gdyni na Wzgórzu Świętego Maksymiliana. .

proj. Aleksandra Kardas







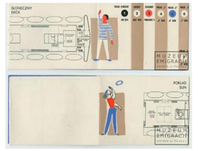

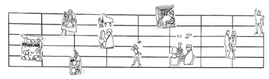







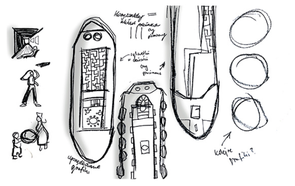

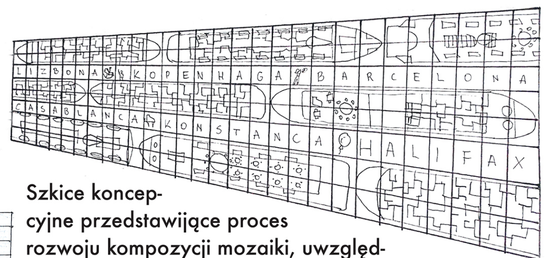

Szkice koncep-
cyjne przedstawiające proces
rozwoju kompozycji mozaiki, uwzględ-
niając relacje poszczególnych elementów.

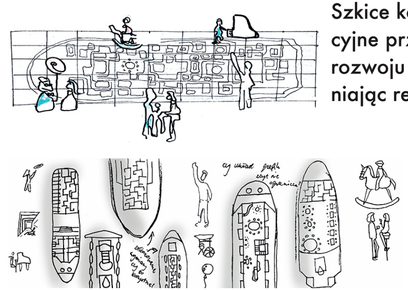

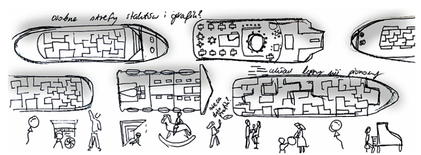

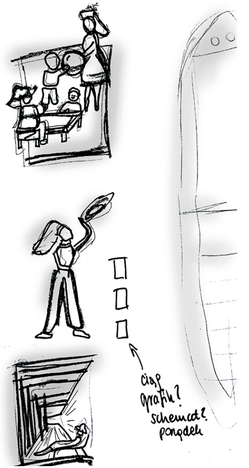

proj. Aleksandra Kardas

Kompozycja składa się z 512 kafli, które przedstawiają miedzy innymi rzuty pokładów transatlantyku M/S Batory. Na kompozycję składają się również nazwy miast głównych portów, które były przystankami transatlantyków. Między nazwami miast pojawiają się akcenty w postaci charakterystycznych grafik, nawiązujących do codziennego życia pasażerów na pokładzie M/S Batory. Materiał użyty jako inspiracja do stworzenia mozaiki pochodzi ze zbiorów Muzeum Emigracji w Gdyni, nosi nazwę: „Druk reklamowy: Plan pomieszczeń M/S Batory". Został wydany w 1960 roku przez PLO- Polskie Linie Oceaniczne. Mozaika jest jest monochromatyczna kompozycją z niewielką ilością akcentów kolorystycznych zastosowanych w celu podkreślenia grafik. Doskonale wpisuje się w modernistyczny charakter Gdyni, nie będąc przy tym zbyt prostą w formie. Unikalności kompozycji nadaje ciekawy światłocień tworzący się na powierzchni, za sprawą zastosowania przestrzenności kafli.





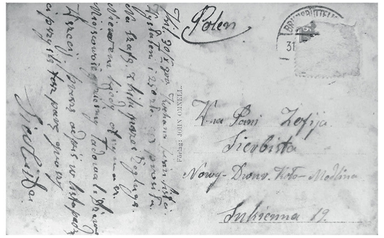





proj. Aleksandra Kardas



Obraz powyżej przedstawia koncepcję projektu mozaiki ceramicznej o tematyce transatlantyków. Kompozycja ma wymairy 1920x240cm, składa się z 512 kafli, każdy o wymiarze 30x30cm. Poniżej znajdują się modele 3D wybranego fragmentu kompozycji mozaiki, zarówno fragmenty pokładu statku, jak i grafik.



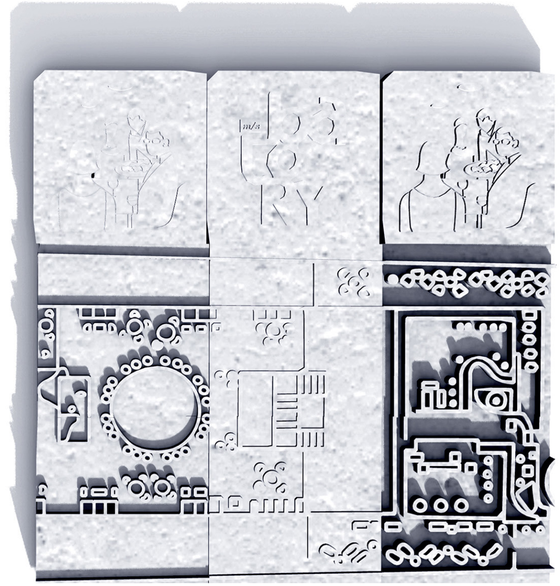

proj. Aleksandra Kardas





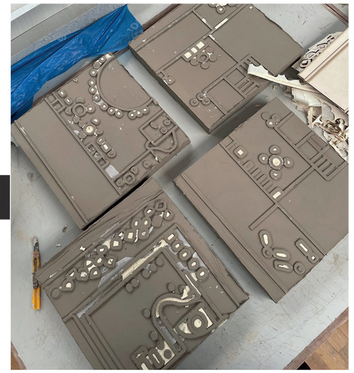





Proces tworzenia kafli zaczynał się od przygotowania tekturowej formy, od której następnie odcika się starannie przygotowaną glinę. Odciśnięty kafel potrzebował kilku dni aby wyschnąć, zdarzało się, że w tym czasie kafle pękały. Kiedy kafle odpowiednio wyschły były poddawane szlifowaniu w celu skorygowania nierówności na powierzchni. Następnie kafle trafiały dwókrotnie do pieca- raz na wypał biskwitowy, a drugi raz już z nałożonym na kafle szkliwem.

proj. Aleksandra Kardas



proj. Aleksandra Kardas



MOZAIKA DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ

motyw regionalny

O projekcie

Mozaika ceramiczna to połączenie detalu architektonicznego i grafiki. Obecnie w przestrzeni publicznej w Polsce spotyka się realizacje tego rodzaju. Prezentowany projekt ceramicznej atrakcyjny wykorzystuje nowoczesną technikę komputerową, oraz ręczną pracę z użyciem tradycyjnych materiałów. Źródło inspiracji stanowił haft kaszubski.

Zestaw modułów składa się z sześciu kwadratowych i prostokątnych kafli dających do komponowania mozaik elewacyjnych. Elementy można połączyć na wiele sposobów tworząc nowe wzory. Nadaje to projektowi wartość edukacyjną i pobudza kreatywność obserwatora. Projekt jest przeznaczony dla szkół podstawowych. Mozaika powinna znajdować się w miejscu dostępnym dla młodych odbiorców. Nie przylega od strony boiska, placu zabaw, lub przy wejściu do budynku. Istotnym elementem jest zaangażowanie dzieci w proces tworzenia wzoru.

Etapy rozwoju



Analiza cech haftu kaszubskiego

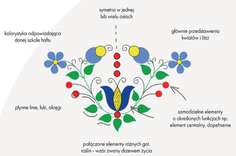

Szkoły podstawowe - miejsce docelowe

Zlaszczasi prosta bryły lub zespoły brył z jednolitym szarkami okien i dużą ilością dużych scian o różnych rozmiarach.

Różne wysokości. Nieprzejście od jednej do czterech kondygnacji.

Nieprzeźbione remontom elewacji zazwyczaj są szare, często pokryte pękniętymi, grafiki i innymi uszkodzeniami. Po termomodernizacjach mają różne barwy, ale w większości są to jednolite, neutralne odcienie.

Podlegają standardom, które przyczyniają się ich unifikacji. Jest to widoczne w ich wyglądzie zewnętrznym, proporcjach i wymiarach.







Partycypacja



Zajęcia z dziećmi w wielu szkołach



Wzory ułożone przez uczestników zajęć

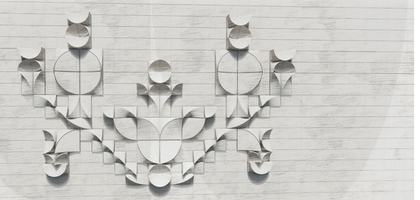

Wzór zaprojektowany przez Nastkę - uczestniczkę zajęć

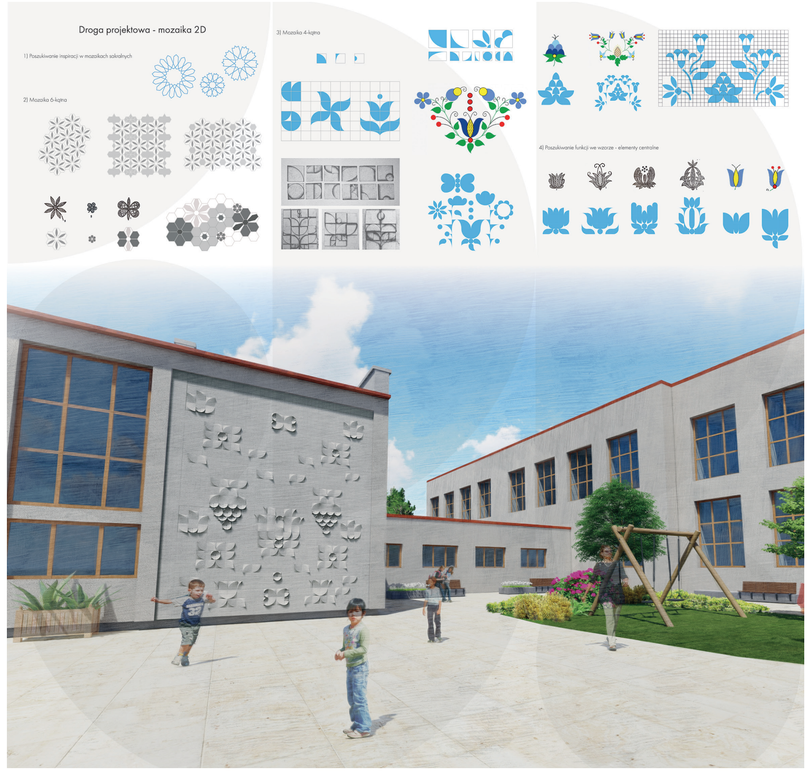

proj. Sara Saltarska



proj. Sara Saltarska

MOZAIKA DLA GDYNI GORSECIKI



https://alobank.pl/modernizm-w-gdyni-unikalne-nawiazania-mary-

Modernizm, który swój początek zaczyna w latach międzywojennych, wyzbywa się detalu, pozostawia czystą i delikatną strukturę. Kolorystyka gdyńskich kamienic, gmachów oraz budynków użyteczności publicznej w rzeczywistości nie jest czysto biała, ale delikatnie żółtawa czy beżowa.

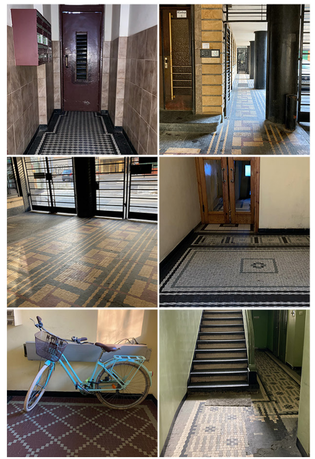





Wewnątrz klatek schodowych międzywojennej Gdyni możemy odkryć najróżniejsze konstrukcje oraz detale, które przetrwały II Wojnę Światową, między innymi kafle posadzkowe tzw. gorseciki. Mimo swojego stałego określnika możemy o nich usłyszeć, że są szpuleczkami, płytkami dywanowymi, płytkami wycinkowymi czy beczułkami. Płytki wycinkowe były stosowane w przestrzeniach, w których trzeba zachować szczególną higienę. Można znaleźć je na klatkach schodowych, ale również w prywatnych łazienkach czy lokalach usługowych. Kafle były układane na różne sposoby np. proste wzory w szachownicę, w których naprzemiennie ułożone zostały pojedyncze gorseciki.

proj. Agata Zielińska

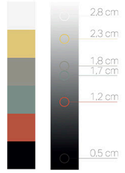



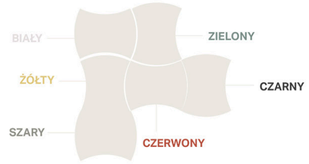

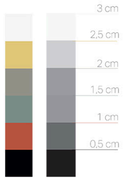



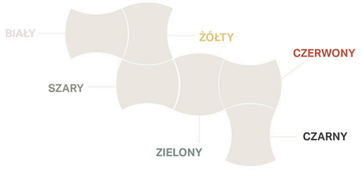

Miejsce, które wybrałam do stworzenia projektu Mozaika dla Gdyni / Gorseciki, to około 100-metrowy tunel pod Al. Zwycięstwa oraz ul. Świętojańską. Przejście podziemnejest wykorzystywane tylko i wyłącznie do celów komunikacyjnych dla pieszych oraz rowerzystów. Tunel dzięki mozaice nabierze charakteru tożsamościowego miejsca, dzięki temu nie będzie tylko szlakiem komunikacyjnym, ale również częścią edukacyjną. Z biegiem lat kafle terakotowe ulegały zniszczeniom. Anomialia znajdujące się na posadzkach sprawiły, że są nową cechą wizualną gorsecików. Plomby stosowane na gorsecikach polegały na zalaniu posadzki betonem lub wypełnieniu jej gorsecikami nowoczesnymi.





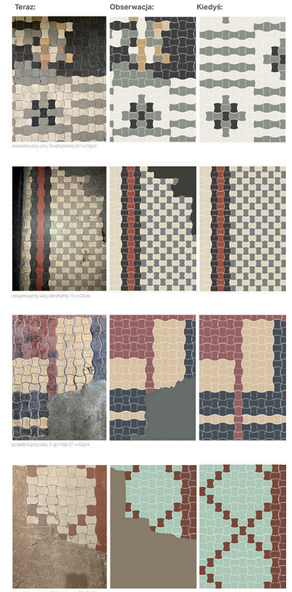

Płytki dywanowe instalowano na posadzce, dlatego osoba, która nie patrzy pod nogi zwraca na nie uwagii, wobec tego w swoim projekcie zastosuj je na elewacji w przejściu podziemnym. Kolejnym ruchem projektowym było ustalenie, jaki rozmiar kafli byłby odpowiedni do przestrzeni publicznej. Oryginalne płtyki były produkowane o wymiarach 4,5 cm x 3 cm. Uwzględniłam dwa warianty systemu skokowego gorsecików. Po dłuższej analizie zdecydowałam się na powiększenie kafli dwukrotnie, aby były widoczne z dużej odległości. Kolejnym krokiem, było zamienienie kolorów gorsecików na skalę szarości, co pomogło mi zbadać tonację barw. W mojej pracy odchodzę od koloru, pozostawiając kafle dywanowe w bieli. Aby zachować wyjątkowość oraz walor historyczny w projekcie, kolorystykę kafli przedstawiłam poprzez zmianę wysokości gorsecików. Zdecydowałam się na wypiętrzanie kafli co 0,5 cm, aby kompozycja była badziej czytelna.

proj. Agata Zielińska



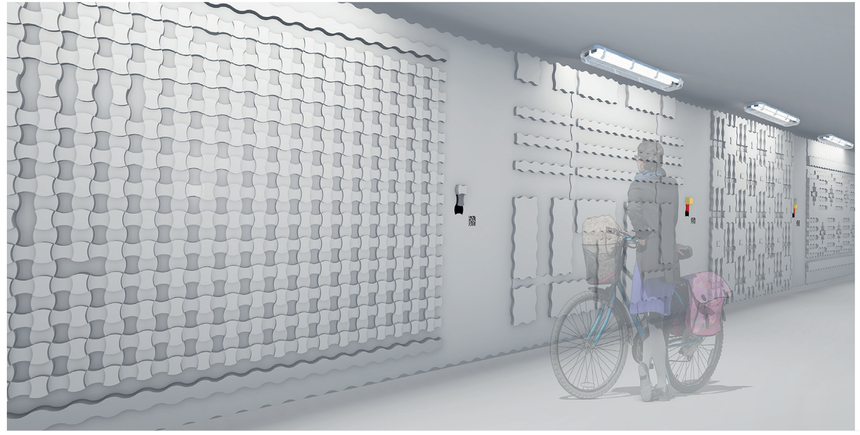

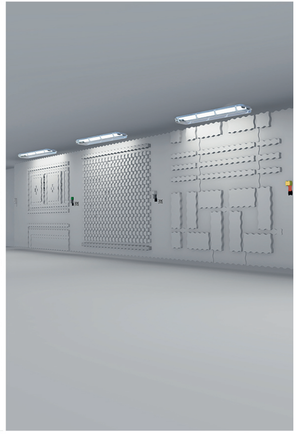

Wyzbycie się kolorów na mozaice zamieszczonej w podziemnym tunelu w Gdyni zobowiązało mnie do tego, aby w projekcie uwzględnić legendę. Ułożowałam kolory wraz z wysokością gorsecika znajdującego się na danym wzorze. Legenda będzie umieszczona po prawej stronie, pomiędzy wzorami, gdzie znajdują się najniższe kafle. Dodatkowo obok spisu kolorów, został wstawiony kod QR, który można zeskanować telefonem i przejść na portal edukacyjny opisujący, czym są gorseciki oraz gdzie w rzeczywistości możemy zobaczyć oryginalny wzór. Zabieg ten pomoże w zapoznaniu się z historią Gdyni oraz pobudzi przechodniów do dokładniejszego odczytu wzoru.







Prowadząca
Supervisor



prof. ASP dr hab. Marta Branicka

Rzeźbiarka, doktor habilitowany sztuki, profesor ASP, absolwentka Wydziału Rzeźby Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych w Gdańsku. Obecnie związana zawodowo z Wydziałem Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, prowadzi Pracownię Form Rzeźbiarsko-Architektonicznych. Uczestniczka wielu wystaw indywidualnych i zbiorowych oraz sympozjów rzeźbiarskich. Zajmuje się zarówno małymi formami, jak i realizacjami *open space*.

Sculptor, *doctor habilitatus* of fine arts, Professor of the AFA, graduate of the Faculty of Sculpture at the State Higher School of Fine Arts in Gdańsk. Currently works at the Faculty of Architecture and Design of the Academy of Fine Arts in Gdańsk, where she runs the Studio of Sculptural and Architectural Forms. Participant of numerous solo and group exhibitions as well as sculpting symposiums. Creates both small forms and open-space realisations..



Recenzja

prof. Elżbieta Wernio

Wydział Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii
Akademii Sztuk Pięknych im E. Gepperta we Wrocławiu

Gdynia – miasto z morza i marzeń

Katalog Artystyczno-Badawczy Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku „4T" jest czwartym wydaniem, zatytułowanym: *Klimatyczne dzielnice. Gdynia.*

Badaniami zostały objęte dwie dzielnice: Gdynia Leszczynki oraz Gdynia Wielki Kack.

Chciałabym rozpocząć recenzję od zachwytu nad całością pomysłu – ideą przekuwania prac studenckich w konkretne próby i przymiarki do realizacji, dające poczucie wpływu na swoje otoczenie i środowisko. Zgodnie z budzeniem się świadomości całego świata, jak ludzie mogą wpływać na naszą planetę, a głównie jaką mogą być niszczycielską siłą poprzez swoją bezmyślność, pazerność i agresywną eksplorację ziemi. Ruchy zielonych, ekologów, początkowo wyśmiewane, teraz uświadamiają nam, do jakiej zmierzamy katastrofy.

Prowadzony już przez cztery edycje projekt, określa i aktywizuje to pokolenie, które może mieć największy wpływ na postawę wobec naszego otoczenia, a więc i globalnie – naszej planety. Nie są to słowa zbyt patetyczne, lub na wyrost, w stosunku do zaproponowanych działań ASP w Gdańsku, czego podsumowaniem jest każde kolejne wydanie katalogu. Cykliczne edycje projektu kształtują również postawę artysty wobec niszczonej planety, wobec bezmyślności eksploatujących ją pazernych interesów, kierujących się nieskończoną żądzą zysku i chciwości.

Artysta to nie tylko oderwany od rzeczywistości pięknoduch, zatopiony w swojej niezrozumiałej dla „przeciętnego" człowieka twórczości – zgodnie z dziewiętnastowiecznym jeszcze wyobrażeniem. Idea tych badań i zadań stawianych w poszczególnych pracowniach przed studentami, to również nauka odpowiedzialności za naszą twórczość, świadomość jej oddziaływania na otoczenie. Uwrażliwienie na odbiorcę, uświadamianie studentom, że po drugiej stronie jest taki sam młody człowiek, jak i oni. Albo po prostu człowiek, który tak samo czuje się bezradny wobec nieprzyjaznego i chaotycznego otoczenia, w którym żyje.

Następnym aspektem podjętych działań jest konieczne partnerstwo Urzędów i oficjalnych Biur, administrujących badany teren. To kij w mrowisko! To wybicie urzędników z ich rutyny i poczucia jedynej słusznej drogi zarządzania, jaką przyjęli. Nawet, gdy (zakładam) działają, jak najbardziej w dobrej wierze i w swoim przekonaniu, najsłuszniej – konfrontacja z taką ilością propozycji młodych ludzi – musi być szokiem. Bo artyści myślą niesztampowo, bo są odważni, bo są obrazoburczy, bo znajdują najprostsze rozwiązania tam, gdzie nie było nic, tylko chaszcze i błoto. Bo wchodzą też w teren nowobogackich, pysznych domów, nie oglądających się w ogóle na swoje otoczenie, nie chcących widzieć nic poza swoim, zasłoniętym tujami podwórkiem.

Studenci, sprowokowani przez swoich pedagogów i przez nich inspirowani, realizując postawione przed nimi zadania – ruszyli w teren. Zwiedzili te miejsca, dotknęli ich, wsłuchali się w tę przestrzeń, zobaczyli urodę i zaniedbania, opuszczenie. Rozejrzeli się wrażliwie. Zobaczyli przyrodę, ptaki, niebo, kolory. Wybrane dwie dzielnice Gdyni, to nie reprezentacyjne trakty, to „zaplecze", wstydliwie schowane dawne wioski, które odkrywają jako pierwsi oczywiście deweloperzy. Mieszkający tam ludzie, to mieszanka zrośniętych z tymi miejscami wielu pokoleń, jak i napływający nuworysze. Trzeba ich wszystkich pogodzić, trzeba im znaleźć wspólną przestrzeń, trzeba im pokazać piękno miejsca, w którym żyją. Nie jest to wszystko łatwe. Postawione zadania są trudne, na najwyższym poziomie artystycznym i intelektualnym. Doceniam ogromną pracę pedagogów. I Ich odwagę. Mogło się nie udać – wybuchła pandemia, jako nomen omen, ostrzegające nas przed zagładą kolejne memento. Powstało pytanie: jak kontynuować taką pracę i jaki ona ma sens, kiedy wszystko przestało mieć sens? Zwiększa się poziom trudności na każdej płaszczyźnie, chociażby zwykłego porozumiewania się. Jednak prace nie ustają, cykl badań nie zostaje przerwany. Być może te warunki uruchomiły większe skupienie, większą uważność w dotykaniu „swoich" kawałków przestrzeni, większą prawdę w tym, co chcę zbudować, bo sam za tym tęsknię. Powstały prace niektóre naprawdę zachwycające, powstały prace nie ingerujące w otoczenie, zgodnie z ideą „zero waste" - wykorzystujmy to, co jest, nie narzucajmy się. Lub wyjrzyjmy poza własny nos, wznieśmy się ponad korony drzew i popatrzmy, rozejrzyjmy się. I tylko tyle.

Jestem bardzo emocjonalnie związana z Gdynią. Pracowałam tam prawie 10 lat i byłam bliska przeprowadzki z Wrocławia. Dlatego nie mogłam nie umieścić cudownego określenia: *Gdynia – miasto z morza i marzeń…*

Taka dla mnie Gdynia była; miasto spokoju, sensu, działań logicznych i życzliwych. Ale i miasto ludzi odważnych, bo perspektywa popatrzenia na siebie „od strony morza" daje dystans i pozbawia strachu.

Gratuluję pedagogom ASP w Gdańsku uruchomienia tej odwagi w nowym pokoleniu, które będzie to, jak i całe Trójmiasto, kształtować je w przyszłości.

Może ta mała kropelka pomysłów, jakie wypłynęły z tych badań nad Gdynią, będzie miała wpływ efektu skrzydeł motyla na cała naszą planetę.

prof. Elżbieta Wernio

Recenzja

prof. Przemysław Krajewski

Miasta od zawsze pełniły szczególną rolę jako miejsca wszechstronnego rozwoju człowieka, będąc ośrodkami edukacji, aktywności gospodarczej, usługowej a także kulturalnej i naukowej. Współcześnie, wielkie miejskie aglomeracje generują dużą ilość negatywnych zjawisk, wśród których do najbardziej uciążliwych zaliczyć należy: hałas, zanieczyszczenie środowiska, ale także nadmierne zagęszczenie mieszkańców.

Wydaje się, że jedną ze społecznych reakcji na tę sytuację jest wzrastające ilościowo osiedlanie się ludzi w strefach podmiejskich, które, w zgodnej opinii społecznej, oferują wyższą jakość życia. Procesy suburbanizacyjne doprowadziły już do powstania wielu trudnych do rozwiązania problemów, które w sposób bardzo ogólny trzeba zasygnalizować.

Na terenach podmiejskich dochodzi do nieodwracalnych zmian w sferze przyrodniczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej. W tej pierwszej pojawia się problem niszczenia obszarów leśnych wraz z roślinnością spowodowany coraz bardziej intensywnym penetrowaniem tych obszarów przez okolicznych mieszkańców. W sferze przestrzennej obserwujemy coraz bardziej gwałtowny zanik ładu i estetyki otaczającego krajobrazu kulturowego, na które znaczny wpływ wywiera rozrywanie tradycyjnych struktur urbanistycznych. Natomiast osłabienie więzi społecznych oraz obserwowane postawy aspołeczne generują liczne konflikty pomiędzy ludnością miejscową a napływową. Dochodzi do tego powszechnie odczuwany brak zorganizowanych i wyposażonych przestrzeni publicznych na nowo zurbanizowanych terenach.

Dzisiaj, jako dydaktycy-projektanci, kierujemy uwagę w stronę terenów podmiejskich, szczególnie tych położonych na obrzeżach wielkich miast, które dosłownie na naszych oczach zostają w sposób przypadkowy i chaotyczny zabudowane domami w dowolnych stylach architektonicznych.

Katalog Artystyczno-Badawczy nr 4 ASP w Gdańsku zatytułowany „Klimatyczne dzielnice. Gdynia" powstał jako owoc współpracy twórczej Międzywydziałowego Zespołu ASP w Gdańsku z Biurem Planowania Przestrzennego miasta Gdyni, a także gminnych aglomeracji Leszczynek i Wielkiego Kacka. Obie te miejscowości, należące terytorialnie do układu miejskiego Gdyni, stanowią znacznie różniące się między sobą tereny.

Gmina Leszczynki to miejsce o robotniczej strukturze społecznej, składa się z rozległych, dobrze zachowanych i cennych przestrzeni krajobrazowych. Od północy zabudowana jest wielkogabarytowymi blokami mieszkalnymi, a od południa domami jednorodzinnymi. Natomiast gmina Wielki Kack, to w przeciwieństwie do Leszczynek, miejsce ze zintegrowaną społecznością kultywującą lokalne tradycje oraz, co ważne,

z charakterystyczną historyczną zabudową architektoniczną skoncentrowaną głównie wzdłuż ulicy Źródło Marii.

W projekcie „Klimatyczne dzielnice" uczestniczyły trzy wydziały ASP w Gdańsku, czyli Wydział Architektury i Wzornictwa, Wydział Malarstwa oraz Wydział Rzeźby i Intermediów, w ramach których osiem wyspecjalizowanych pracowni wykonało w formie projektów studyjno-koncepcyjnych bogaty i różnorodny tematycznie materiał artystyczno-badawczy.

Katalog otwierają dwa merytoryczne wystąpienia przedstawicieli stron biorących udział w projekcie; prof. ASP dr hab. Iwony Dzierżko-Bukal, która w artykule „Klimatyczne dzielnice"
przedstawia w klarowny sposób uwarunkowania dotyczące miejsca lokalizacji projektów, a także towarzyszący im kontekst społeczny. Z kolei Wiceprezydent Gdyni ds. gospodarki pani Katarzyna Gruszecka-Spychała, wśród różnych zagadnień poruszanych w swoim wystąpieniu, zwraca szczególną uwagę na wymierną korzyść dla miasta wynikającą z rozwijającej się współpracy z Uczelnię Artystyczną, która przyczyniać się będzie do poprawy jakości życia mieszkańców aglomeracji.

W mojej recenzji postanowiłem odnieść się do wybranych prac studenckich, tak aby uwagi i komentarze respektowały ułożony przez redaktorów układ merytoryczny katalogu Gdynia- Leszczynki.

Tematy dziewięciu opracowań projektowych, które powstały w Pracowni Projektowania Społecznego prowadzonej przez prof. ASP dr hab. Bogumiłę Jóźwicką koncentrują się głównie na wybranych, kameralnych obiektach przestrzennych, w większości bez konkretnych wskazań lokalizacyjnych. Wśród zaprezentowanych opracowań zwraca uwagę modularna struktura w formie półotwartej altany autorstwa pani Martyny Basalskiej a także układ kompozycyjny zgeometryzowanych elementów przestrzennych będący innowacyjną alternatywą dla tradycyjnego wyposażenia dziecięcego placu zabaw opracowany przez panią Magdalenę Grubińską.

W instalacji „ Zapis kopalny" pani Agnieszka Lewandowska z Pracowni Sztuki w Przestrzeni Publicznej prowadzonej przez prof. Roberta Florczaka, postuluje w swojej instalacji zwrócenie uwagi na ochronę naturalnego środowiska, prezentując w wyimaginowanej ekspozycji znalezione na wysypisku na skraju lasu w Leszczynkach zahibernowane artefakty należące kiedyś do dawnych mieszkańców.

Wszystkie zamieszczone w części katalogu projekty studenckie dotyczące sieci przestrzeni publicznych w Leszczynkach powstały w Interdyscyplinarnej Pracowni Architektury prowadzonej przez prof. ASP dr hab. Iwonę Dzierżko-Bukal, wiążą się w sposób organiczny z terenem dzielnicy Leszczynki. Kreacja w istniejącej, realnej przestrzeni zapewniła studentom wszechstronny i żywy kontakt z rzeczywistością. Dokładna analiza uwarunkowań terenowych pozwoliła im na werbalizowanie tematów przyszłych opracowań, wśród których pojawiły się m.in. takie jak „Spotkajmy się po drodze" lub „Kłopotliwa przestrzeń" albo „Przyjazna przestrzeń do krótkiego pobytu". Studenci próbują budować poczucie bezpieczeństwa, szukają miejsc odosobnienia, odwracają się od zgiełku codzienności czy wsłuchują się w dźwięki okolicznej przyrody.

Wśród kilku opracowań temat schodów, zbudowanych na stoku wzgórza wraz z propozycjami usytuowania towarzyszących im tarasów widokowych, które traktowane są jako miejsca odpoczynku dla wchodzących pod górę, stanowi bardzo

atrakcyjnie sformułowane zadanie artystyczno-konstrukcyjne. Zwracają uwagę dwa opracowania pani Marty Suszek i pani Martyny Grochowalskiej. Także „Punkt widokowy" pani Adrianny Piotrowskiej został bardzo atrakcyjnie widokowo wkomponowany w otaczający krajobraz i świetnie zaprezentowany graficznie w zimowej scenerii.

Kończąc uwagi o projektach dedykowanych gminie Leszczynki, pragnę zarekomendować tutaj wykreowaną przez panią Małgorzatę Bigaj bardzo elegancką formę, zainspirowaną tarasami ryżowymi o oryginalnym, a jednocześnie miękkim rysunku, która została przez Nią wpisana w stok wzgórza. Praca ta powstała w Pracowni Projektowania i Organizacji Przestrzeni prowadzonej przez prof. Roberta Kaję na Wydziale Rzeźby i Intermediów.

Wybrane tereny dzielnicy Wielki Kack stały się tematami opracowań projektowych zrealizowanych w letnim semestrze 2020-2021 roku w ramach kontynuacji projektu badawczego. Dzielnica Wielki Kack zwróciła moja uwagę trzema zdarzeniami, o których dowiedziałem się z lektur: rodowodem historycznym sięgającym XIII wieku, silną społeczną integracją oraz nową architekturą eko osiedla zbudowaną przez holenderskiego dewelopera Vast Bouwa, która w mojej opinii „bezszelestnie" wtopiła się w istniejącą historyczną zabudowę.

„Integracja w Wielkim Kacku" to rozdział ważnej części katalogu, w której zostały zaprezentowane prace 11 studentów związanych z Interdyscyplinarną Pracownią Architektury prowadzoną przez prof. ASP dr hab. Iwonę Dzierżko-Bukal. Tematy projektowych opracowań semestralnych w większości koncentrują się na poszukiwaniach twórczych form przestrzennych do wybranych przez studentów charakterystycznych miejsc w otaczającym Wielki Kack krajobrazie. I tutaj ponownie spotykamy się z oryginalnymi sformułowaniami tematów wyartykułowanymi przez młodych projektantów w tytułach opracowań jak na przykład: „Potok energii" czy „Kreatywne sposoby przekraczania strumienia".

Projekt autorstwa pani Iwony Siodło prezentuje sposób na wyeksponowanie w atrakcyjnej krajobrazowo przestrzeni wybranych fragmentów martwych drzew, takich jak: pnie, konary, gałęzie, które na skutek naturalnych procesów biologicznych utraciły funkcje życiowe. Drugim z opracowań, które pragnę tutaj przywołać, jest praca pani Mai Krzyżyńskiej, gdzie autorka wytyczyła pieszą trasę po obu stronach potoku Źródło Marii przechodzącą przez czasowo pojawiające się, i integralnie z ową trasą związane, instalacje artystyczne.

Wreszcie, praca pani Adrianny Chomicz „Łąka w centrum dzielnicy Wielki Kack, projekt koncepcyjny zagospodarowania terenu zielonego", która zakłada pojawienie się drewnianego tarasu wyniesionego nad podmokłą łąkę, gdzie będą się odbywać spotkania mieszkańców dzielnicy.

Oceniając zaprezentowany materiał projektowy zatytułowany „Integracja w Wielkim Kacku" pochodzący z Interdyscyplinarnej Pracowni Architektury pragnę zauważyć, że ten zbiór koncepcyjnych rozwiązań stanowi cenny materiał do wymiany poglądów między zainteresowanymi stronami. Ponadto, projekty te oferują w większości rozwiązań użycie naturalnych, mało inwazyjnych materiałów, a przez zastosowanie miękkich organicznych form wpisują się w sposób wyrafinowany estetycznie w otaczający krajobraz.

Dwa interesujące projekty mebli plenerowych pań Marty Olszewskiej i Stefanii Zhang z Pracowni podstaw Projektowania Mebla prowadzonej przez dr Arkadiusza Staniszewskiego

zmierzają w kierunku poszukiwań optymalnych powiązań z otaczającym krajobrazem. Dalsze studia nad tymi oryginalnymi propozycjami koncepcyjnymi powinny doprowadzić do zbudowania prototypów i zrealizowania ich w zaproponowanym przez autorki materiale w skali 1:1.

Pan Olgierd Szopiński z Pracowni Rysunku Współczesnego dr Mikołaja Harmozy przedstawił koncepcję muralu, w którym nakłada na siebie obrazy z historii i współczesności Wielkiego Kacka.

Na zakończenie pragnąłbym skomentować, nie związaną ściśle z obu lokalizacjami, prezentację trzech projektów zamieszczonych w ostatnim rozdziale katalogu zatytułowanym „Ceramiczna struktura". Projekty te powstały w Pracowni Form i Struktur Rzeźbiarskich prowadzonej przez prof. ASP dr hab. Martę Branicką. Uważam, że działalność artystyczno-dydaktyczna Pracowni, która, między innymi, zwraca uwagę na rolę detalu architektonicznego w pejzażu miejskim, szczególnie w odniesieniu do współczesnej architektury, „adaptując miejsca zastane" oraz „lecząc estetycznie miejsca zdegradowane" zasługuje na wysoka ocenę merytoryczną.

Projekt monochromatycznej reliefowej mozaiki ceramicznej umieszczonej na ścianach tunelu na Wzgórzu Świętego Maksymiliana zatytułowany „Transatlantyk-panneau dla Gdyni" autorstwa pani Aleksandry Kardas, nawiązuje tematyką do tradycji, wspomnień i historii miasta, proponując unikalne, całościowe i wysmakowane estetycznie dzieło sztuki.
Podobnie wysoko oceniam projekt pani Agaty Zielińskiej zatytułowany „Mozaika dla Gdyni- gorseciki", który jest bardzo udaną artystycznie interwencją w przejściu podziemnym pod Al. Zwycięstwa, nawiązującą do powszechnie stosowanego w architekturze modernistycznej ceramicznego detalu.

Monochromatyczna mozaika będąca transpozycją haftu kaszubskiego umieszczona na frontowej ścianie szkoły podstawowej zaprojektowana przez panią Sarę Saltarską buduje wśród młodzieży imperatyw utrzymywania ciągłości historycznej kaszubskiej kultury.

W konkluzji, uważam, że Katalog Artystyczno-Badawczy nr 4 ASP w Gdańsku zatytułowany „Klimatyczne dzielnice. Gdynia" spełnia satysfakcjonująco wymogi stawiane tego typu oryginalnym opracowaniom powstałym nakładem pracy różnorodnych pod względem artystyczno-dydaktycznym pracowni, powiązanych merytorycznie z trzema wydziałami Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.

Opracowanie ma charakter artystyczno-studialny; jest zatem dobrze przygotowanym i zredagowanym zbiorem stosownych materiałów do szeroko rozumianej wymiany poglądów w różnych gremiach społecznych. Katalog został czytelnie zredagowany merytorycznie, oraz, co należy podkreślić, atrakcyjnie opracowany pod względem graficznym.

Warszawa, 29 listopada 2021 r.
prof. Przemysław Krajewski

Wydawca:
Wydział Architektury i Wzornictwa;
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Targ Węglowy 6,
80-836 Gdańsk; tel. 58 301 28 01;
www.asp.gda.pl , www.aiw.asp.gda.pl

Kierownik projektu i redaktor naukowy:
prof. ASP dr hab. Iwona Dzierżko-Bukal

Recenzenci wydawniczy:
prof. Elżbieta Wernio
prof. Przemysław Krajewski

Redakcja i tłumaczenia tekstów:
Katarzyna Jopek

Projekt graficzny i skład:
Stefan Stefaniszyn

Druk i oprawa:

Indeks fotografii:
Wszystkie użyte w publikacji zdjęcia pochodzą z archiwum ASP, serwisów prasowych bądź są własnością autorów reprodukowanych projektów.

Autor zdjęć na stronach:

ISBN: 978-83-66271-69-2

Wydanie pierwsze

Gdańsk 2022

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
Zbrojownia Sztuki

Książkę opracowano dzięki dotacji podmiotowej na finansowanie badań naukowych, przyznanej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach realizacji programu badawczego „Klimatyczne dzielnice. Katalog Artystyczno-Badawczy ASP 4T